

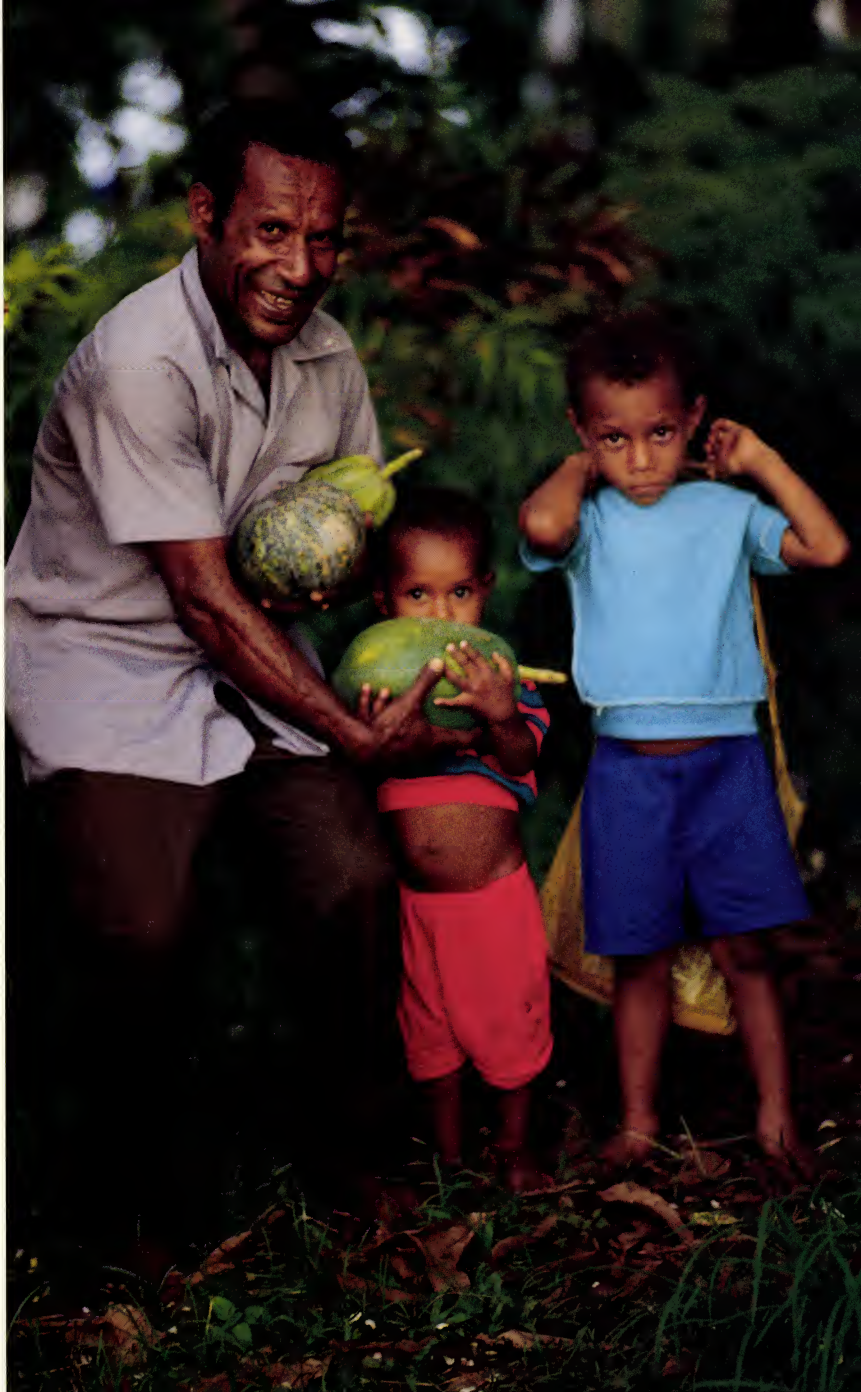
DE STER

95E JAARGANG

NUMMER 8

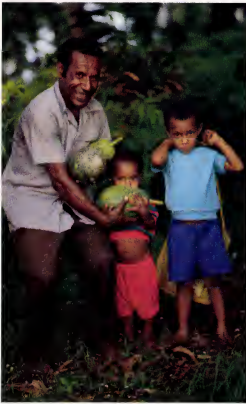
DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

AUGUSTUS 1995

DE STER

AUGUSTUS 1995

Op de omslag:

Omslag, voor: Seminarieleerkracht en traise vader, Robert Gardia, ziet veel van zijn voormalige leerlingen op voltijszending gaan nu de kerk groeit in het eilandrijk Papoea-Nieuw-Guinea.
Omslag, achter: (linksboven) Seminarieleerkracht, Esther Kairi (midden), die tevens les geeft in lezen en schrijven, en twee van haar leerlingen, Varia Audie en Hou Hiavea, uit Papoea-Nieuw-Guinea koesteren hun geestelijke ontwikkeling waartoe het evangelie uitnodigt.
Rechtsboven: De typische paalwoningen langs de kust, met op de achtergrond de hoofdstad Port Moresby. **Onder:** Zuster Diana Winter uit Perth (Australië), die een kerktaak vervult, begraaft een jonge Nieuwguineëer. Zie "Eén taal" in Papoea-Nieuw-Guinea", blz. 40.
(Fotograaf: Michael R. Morris.)

ARTIKELEN

BOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM	
DE SUCCESFORMULE PRESIDENT THOMAS S. MONSON	2
DE KRACHT VAN JE VOORBEELD OUDERING JOE J. CHRISTENSEN	16
JE BISSCHOP WERKELIJK STEUNEN ANNETTE PAXMAN BOWEN	20
OUDERLING JEFFREY R. HOLLAND VAN HET QUORUM	
DER TWAALF APOSTELN DON L. SEARLE	26
NAAR ONZE KLEINEN LUISTEREN KAY LYNN WAKEFIELD	34
PAK HET MOMENT CLAUDIA ELIASON	38
'ÉÉN TAAL' IN PAPOEA-NIEUW-GUINEA MICHAEL R. MORRIS	40

VOOR DE JONGEREN

DE DRIEWEEKSE UITDAGING WENDY FISHER	8
BID EN WACHT JUSTIN C. BUCHANAN	10
SEMINARIE IN SOWETO PEGGY H. ANDERSEN	12
ALLEEN WINNAARS SHARON RUCKER	19
MIJN EIGEN BIJBEL SONIA BELORIN	24

RUBRIEKEN

INGEZONDEN BRIEVEN	1
HUISBEZOEKBOODSCHAP	
'MEER LEED OVER ZONDE'	25

DE KINDERSTER

OP ONDERZOEK UIT	
EEN VRUCHTBAAR LAND RUTH IJLIENQUIST	2
VEEL PLEZIER!	5
PARTICIPATIEPERIODE	
IK GELOOF DAT DE SCHRIFTEN HET WOORD VAN GOD ZIJN	
KAREN LOFGREEN	6
VERHAAL	
ZENDINGSZAAD ZAAIEN GAYELYNN WATSON	8
VAN VRIEND TOT VRIEND	
OUDERLING VAUGHN J. FEATHERSTONE REBECCA M. TAYLOR	12
NIELS' BEDANKJE CLARE MISHICA	14
VERHALEN UIT HET BOEK VAN MORMON	
HAGOTH	16

DE STER

Augustus 1995 95e jaargang Nummer 8

Officiële Nederlandsestalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

Eerste Presidium:

Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson
James E. Faust

Raad der Twaalf:

Boyd K. Packer, L. Tom Perry, David B. Haight,
Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks,
M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott,
Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, Henry B. Eyring

Editor: Joe J. Christensen

Adviseurs: Spencer J. Condie, Loren C. Dunn

Directie afdeling leerplannen:

Hoofdredacteur: Ronald L. Knighton
Directeur planning en redactie: Brian K. Kelly
Directeur grafische vormgeving: Allan R. Loyborg

Redactie:

Hoofdredacteur: Marvin K. Gardner
Adjunct-hoofdredacteur: R. Val Johnson
Redacteur: David Mitchell
Redacteur: De Kinderster: DeAnne Walker
Rooster: Maryann Martindale
Assistent publicaties: Beth Dayley

Afdeling vormgeving:

Lidingscomité-af-director: M.M. Kawasaki
Art-director: Scott D. Van Kampen
Vormgeving: Sharri Cook

Vertaling en nieuwsredactie:

CPB: Vertaaltbureau
Postbus 224, NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: 03402-40260
Nieuwsredacteur: A. H. Niessink

Abonnementenadministratie

Administratrice: R. de Kock-Goudberg
Postbus 224, NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: 03402-53804

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage
Industriestraße 21, D-61381 Friedrichsdorf

© 1995 by

The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Alle rechten voorbehouden

Gedrukt in Duitsland

De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Samoans, Spaans, Tongaans en Zweeds; eens in de twee maanden in het Indonesisch, Japans, Thais; en eens per kwartaal in het Bulgaars, Jslands, Russisch, Tsjechisch en Hongaars.

Informatie voor abonnees in de V.S.:

DE STER (ISBN 1044-3401) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, Utah 84143. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah. Subscription price USD \$8.00 a year. USD 1.50 per single copy. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscribers and queries to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, P. O. Box 26368, Salt Lake City, Utah 84126-0368, USA. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, P. O. Box 26368, Salt Lake City, Utah 84126-0368, USA.

Abonnementenprijs

Nederland: NLG 32,00 · België: BEF 590,00

Het jaarabonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd. U ontvangt een acceptatiekaart (België: stortings-/overschrijvingsformulier).

Versijnt twaalf maal per jaar

95988 120

Dutch

INGEZONDEN BRIEVEN

MIJN WAARDEVOLLE GIDS

Iedere keer als ik *L'Étoile* (Frans) ontvang, lees ik hem direct. Het is een waardevolle gids voor mij. De boodschappen van het Eerste Presidium lees ik graag; daardoor voel ik de Geest van de Heer en mijn getuigenis wordt erdoor versterkt.

David Elogeais

Gemeente Salon de Provence

Ring Nice (Frankrijk)

gang en voor de adviezen die wij krijgen door middel van de *Liahona*.

Magdalena Cervantes Reyna

Wijk Fresno

Ring San Luis Potosí (Mexico)

VERRIJKING VAN MIJN LEVEN

Ik heb de *Liahona* (Spaans) voor het eerst gelezen toen ik het tijdschrift per ongeluk in handen kreeg. Ik ben nu sinds kort lid van de kerk en ik merk dat mijn leven verrijkt wordt door de artikelen die erin staan, door de verslagen over de mensen die het evangelie naleven en door de boodschappen van de autoriteiten. Ik lees bij voorkeur de boodschap van het Eerste Presidium en de huisbezoekboodschap.

Flor Leal Hernández

Wijk La Trinidad

Ring Caracas (Venezuela)

EEN ZENDINGSTIJDSCHRIFT

Ik zag de *Liahona* (Spaans) voor het eerst toen mijn broer zich liet dopen en de leden van de wijk hem wat oude nummers gaven. Ik heb ze allemaal gelezen. Tijdens het lezen heb ik iets gevoeld wat ik niet onder woorden kon brengen; ik heb gehuild van vreugde en geluk.

Toen mijn broer op zending was hebben we het contact met zijn wijk verloren, maar we hadden die nummers van de *Liahona* nog. Ik las ze steeds maar weer opnieuw en altijd stond er wel iets in waar ik iets van kon leren.

Toen mijn broer van zijn zending terugkwam, heeft hij mij over het evangelie verteld. In juni 1987 heb ik mij laten dopen.

Toen ik later in Guadalajara (Mexico) op zending werd geroepen had ik extra steun aan de *Liahona*. Ik ben nu terug, maar ik gebruik de *Liahona* nog steeds als 'zendingsgereedschap'. Ik geef ook nummers te lezen aan klanten van de wasserij waar ik werk.

De rest van mijn familie is nog geen lid van de kerk, maar zij lezen de *Liahona* en dan voelen zij dezelfde geest die mij acht jaar geleden zo raakte.

Deze laatste acht jaar zijn de gelukkigste van mijn leven geweest. Ik ben mijn Hemelse Vader dankbaar voor mijn geestelijke vooruit-

WEER ACTIEF GEWORDEN

Ik ben zending in Argentinië. Ik ben dankbaar voor de boodschap van het Eerste Presidium geschreven door president Gordon B. Hinckley in het nummer van augustus 1994: 'En Petrus ging naar buiten en weende bitter.' Door dat artikel heb ik een aantal minder-actieve leden geholpen weer actief te worden.

Dit tijdschrift is ook mijn familie thuis tot steun geweest, en zij zijn niet eens lid van de kerk. Dank u wel.

Sergio Adrian López

Zendingengebied Buenos Aires Zuid

(Argentinië)

De succesformule

President Thomas S. Monson

Eerste raadgever in het Eerste Presidium

In het midden des tijds heeft de apostel Petrus gezegd: 'Gij echter zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk Gode ten eigendom, om de grote daden te verkondigen van Hem, die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht' (1 Petrus 2:9). Dat is de bestemming van elke heilige der laatste dagen die zich zijn of haar hele leven wil inzetten voor de vervulling van die bestemming.

Toen de Heiland op aarde was, onderwees Hij aan de hand van gelijkenissen. Denk aan de gelijkenis van de wijze en de dwaze maagden die opdracht hadden gekregen hun kostbare lampen met olie te vullen. Zoals u weet waren er vijf die zich goed voorbereidden, terwijl de andere vijf dat niet deden. Toen kwam de dag dat de bruidegom verscheen, en er was geen extra olie om de lampen van de onvoorbereide maagden te vullen. Weet u nog wat de Meester toen als bestraffing zei: 'Voorwaar, ik zeg u, ik ken u niet' (Matteüs 25:12). Een belangrijke les over voorbereiding.

We hebben de verantwoordelijkheid om het woord van God te leren kennen, het te begrijpen en er dan naar te leven. Zoek in die boeken en plaatsen waar we de waarheid naar alle waarschijnlijkheid zullen vinden.

Dan is er de gelijkenis van de talenten. Eén kreeg vijf talenten, een ander kreeg er twee, weer een ander kreeg er één. Wat was de heer tevreden over de twee die hun talenten hadden vermenigvuldigd en er goed gebruik van hadden gemaakt. Wat was hij ontevreden over die ene die maar één talent had gekregen en die, uit angst dat talent te verliezen, het in de grond had begraven. We kennen zijn woorden: 'Werpt de onnutte slaaf uit in de buitenste duisternis' (Matteüs 25:30).

En dan is er de gelijkenis van de vijgeboom. De vijgeboom had bladeren maar bracht geen vruchten voort; de boom werd geboden nooit meer vruchten voort te brengen. De woorden waarmee dat gebeurde: 'Nooit groeie aan u enige vrucht meer, in eeuwigheid!' Toen kwam de reactie van degenen die deze woorden in vervulling zagen gaan: 'Hoe is de vijgeboom zo terstond verdord?' (Matteüs 21: 19–20).

Tegen de achtergrond van deze gelijkenissen denk ik dat als we werkelijk een uitverkoren geslacht willen zijn, het aan ons is om voorbereid te zijn, productief te zijn, getrouw te zijn, en ook vruchten voort te brengen. Wat we nodig hebben op onze reis door de sterfelijkheid is een kompas om onze koers te bepalen, een kaart om de juiste weg te vinden, en een voorbeeld om ons leven naar te richten. Mag ik u een formule leren die naar mijn mening u en mij zal helpen om goed door de sterfelijkheid te reizen naar die grote beloning van verhoging in het celestiale koninkrijk van onze Hemelse Vader?

Ten eerste: vul uw geest met waarheid; ten tweede: vul uw leven met dienstbetoon; en ten derde: vul uw hart met liefde.

Laten we eens de verschillende onderdelen van deze formule onder de loep nemen en zien of we ze een plaats in ons hart kunnen geven. Ten eerste: vul uw geest met waarheid. Ik denk dat als we naar waarheid zoeken, we die in boeken en plaatsen zoeken waar we de waarheid naar alle waarschijnlijkheid zullen vinden. Ik heb vaak een eenvoudige gezegde aangehaald: 'Waarheid vind je niet op de tast te

midden van dwaling. Waarheid vind je door het heilige woord van God te onderzoeken.' Sommige mensen zoeken leiding en inspiratie bij de filosofieën van mensen. Daar kunnen losse stukjes waarheid te vinden zijn, maar niet het hele spectrum.

Soms heeft de waarheid van die filosofieën maar een smalle basis. Ik moet denken aan het verhaal over een aapje dat bij een vliegveld onder een aanvliegroute in een kooi werd gehouden. Eerst was het aapje doodsbang als er een vliegtuig overvloog, en in zijn angst rammelde hij aan de spijlen van zijn kooi. Al gauw kreeg hij in de gaten dat als hij aan z'n spijlen rammelde, het vliegtuig verdween en hij veilig was. Het aapje zal vast gedacht hebben dat door aan de spijlen te rammelen het vliegtuig bang werd en wegging. Maar natuurlijk had het rammelen aan de spijlen van de kooi niets met het doornvliegen van het vliegtuig te maken; hetzelfde geldt voor veel filosofieën in deze wereld. We moeten ons tot Gods waarheid wenden.

Ik houd van de woorden van Louisa May Alcott, schrijfster van het klassieke werk *Little Women*. Zij schrijft:

*Ik vraag geen kroon
dan die welke ieder verwerven mag;
ik ambieer geen heerschappij,
dan die over mijn innerlijk.*

U en ik hebben de verantwoordelijkheid om het woord van God te leren kennen, het te begrijpen en er dan naar te leven. Dat zal ons tot de ontdekking brengen dat we de waarheid geleerd en aanvaard hebben. De profeet Joseph Smith heeft een duidelijke raad gegeven: 'Ik heb dit tot mijn stelregel gemaakt: als de Heer gebiedt, doe het dan.'¹

David M. Kennedy, voormalig speciale vertegenwoordiger van het Eerste Presidium, deed bij zijn benoeming als secretaris van het Amerikaanse ministerie van financiën een opmerkelijke uitspraak. Bij een persconferentie werd hem door een verslaggever gevraagd of hij in gebed geloofde.

De zendingen hebben een geweldige kans om de wereld dat grote goed, hun getuigenis van het evangelie, te geven.

Hij antwoordde onverschrokken: 'Ik geloof in gebed, en ik bid', waarmee hij de hele wereld leerde dat waarheid tot ons komt als we de hulp van onze Hemelse Vader invoeren.

In deze tijd is tijd kostbaar. We kunnen het ons niet veroorloven om niet oprecht op zoek te zijn naar de waarheid. Laten we onze geest met waarheid vullen.

Het tweede deel van de formule is: vul uw leven met dienstbereidheid. Uit het Boek van Mormon leren we: 'Wanneer gij in de dienst van uw naasten zijt, [zijt] gij louter in de dienst van uw God' (Mosiah 2:17). Met name de zendingen hebben een geweldige kans om met de wereld dat grote goed, een getuigenis van het evangelie, te geven. Zendingen, jullie zijn van Godswege door openbaring geroepen. Jullie hebben een goddelijke opdracht en een heilige roeping.

Ik had een aantal jaren het voorrecht zitting te hebben in het leidinggevend comité voor het zendingswerk en onder leiding van president Spencer W. Kimball werkzaam te zijn. Ik weet nog dat ik op een dag enige gegevens over een bepaalde kandidaat-zending had voorgelezen, waarop

president Kimball zei, als ik me dat goed herinner, dat deze jongeman naar Londen kon gaan. Toen zei hij: 'Nee, dat is niet goed. Stuur de jongeman naar het zendingsgebied Kopenhagen Denemarken.'

Ik keek op het formulier en zag dat ik een heel belangrijke opmerking van de ringpresident over het hoofd had gezien. Ik zei: 'President Kimball, heeft u ooit dit formulier gezien?'

'Nee', antwoordde hij.

'Moet u kijken wat de ringpresident heeft geschreven', zei ik. "De grootvader van deze jongen is een immigrant uit Denemarken. Hij is onze ringpatriarch. De jongen werd in zijn patriarchale zegen beloofd dat als hij getrouw zou blijven, hij naar het land van zijn voorouders zou terugkeren om daar het evangelie te prediken."

President Kimball knikte goedkeurend en zei: 'De Heer heeft zijn wil bekendgemaakt.'

Zendingen moeten elke dag beseffen dat ze in de dienst van God zijn en dat ze het kostbaarste goed te geven hebben: hun getuigenis. Bedenk dat een getuigenis aan bederf onderhevig is. Wat je voor jezelf houdt, raak je kwijt; wat je gewillig met anderen deelt, dat behoud je. Als we onze roeping grootmaken, is iedereen er bij gebaat.

Het derde deel van de formule is: vul uw hart met liefde. Ik weet nog dat ik eens naar een superspannende honkbalwedstrijd op tv zat te kijken. De twee teams waren aan elkaar gewaagd. Een van de teams had een van de beste slagmannen aller tijden die aan de lopende band homeruns sloeg. Na de wedstrijd werd hij geïnterviewd door een verslaggever. Hij zei niet veel over de technische kant van de wedstrijd. Hij vertelde over zijn vader. Die honkbalspeler was Hank Aaron. Als jongen had hij niet veel spullen, maar hij was dol op honkbal. Hij ging er helemaal in op. Hij zei dat hij en z'n vader vaak in een oude, achtergelaten auto zaten die achter op hun erf stond, en dan urenlang met elkaar kletsten.

Op een dag zei Hank tegen z'n vader: 'Ik ga niet meer naar school, papa. Ik ga werken zodat ik honkbal kan gaan spelen.'

En Herbert Aaron zei tegen z'n zoon: 'Lieve jongen, ik ben van school gegaan omdat het niet anders kon, maar jij gaat niet van school af. Elke morgen van jouw jonge leven heb ik 50 cent op tafel gelegd zodat je tussen de middag je eten kon kopen. Ik neem 25 cent mee zodat ik mijn eten kan kopen. Jouw opleiding is veel belangrijker voor me dan mijn middageten. Ik wil dat jij krijgt wat ik nooit gehad heb.'

Hank Aaron zei dat elke keer als hij aan die munt van 50 cent dacht die zijn vader elke dag op tafel legde, hij eraan herinnerd werd hoeveel die 50 cent voor zijn vader betekende. Daardoor begreep hij hoe belangrijk zijn vader het vond dat hij naar school ging. Hank Aaron zei: 'Als ik me bedacht hoeveel m'n vader van me hield, vond ik het niet zo moeilijk op school te blijven. Door over de liefde van mijn vader na te denken, maakte ik m'n school af en heb ik veel honkbal gespeeld.'

Bescheiden woorden van een van de beste honkbalspelers ooit: Hank Aaron.

Laten we eens kijken naar een nieuwsbericht uit Los Angeles: 'Een blinde vader heeft zijn dochttertje van de verdrinkingsdood gered toen zij in een nieuw zwembad in de buurt was gevallen.' Dan wordt verteld hoe dit in zijn werk was gegaan. De blinde vader hoorde een plons toen zijn kleine meid, die niet kon zwemmen, in het water viel. Hij probeerde koortsachtig te bedenken hoe hij haar kon helpen. Het was avond en zij was de enige in het zwembad. Hij kroop op handen en voeten langs de rand van het bad en probeerde de luchtbellen van het meisje te horen. Met zijn scherpe gehoor volgde hij het geluid van de luchtbellen van het verdrinkende meisje en sprong toen in een wanhopige poging, met liefde in zijn hart en een gebed in zijn ziel, het water in, greep zijn kostbare dochter vast en duwde haar veilig op de kant. Liefde leidt tot zulke wonderen.

Als ik aan liefde denk, denk ik aan Abraham Lincoln, een van de voortreffelijke presidenten van de Verenigde Staten. Ook was hij een van de beste schrijvers en sprekers

die dit land heeft voortgebracht. Ik heb zelden woorden gelezen die de liefde van een mens voor een ander treffender uitdrukken dan die van hem aan een moeder die al haar zoons in de Amerikaanse burgeroorlog was verloren. De brief staat bekend als de Lydia Bixby Letter. Let goed op deze woorden van Abraham Lincoln en kijk of u in uw hart niet de liefde voelt die hij voelde:

Geachte mevrouw,

Zojuist is mij uit het archief van het Ministerie van Oorlog een kennisgeving van de adjudant-generaal van Massachusetts getoond waarin staat dat u moeder bent van vijf zoons die eervol op het slagveld gesneeuwd zijn.

Ik besef terdege hoe nieuw en vruchteloos mijn woorden moeten zijn in mijn poging zo'n overweldigend verdriet en verlies te verzachten, maar ik voel mij sterk gedrongen u die troost te bieden die u kunt putten uit de dank van de republiek die zij wilden behouden en waarvoor zij hun leven hebben gegeven.

Ik bid dat onze Hemelse Vader de smart van uw verlies mag verlichten en u de lieflijke herinnering van uw dierbaren en ontvallenen mag laten, met de plechtige trots die u moet koesteren dat u zulk een kostbaar offer op het altaar van de vrijheid heeft gelegd.

*Met de meeste hoogachting en toegenegenheid,
A. Lincoln*

In onze avondmaalsdienst zingen we vaak de lofzang:

*'k Sta spraakloos dat Christus zo'n liefde mij schenken kan,
verwaard dat Hij mij zo genadig bedenken kan.
't Ontroert mij ten diepste dat Hij zo voor mijn schulden leed,
dat voor mij, een zondaar, Hem 't kruis zoveel dulden deed.
Als 'k denk aan zijn wonden voor onze strafwaardigheid,
zal 'k ooit dan vergeten zijn groot' offervaardigheid?
Nee, nee, 'k zal Hem prijzen zolang 'k hier op aarde leef,
totdat ik Hem eer in de hemelse gaarde geef.
(Lofzang 129)*

Dank God dat Hij uit liefde zijn Eniggeboren Zoon in het vlees aan ons heeft gegeven. Dank de Heer voor de liefde die Hij getoond heeft door zijn leven te geven, opdat wij het eeuwige leven mogen hebben.

Ik sta spraakloos dat Christus zo'n liefde mij en u schenken kan. Ik denk aan de liefde die Hij in Getsemane toonde. Ik denk aan de liefde die Hij in de woestijn toonde. Ik denk aan de liefde die Hij bij het graf van Lazarus toonde; aan de liefde die Hij op Golgota toonde, bij het open graf, en ja, toen Hij in het heilige bos met zijn Vader verscheen en die gedenkwaardige woorden tot Joseph Smith sprak. Ik dank God dat Hij uit liefde zijn Eniggeboren Zoon in het vlees, namelijk Jezus Christus, aan u en mij heeft gegeven. Ik dank de Heer voor de liefde die Hij getoond heeft door zijn leven te geven, opdat wij het eeuwige leven mogen hebben.

Jezus is meer dan een leermeester. Jezus is de Heiland van de wereld. Hij is de Verlosser van de gehele mensheid. Hij is de Zoon van God. Hij heeft de weg gewezen. U weet dat Jezus zijn geest met waarheid vulde; dat Jezus zijn leven met dienstbetoon vulde; Jezus vulde zijn leven met liefde. Als we dat voorbeeld volgen, zullen wij nooit die bestraffende woorden uit de gelijkenissen horen. Wij zullen nooit met een lege

lamp worden aangetroffen. Wij zullen nooit onnutte dienstknechten bevonden worden. Wij zullen nooit tot de slotsom hoeven komen dat we onvruchtbaar waren in het koninkrijk van God. Nee, als u en ik zorgvuldig de verschillende onderdelen van de formule toepassen en letterlijk onze geest met waarheid, ons leven met dienstbetoon en ons hart met liefde vullen, zullen we eens die woorden van de Heiland horen: 'Wèl gedaan, gij goede en getrouwe slaaf, over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik u stellen; ga in tot het feest van uw heer' (Matteüs 25:21).

Ik bid dat we ons zo mogen gedragen dat we die lof van onze Heer en Heiland waardig zijn. Ik bid dat wij allemaal zo mogen leven dat we in aanmerking komen voor die zegen waar de Heer op doelde toen Hij zei: 'Ik, de Here, ben barmhartig en genadig jegens hen, die Mij vrezen, en Ik schep er behagen in hen te eren, die Mij in gerechtigheid en waarheid tot het einde toe dienen.

'Groot zal hun loon zijn, en eeuwig hun heerlijkheid' (Leer en Verbonden 76:5-6). □

NOOT

1. *History of the Church*, deel 2, blz. 170.

VOOR DE HUISONDERWIJZERS

1. Op onze reis door het sterfelijk leven hebben we een voorbeeld nodig waar we ons leven naar kunnen richten, zodat we de beloning van verhoging in het celestiale koninkrijk verkrijgen.
2. Deze formule zal ons succesvol maken:
 - Onze geest met waarheid vullen.
 - Ons leven met dienstbetoon vullen.
 - Ons hart met liefde vullen.
3. Jezus heeft ons de weg gewezen door zijn geest met waarheid, zijn leven met dienstbetoon, zijn hart met liefde te vullen.

De drieweekse uitdaging

Ik had al eerder geprobeerd een dagboek bij te houden, maar was er mee opgehouden. Waarom zou het deze keer anders gaan?

Wendy Fisher

Ik woon in Canberra (Australië). Mijn vader en moeder gaven me mijn eerste dagboek cadeau toen ik ongeveer acht jaar was. Ik schreef er een paar maanden in; toen gaf ik het op. Op een dag, toen ik twaalf was, heb ik het tevoorschijn gehaald en ben er in gaan lezen. Ik besloot toen dat ik er maar beter weer in kon gaan schrijven, want tegen die tijd had ik nog drie dagboeken cadeau gekregen!

Rond die tijd gaf een seminarieleerkracht in onze gemeente mij de uitdaging drie weken lang elke dag in mijn dagboek te schrijven. Ze zei dat het een gewoonte zou worden als ik dat deed. Ik besloot het te proberen.

In het begin was het schrijven moeilijk, maar het werd gemakkelijker. Ik bemerkte dat ik, door mijn gevoelens en gedachten op te schrijven, vanzelf ook gevoelens en gedachten van geestelijke aard noteerde. Ik probeerde mijn verslag leuk te maken door dingen op te schrijven waarvan ik dacht dat mijn kinderen die ooit nog eens interessant zouden vinden – bijvoorbeeld wat allerlei dingen kosten. Ik bedacht dat het interessant voor ze zou zijn, te zien hoe het dagelijks leven was toen ik nog jong was.

Ik bemerkte dat het bijhouden van een dagboek een goede manier is om je gevoelens onder woorden te brengen. Je zult misschien niet met iemand anders over je meest persoonlijke gevoelens willen praten, maar je kunt erover schrijven in je dagboek. Ik vind het bijvoorbeeld moeilijk om mijn getuigenis te geven in de avondmaalsdienst (hoewel ik het wel eens doe). Maar ik schrijf er vaak over in mijn dagboek.

Ik schrijf echt graag op zondag, wanneer ik nadenk over geestelijke zaken. En ik kijk graag nog eens terug, om te lezen wat ik eerder heb opgeschreven. Ik kan nu zien hoe ik veranderd ben; ik kan zien dat sommige delen van mijn dagboek veel geestelijker zijn dan andere. Het helpt me mijn leven te analyseren en te zien wat de Heer doet om me te helpen. Het ontspant me en haalt mijn gedachten van de wereld af.

Een aantal van mijn favoriete stukken gaat over mijn vrienden. Toen mijn broer op zending was, schreef ik hem iedere week – en in mijn dagboek noteerde ik veel van dezelfde gedachten die ik naar hem toestuurde. Ik heb ook geschreven over mijn eigen doop, over activiteiten van de jongevrouwen, en kort geleden over hoe ik over het evangelie heb gepraat met een vriendin die ik al meer dan zes jaar kende, en die eindelijk de lessen van de zendingen wilde volgen en besloot zich te laten dopen. Als zij zich niet meer kan herinneren wie er bij haar doop waren, en hoe we ons allemaal voelden, dan heb ik dat allemaal opgeschreven, zodat ik het haar kan geven. Ik probeer haar er nu van te overtuigen dat ze zelf een dagboek moet bijhouden.

Ik kreeg de drieweekse uitdaging nu vijf jaar geleden. Nog steeds schrijf ik elke avond in mijn dagboek. Ik haal het tevoorschijn voordat ik naar bed ga. Ik lees in de Schriften, en dan schrijf ik in mijn dagboek. Nu gaat het vanzelf, en ik ben van plan om er mijn hele leven in te blijven schrijven. □

BID EN WACHT

Justin C. Buchanan

ILLUSTRATOR: SCOTT SNOW

Daar ik in de kerk was opgegroeid, had ik altijd van mijn vrienden en huisgenoten te horen gekregen dat dit de ware kerk was. Maar ik had nooit de moeite genomen om daar zelf achter te komen. Ik nam gewoon maar aan dat het waar was, omdat alles aardig logisch leek en mijn ouders er zo oprecht in schenen te geloven.

Ik was altijd van plan geweest om op zending te gaan, gedeeltelijk omdat ik het gevoel had dat het van me werd verwacht, maar ook omdat ik vond dat ik het moest doen. Nadat ik mijn zendingsoproep had ontvangen, begon ik echt na te denken over de waarachtigheid van de kerk. Maar ik had er nog nooit over gebeden, en nu ik vlak voor mijn zending stond had ik niet de moed om het te vragen.

Toen ik in het opleidingsinstituut voor zendelingen was, voelde ik me geweldig. Ik genoot van de kennis die ik opdeed. Toch sluimerde de gedachte nog in mijn achterhoofd. Ik moest zelf weten of het evangelie waar was, maar ik bleef die gedachte maar van me af zetten.

Op een dag had mijn leraar een geweldige les gegeven. Hij gaf toen zijn getuigenis, en gaf elk van ons de uitdaging, er zelf achter te komen dat de kerk waar was. Ik had het gevoel dat die les speciaal voor mij bestemd was. Die avond vroeg ik mijn Hemelse Vader me te laten weten of ik goed bezig was en of de kerk waar was.

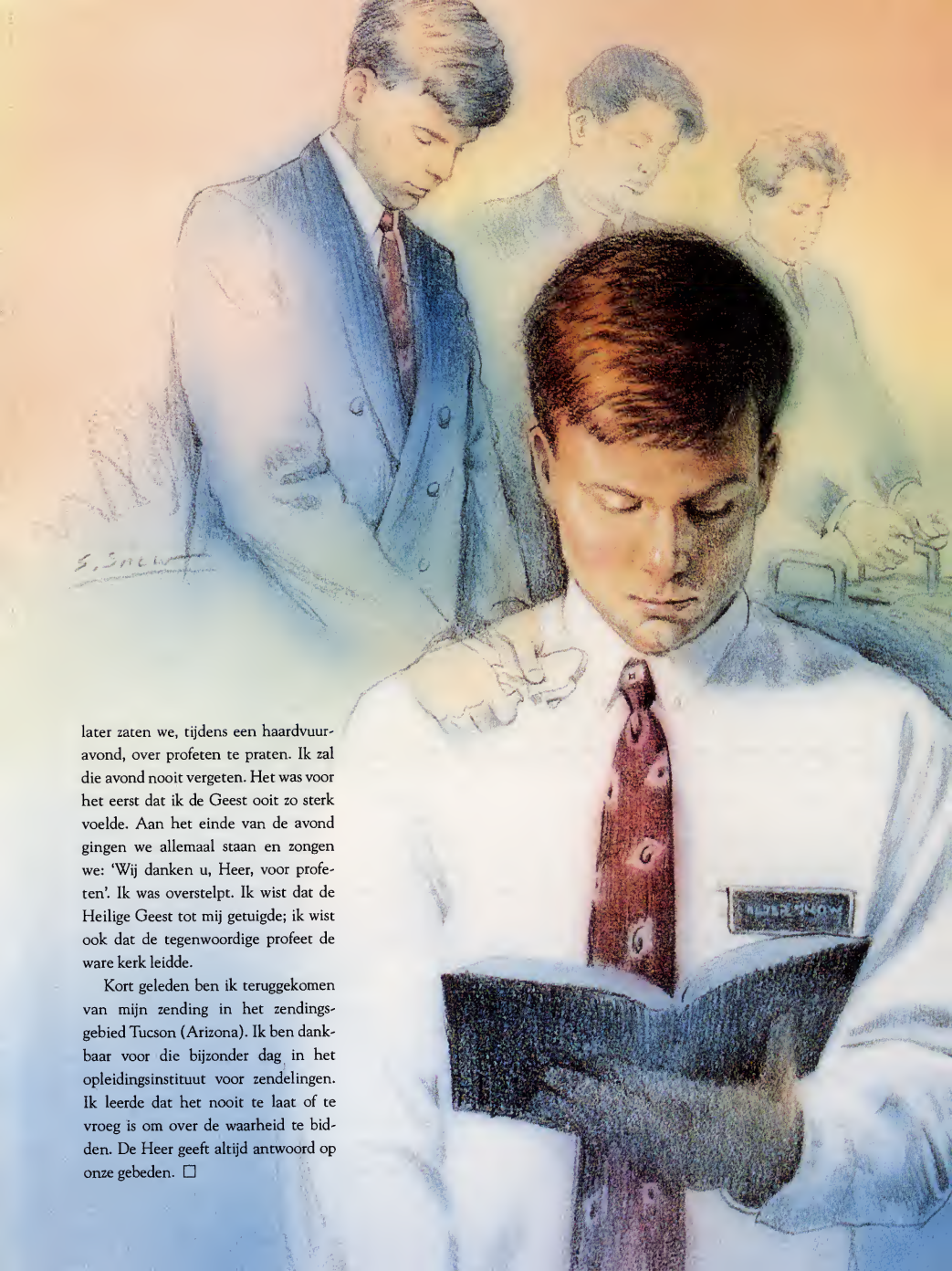
Ik beëindigde mijn gebed en wachtte en wachtte. Omdat ik niets voelde, raakte ik ontmoedigd en ging naar bed.

Enkele dagen later las ik, terwijl ik in de Schriften zat te studeren: 'Voorwaar zeg Ik u, Mijn vrienden: Vreest niet, laat uw hart vertroost zijn; ja, verblijdt u te allen tijde, en geeft dank in alles;

'En wacht geduldig op de Here, want uw gebeden zijn tot in de oren van de Here Sebaoth gekomen, en met dit zegel en verbond opgetekend; de Here heeft gezworen en besloten, dat ze zullen worden verhoord.

'Daarom geeft Hij u deze belofte met een onveranderlijk verbond, dat ze zullen worden verhoord; en alles, waarmede gij zijt bezocht, zal te zamen werken voor uw welzijn en voor de heerlijkheid van Mijn naam, zegt de Here' (Leer en Verbonden 98:1-3).

Door die verzen zag ik in dat ik geduld moest hebben. Een paar dagen

later zaten we, tijdens een haardvuur-avond, over profeten te praten. Ik zal die avond nooit vergeten. Het was voor het eerst dat ik de Geest ooit zo sterk voelde. Aan het einde van de avond gingen we allemaal staan en zongen we: 'Wij danken u, Heer, voor profeten'. Ik was overstelpt. Ik wist dat de Heilige Geest tot mij getuigde; ik wist ook dat de tegenwoordige profeet de ware kerk leidde.

Kort geleden ben ik teruggekomen van mijn zending in het zendingsgebied Tucson (Arizona). Ik ben dankbaar voor die bijzonder dag in het opleidingsinstituut voor zendelingen. Ik leerde dat het nooit te laat of te vroeg is om over de waarheid te bidden. De Heer geeft altijd antwoord op onze gebeden. □

SEMINARIE IN SOWETO

Peggy H. Andersen

De woonstad Soweto in Zuid-Afrika. Als je er van hebt gehoord, zal het in negatieve zin zijn geweest. Moorden, verkrachtingen en afranselingen vinden haast dagelijks plaats in deze voorstad van Johannesburg.

Maar niet alles is wreedheid en angst. Er zijn eilanden van vrede. Iedere schooldag kun je zien hoe HLD-leerlingen bij elkaar komen in het seminarie. Wanneer ze samen bidden, zingen en studeren, krijgen ze de kracht om door te gaan.

Een seminarieklas zoals je die in Soweto kunt aantreffen, wordt gehouden in een ruimte die tegelijk keuken, huiskamer en eetkamer is. Minstens zeven leerlingen en een leerkracht kruipen elleboog-aan-elleboog bij elkaar rond een met zeildoek bedekte tafel.

De lerares verzorgt een messteek in haar rug. Gladys Saiah is niet veel ouder dan haar leerlingen. Zij en haar zuster deden boodschappen voor hun moeder in een onbekend deel van de stad, toen ze door een groepje mannen werden aangevallen en met een mes gestoken. Gladys en haar zuster hadden geluk; ze konden verder gaan zonder verder letsel.

'Toen mijn zus en ik naar huis begonnen te lopen,' zegt ze, 'zei ik tegen Ellen dat we eerst onze Hemelse Vader moesten bedanken dat Hij ons leven had gespaard. Dat deden we, en toen we opstonden zei ik tegen Ellen: 'Wil je nu mijn rug schoonmaken?'

SCHRIFTEN OM NA TE LEVEN

Hoewel het leven in Soweto af en toe gevaarlijk kan zijn, worden alle gevaren naar de achtergrond geschoven zodra het seminarie begint met een openingslofzang en gebed. De

klas begint met tekstenbeheersing, en iedere student leest een tekst woord voor woord voor.

'En de Here noemde Zijn volk SION, want zij waren één van hart en één van geest, en leefden in gerechtigheid, en er was geen arme onder hen' (Mozes 7:18).

'Doch de Here zeide tot Samuël: Let niet op zijn voorkomen noch op zijn rijzige gestalte, want Ik heb hem verworpen. Het komt immers niet aan op wat de mens ziet; de mens toch ziet aan wat voor ogen is, maar de Here ziet het hart aan' (1 Samuël 16:7).

De seminarieleerlingen in Soweto weten door de Schriftten dat de Heer hen helpt. Lucky Ndhiela weet dat zijn geloof hem heeft gespaard voor een ernstige afstraffing.

'Op een dag was onze leraar op school erg boos op onze klas', vertelt Lucky. 'Hij zei dat hij ons een bepaald wetenschappelijk beginsel had uitgelegd, en de andere leerlingen zeiden van niet. Een kleine, zachte stem fluisterde in mijn oor: "Je weet het, Lucky – de leraar heeft ons dat uitgelegd."

'Ik stak dus mijn hand op en zei voor de hele klas: "U hebt ons dat wel uitgelegd." Ik was zo blij dat ik het had gezegd.

'Maar de hele klas riep: "Hij heeft het NIET gedaan!" De leraar werd erg kwaad en begon ze allemaal te slaan, één voor één. Ik zat bijna achterin de klas, en terwijl hij de leerlingen vooraan straf aan het geven was, boog ik mijn hoofd en begon te bidden.

De zussen Leah en Girly Mbuli lezen samen een paar minuten voordat het seminarie begint. Voor de HLD-jeugd hier vormen de Schriftten een grote bron van kracht en troost.

'Ik herinnerde me dat ik bij tekstenbeheersing Spreuken 3:5-6 had geleerd, en zei tot mezelf: "Vertrouw op de Heer met uw ganse hart en steun op uw eigen inzicht niet. Ken Hem in al uw wegen, dan zal Hij uw paden recht maken."

'Toen de leraar bij mijn tafeltje kwam, veranderde zijn stem. Zijn gezicht veranderde. Hij zei: "Lucky zit tot zijn God te bidden. Ik vergeef hem." Hij strafte me niet, en die dag ook geen anderen meer. Daardoor weet ik dat het belangrijk is om de Schriften in mijn leven toe te passen. Mijn gebed werd beantwoord!'

LIEFDE VOOR EEN PROFEET

Het gezamenlijk bestuderen van het Oude Testament had een sterke invloed op de seminariëleerlingen van Soweto. Taferelelen zoals de volgende, beschreven door een leerkracht, Leadh Vilakazi, zijn niet ongewoon:

'Toen we bij het verhaal van Mozes kwamen, wilde iedereen alles over hem weten. Het was een geweldig gevoel, net alsof Mozes onder ons was.

'Maar we werden bedroefd toen Mozes te horen kreeg dat hij het beloofde land niet binnen mocht gaan, na alles wat hij had meegemaakt, zo getrouw was geweest en zo'n zware taak had gehad in het leiden van de Israëlieten.

"O, wat is dat pijnlijk en verdrietig", klaagden mijn leerlingen tegen mij. En het was zelfs een nog grotere schok toen de Schriften vermeldden dat Mozes stierf. Ieder was diep geraakt, alsof Mozes van ons was heengegaan, en een ogenblik was het stil.

'Toen ik mijn leerlingen aankeek, stonden ze op het punt te gaan huilen. Sommigen keken omlaag – ze konden me niet aankijken. Ik hoorde één van de leerlingen zeggen: "We weten nu dat we zo'n geweldige leider hebben gehad."

'Een ander zei: "Waarom zingen we niet 'Wij danken u, Heer, voor profeten!'"

'Toen klonk er nog een stem. "O, ja – om onze Hemelse Vader nog eens voor het laatst te bedanken voor onze geliefde profeet." En dus zongen we, met tranen in de ogen.'

Girlly Mbuli en Lucky Ndiela voor Girlly's huis. In een plaats waar geweld en haat algemeen aanwezig zijn, vinden ze hoop, zelfvertrouwen, moed en liefde in het evangelie van Jezus Christus.

NIET BANG

De seminariëleerlinge Girlly Mbuli legt uit hoe haar geloof en liefde voor de Schriften haar hebben gered uit een verschrikkelijke situatie.

'Op een dag moesten mijn vriendin Tiny Gugu en ik naar Zondi gaan om een stuk of wat boeken naar een ander meisje te brengen. Op de terugweg zagen we een bende jongens. Zulke bendes verkrachten meisjes, stelen auto's en doen alles wat verschrikkelijk is. We begonnen te rennen, maar het was te laat.

'De jongens keken ons aan. Ze hadden wapens. Ze namen ons mee een heuvel op, en waren vreselijke dingen met ons van plan. Terwijl we de heuvel beklommen, bad ik tot mijn Hemelse Vader. Ik weet niet meer precies welke teksten uit de Schriften ik probeerde te gebruiken, maar ik bleef er aan denken. Ik vroeg om hulp om rustig te blijven en niet bang te zijn. Ik voelde de vrede in mijn hart komen.

'Wanneer je bovenop die heuvel staat, kun je alles zien. De jongens keken omlaag en vroegen waar ik woonde. Ik wees naar Jabulane, en iets zei me dat ik moest zeggen dat ik bij mijn oma en mijn vriendin Lindiwe woonde.

'De leider keek me aan en zei: "Jij bent niet bang. Laat ze gaan!" Later kwam ik er achter dat de broer van mijn vriendin Lindiwe het hoofd van deze bende is, en dat hij in het huis van mijn oma woont. Daarom lieten ze ons vrij.

'Als ik dit verhaal aan andere mensen vertel, weigeren ze te geloven dat we dit hebben overleefd. Maar het is mij gelukt, en ik weet waarom. Het is vanwege mijn geloof in mijn Hemelse Vader. Ik weet dat Jesaja 1:18 waar kan zijn voor deze jongensbende die zoveel op zijn geweten heeft, als ze zich bekeren: "Komt toch en laat ons te zamen richten, zegd de Here; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw!"

Heel wat mensen zouden verbaasd staan over Girlly's vriendelijke houding. Ze zouden Soweto als een verschrikkelijke plaats beschouwen. Maar Soweto is de plaats waar deze seminariëleerlingen het evangelie van Jezus Christus hebben ontvangen. Door studie, gebed en geloof hebben ze hoop, zelfvertrouwen, moed en liefde gevonden.

'Ik zou tegen iedereen willen zeggen dat je je Hemelse Vader niet moet vergeten, waar je ook bent', zegt Girlly. 'Hij zal je niet vergeten. Hij is mij ook niet vergeten.' □

De kracht van je voorbeeld

Ouderling Joe J. Christensen

van het Presidium der Zeventig

Wat je doet als je alleen bent, is over het algemeen een goede graadmeter voor de soort persoon die je bent. Hetzelfde geldt als je de enige heilige der laatste dagen bent in een menigte niet-leden.

Misschien zou je je graag verschuilen achter de gedachte dat niemand weet dat je mormoon bent, dat niemand er ooit achter zal komen als je het even niet zo nauw neemt met je normen. Geef daar niet aan toe! Er is altijd iemand die op je let, en als je de moed hebt om een goed voorbeeld te zijn, help je misschien een ander die naar de waarheid zoekt.

Jaren geleden, toen ik bij de luchtmacht zat, was ik met mijn gezin op de luchtmachtbasis Charleston in South Carolina gestationeerd. Daar leerden we Willis Hepworth kennen, die bij de marine was. Willis leerde ons een paar belangrijke lessen over het goede voorbeeld zijn, ook al zijn er geen familieleden of kennissen uit de kerk in de buurt.

Willis was actief in de kerk en had met de jeugd gewerkt. Hij was muzikaal en had zich op verschillende gebieden ingezet.

Toen hij in Magna (Utah) van school kwam, besloot hij bij de marine te gaan. Willis werd op een mijnenveger gestationeerd die voor de oostkust van de Verenigde Staten opereerde. Voor zover hij wist, waren er verder geen leden van de kerk aan boord.

Toen er in de havenstad New Bern (North Carolina) enige reparaties aan het schip verricht moesten worden, zocht Willis het adres van de gemeente van de kerk in die stad op en woonde hij de diensten bij. Het bleek dat er de volgende zaterdag een dansavond in de kerk zou zijn. Willis

verheugde zich op deze dansavond en vroeg twee andere opvarenden, Kenneth Kinzel en John Archer, om met hem mee te gaan. Die twee hadden wel zin in een feestje waar ook meisjes zouden zijn, dus aanvaardden ze de uitnodiging.

Op de dansavond hadden ze het uitstekend naar hun zin. Vooral Ken was ervan onder de indruk dat ze zo'n plezier konden hebben zonder drank en zonder de andere activiteiten die meestal gedaan werden als ze aan land waren. Hij wilde meer weten over een kerk waarin dergelijke activiteiten georganiseerd werden en vroeg Willis wat hij daarvoor moest doen. Willis nam contact op met de zendingen. Ze onderwezen Ken en John, en na een paar weken lieten beiden zich dopen.

Na zijn doop wilde Ken zijn ouders over het evangelie vertellen. 'Volgens mij zal mijn vader nooit lid van de kerk worden', zei hij. Zijn vader had een vooraanstaande positie in zijn eigen kerk.

Maar toen Ken met verlof thuis was, vroeg hij zijn ouders of hij de zendingen mocht laten komen om hun iets te vertellen over De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Zijn ouders, goede mensen die open stonden voor nieuwe gedachten, stemden toe. Later had Ken het voorrecht hen te dopen en te bevestigen. Weer later werden ze tempelwerker.

Don Dewey, geen lid van de kerk, was een vriend van Ken die voer op een zusterschip van de mijnenveger waar Ken op gestationeerd was. Hij wilde tegenstrijdigheden in de leer van de kerk vinden zodat hij Ken kon laten zien dat hij er verkeerd aan had gedaan zich te laten dopen. Dus toen ze

weer aan wal waren, besloot Don met Willis en Ken mee te gaan naar een avondmaalsdienst in Charleston.

Maar Don heeft die tegenstrijdigheden nooit gevonden. In plaats daarvan besloot hij na maanden van intensief onderzoek zich te laten dopen.

Op een avond, kort na zijn doop, was Don bezig met onderhoudswerk aan de motoren van het schip. Als hij even tijd voor zichzelf had, las hij in het Boek van Mormon. Burt, ook een bemanningslid, kwam achter hem staan en vroeg hem wat hij aan het lezen was.

'Het Boek van Mormon', antwoordde Don.

'Ben jij mormoon?'

'Ja.'

Burt gooide z'n sigaret op de grond en drukte die met z'n laars uit. 'Ik ook', zei hij. Hij was met het evangelie opgegroeid, maar toen hij bij de marine was gegaan, was hij minder-actief geworden. Don haalde hem over de daaropvolgende zondag met de anderen naar de avondmaalsdienst mee te gaan. Burt begon het bekeringsproces om zijn leven weer op orde te brengen.

Kort voordat Don uit de marine ging, schreef hij mijn vrouw en mij een brief.

'Zoals u weet', zei hij, 'ben ik het enige lid van de kerk in mijn familie. Ik was aan het sparen om na mijn marinetijd contant een nieuwe auto te kunnen kopen. Maar ik heb besloten dat geld aan iets beters te besteden: een zending.'

Ook Ken besloot op zending te gaan. Na hun zending trouwden Ken en Don beiden in de tempel, en beiden hebben sindsdien vele roepingen in de kerk met toewijding vervuld.

We vroegen Ken en Don wat hen in het evangelie en de kerk zo had aangetrokken. Zonder aarzeling zeiden ze allebei dat het Willis' manier van leven was, zijn voorbeeld.

Stel je voor dat Willis had gedacht dat niemand op hem lette? Als hij zijn normen niet hoog had gehouden, zouden Ken en Don en hun gezin dan nu lid van de kerk zijn? Waar zou Burt zijn? Wat was er met Kens ouders gebeurd? En dan al die mensen die door de inspanningen van Ken en Don lid van de kerk zijn geworden?

Deze geweldige cyclus van dienstbetoon, bekering en goede werken werd in gang gezet door Willis' stille maar krachtige, constante voorbeeld van een goede heilige der laatste dagen. Willis was bereid om zijn normen vast te houden, ook als hij alleen was en er verder niemand op hem lette.

In feite is het zo dat mensen wel degelijk op ons letten. Je vrienden en collega's, binnen en buiten de kerk, ze letten constant op je. Ze zoeken naar het licht dat jullie volgens de Heer voor de wereld moeten zijn.

Mogen jullie allen gezegend worden zodat jullie een sterk en goed voorbeeld kunnen geven, zelfs – en misschien wel vooral – als je denkt dat je helemaal alleen bent. □

ALLEEN WINNAARS

Sharon Rucker

Het zijn geen geweldige basketbalspelers, maar ze zijn wel vastberaden, dacht ik toen ik keek hoe het team van de tegenpartij over het veld heen en weer rende.

Ze waren jonger, minder ervaren en kleiner dan ons basketbalteam. Maar ze bleven het maar proberen, zelfs toen het duidelijk was dat ze geen kans maakten om te winnen.

Randy, een jongen met rossig haar, speelde of hij niet wist hoe de stand was. Hoewel hij zelden in het bezit van de bal was, zat hij er over het hele veld achteraan of het hele spel alleen van hem afhing.

Wanneer zijn teamgenoten de bal naar hem toespeelden, nam hij hem vier passen mee, stopte, stuiterde en gaf hem door aan een andere speler. Maar de scheidsrechters lieten geen strafworp nemen, en niemand klaagde. Randy, die geestelijk gehandicapt is, deed zijn best.

Terwijl er volgens de klok nog maar enkele seconden te spelen waren, kreeg hij de bal te pakken, en zijn teamgenoten riepen dat hij moest schieten. Hij concentreerde zich zo sterk dat zijn tong uit zijn mond hing, hij wierp – en miste. Een van onze spelers kaatste de bal terug, aarzelde en gooide de bal toen naar Randy.

'Schiet die bal!' riep onze speler, en de leden van beide teams riepen met hem mee.

De bal ging de lucht in, raakte de rand en sprong af. Randy kreeg de bal opnieuw toegegooid, en miste opnieuw. De tijd was om, maar de zoemer klonk niet, en de scheidsrechters bleven halverwege het veld staan. Iedereen riep hem toe dat hij het nog eens moest proberen. Deze keer maakte de bal een mooie boog en ging door het net, en de laatste twee punten in het spel waren voor Randy.

De menigte werd wild van enthousiasme, en de leden van beide teams omringden Randy om hem te feliciteren. Hij sprong op en neer alsof hij het spel gewonnen had. En ik besefte dat hij dat werkelijk had gedaan.

En dat deed elke speler in die wedstrijd. Het waren echte sportlui geweest: eerlijk en grootmoedig. Die avond ging niemand met een boos of teleurgesteld gevoel naar huis. Er werd niet opgeschept of geplaagd. Er waren geen verliezers, alleen winnaars. □

DAVE McDONALD, ILLUSTRATOR

J E B I S S C H O P W E

Annette Paxman Bowen

FOTOGRAF: STEVE BUNDFERSON

Niet lang nadat mijn man Scott als bisschop van onze wijk was geroepen, riep hij de leden op geen kritiek te hebben op de wijze waarop ieder zijn of haar roeping in de kerk vervulde. Ter illustratie vertelde hij over de avond dat we kerstlichtjes aan het dak van ons huis hingen.

Hij stond bijna bovenaan een hele hoge ladder. De ladder stond niet echt stevig op het ijs in onze voortuin. Met één hand hield hij de ladder vast terwijl hij met de andere de lichtjes aan de balken hing. Hij had een beetje last van hoogtevrees, dus hij voelde zich niet echt op z'n gemak daarboven. Terwijl hij zich naar de verste balk uitstrekte, riep hij me toe: 'Ik weet het niet, hoor! Ik heb echt geen zin om te vallen en m'n nek te breken!' Ik lachte en riep terug: 'Je kunt het! Ik geloof in je!' Hij strekte zich uit en hing het laatste lichtje op.

Toen Scott dit aan de wijkleden vertelde, legde hij uit dat de meesten van ons, figuurlijk gesproken, bovenaan een wiebelende ladder staan bij onze poging om dienstbaar te zijn en onze roeping groot te

maken. Ook wij moeten onze angst en remmingen overwinnen en ons symbolisch uitstrekken om een paar lichtjes op te hangen. En als we dan daarboven staan, hebben we vooral iemand nodig die de ladder vasthoudt, die af en toe nuttige aanwijzingen geeft als dat nodig is, en die je ook bemoedigende en ondersteunende woorden toeroept. Waar je dan geen behoefte aan hebt, is iemand die van een afstandje kritiek staat te leveren op hoe wij de klus klaren.

Voortbordurend op die vergelijking ben ik verschillende specifieke manieren gaan zien waarop de leden de leiders van de wijk of gemeente kunnen ondersteunen – en met name de bisschop of gemeentepresident. Hier volgen een paar tips voor wat je wel en niet moet doen.

NIET DOEN

1. Verwacht niet dat de mensen in de wijkorganisatie altijd perfect functioneren. We hebben het al vaak gehoord, maar ik moet het nog een keer zeggen: we maken allemaal fouten in ons

R K E L I J K S T E U N E N

streven ware heiligen te worden. Dat betekent dat 'broeder Jansen' misschien wel eens vergeet een telefonische boodschap door te geven, hoewel hij het had beloofd. 'Zuster Pietersen' heeft haar les misschien niet zo goed voorbereid als je zou mogen verwachten.

2. Verwacht niet dat de kerk in al uw behoeften voorziet.

Hoewel de kerkelijke organisatie is opgezet om ieder lid te bereiken en te dienen, kan zij niet alles voor iedereen doen. Iemand kan zijn behoefte aan sociaal contact misschien het beste vervullen bij burens of collega's. Een echtpaar heeft misschien professionele begeleiding nodig. Een gezin moet misschien een verhuishuis huren in plaats van een busje van leden lenen.

3. Veroordeel en bekritiseer elkaar niet.

Ondoordacht commentaar, uitgingen van boosheid en tactloze opmerkingen zijn niet alleen kwetsend, maar trekken een enorme wissel op de tijd en energie van de leiders. Kostbare uren worden verspild als mensen de bisschop bellen om hem te vertellen wat iemand in de wijk gezegd heeft, of dat hij scheidsrechter moet spelen bij een ruzie tussen gezinnen.

4. Mopper niet. We vergelijken ons niet graag met Laman en Lemuël, maar in feite maken we ons vaak genoeg

schuldig aan het doorvertellen van kleinerende uitlatingen of het koesteren van onvriendelijke gevoelens waarmee we onze huwelijkspartner, onze vrienden, of wie ons ook maar wil aanhoren, lastig vallen. In plaats van over iemand te klagen, doen we er beter aan naar die persoon toe te gaan en *in liefde* de zaak uit te praten.

5. Kom niet bij de bisschop met een organisatorisch probleem zonder ook over de oplossing te hebben nagedacht.

Alleen maar klagen over een tekortkoming in de organisatie van de wijk kan de situatie verergeren en tweedracht zaaien. Aan de andere kant, als je het voortouw neemt in vrijwillig dienstbetoon, lopen de wijkorganisaties soepel en worden velen door uw voorbeeld beïnvloed en gezegend. Het is vooral belangrijk om onze roeping als huisonderwijzer of huisbezoeker groot te maken. Als u dat doet, maakt u de last voor iedereen lichter.

6. Bel niet de bisschop om informatie die u ook ergens anders kunt vinden. Kijk eerst of er een almanak of ledenlijst bij de leiding van de quorums of hulporganisaties is.

7. Bel leiders niet op hun werk, tenzij ze u daar toestemming voor hebben gegeven of het echt een noodgeval is. Sommige leiders kunnen hun schema aanpassen om in de

behoefte van wijkleden te voorzien, andere niet. Een leider kan soms door zijn werk niet beschikbaar zijn voor de wijk – of zelfs zijn gezin. Hij vindt het erg genoeg als dat gebeurt, maar hij probeert gezin, kerk en werk zo goed mogelijk te combineren.

8. Verwacht niet dat de bisschop bij elke vergadering of bijeenkomst aanwezig is.

Als hij er niet is, wil dat niet zeggen dat het hem niets kan schelen, of dat hij geen verantwoordelijkheidsgevoel heeft, of dat hij u niet in uw roeping steunt. Zijn afwezigheid betekent dat hij al een afspraak had of dat er een noodgeval is. Meestal is het zo dat als de bisschop er kan zijn, hij er ook is.

Op een woensdagavond was hij bijvoorbeeld niet op een vergadering over de talentenavond omdat hij bij de scouts zat. Daarna kon hij twee mensen niet terugbellen omdat iemand in de wijk hem dringend moest spreken – en dat ook deed tot diep in de nacht.

WEL DOEN

1. Toon begrip voor de prioriteiten van de leider.

Toen Scott als bisschop geroepen was, schermde hem de tijd die we als gezin samen hadden zorgvuldig af. Vooral de maandagavonden samen waren kostbaar.

2. Geef eerlijk uw mening. Wees in een persoonlijk gesprek of een vergadering op een prettige manier openhartig. De bisschop bidt dagelijks om inspiratie en leiding, maar hij stelt uw doordachte inbreng zeer op prijs. Vertel hem hoe het met uzelf gaat en of het allemaal lukt; dan kan hij een weloverwogen en geïnspireerde beslissing nemen.

3. Wend u tot de bisschop als u hulp nodig heeft. Maar probeer waar mogelijk en waar dat gewenst is problemen op te lossen zonder hem erbij te betrekken. Als u een probleem binnen uw eigen gezin kunt oplossen, doe dat dan. Als u hulp nodig heeft, zoek die dan bij degenen die het dichtst bij u staan: uw huisbezoeksters of huisonderwijzers. Als zij u niet kunnen helpen, neem dan contact op met de president van het quorum of de hulporganisatie. En als u dan nog echt behoefte heeft aan de raad of hulp van de bisschop, laat hem dat dan weten. Wacht niet tot hij u belt. Soms zal hij daartoe wel geïnspireerd worden, maar hij is ook blij als mensen inzien dat ze de bisschop echt moeten spreken – en dan zelf het initiatief voor een afspraak nemen.

4. Toon begrip als bepaalde beslissingen of de bezetting van nieuwe functies vertraging oplepen.

Alle functies in de wijk of gemeente bezet houden is een continu proces waarbij uw suggesties zorgvuldig overwogen worden. Maar er kunnen omstandigheden zijn die u niet kent. De bisschop en andere wijkleiders moeten naar het hele plaatje kijken. Een verandering in de ene functie kan een domino-effect van veranderingen in de hele wijk geven. Of de leiders kunnen op de hoogte zijn van een probleem dat van invloed is op iemands roeping.

5. Geef de leiders de ruimte om mens te zijn. Ze maken fouten; ze worden moe. Soms kunnen ze niet terugbellen. Af en toe vergeten ze gewoon dingen. En het komt voor dat ze iets verkeerd zeggen. Geef hun alstublieft het voordeel van de twijfel. Elke leider heeft zijn of haar eigen sterke en zwakte punten.

6. Spreek waardering uit. Een positieve opmerking of een woord van waardering heeft een zeer gunstig effect. De leiders blijven werken, of ze nu complimentjes krijgen of niet. Maar een vriendelijk 'dank je wel' of een 'ik ben blij dat je de zaak zo aangepakt hebt' maakt het functioneren oneindig veel prettiger. En laat het niet bij de leiders! Spreek vaak uw waardering uit voor een lid van de wijk dat u op de een of andere manier van dienst is. Soms moeten we eraan

herinnerd worden dat kerkwerk *vrijwilligerswerk* is.

7. Bid voor de bisschop, zijn raadgevers, de andere leiders, en alle gezinnen in de wijk. Onze wijk heeft een keer voor me gevast toen ik een forse operatie moest ondergaan. Na de operatie kon ik *voelen* dat er voor mij gebeden werd. Mede door die gebeden ben ik snel hersteld. Zo ook voelt de bisschop zich vaak gesterkt en gesteund door de gebeden van de wijkleden.

8. Ga naar de tempel. Als u in de gezegende omstandigheid bent dat er een tempel dichtbij is, zult u merken dat geregeld tempelbezoek uw spiritualiteit vergroot. Maar hoe ver de tempel ook weg is, de moeite en offers die u zich getroost om zo vaak mogelijk te gaan, zullen u tot zegen en een verkwikking zijn.

9. Houd van elkaar. De aansporing van de Heer is zo simpel en toch zo veelomvattend. De leden van onze wijk hebben, net als de leden in zoveel andere wijken en gemeenten, op overweldigende wijze gehoor gegeven aan deze oproep. Hun vriendelijke woorden en daden zijn ontelbaar; ze maken contact, vergeven, spreken hun genegeheid uit, luisteren naar elkaar en dienen elkaar. Het resultaat is dat de kring van ons wijkgezin zich uitgebreid heeft en dat de liefde zich verdiept

heeft, waarbij de leden letterlijk diene-
nende engelen voor elkaar worden.

10. Weet dat de anderen van u houden. Als we elkaar dienen, beleef je de emoties die je normaal gesproken in een gezin ervaart ook in de wijk: elkaar deelgenoot maken van bewondering en teleurstelling, vreugde en verdriet, en je blij voelen in de wetenschap dat je niet alleen staat. In veel opzichten is de wijk ook net een gezin.

Toen Scott bisschop was, nam hij soms voor zijn gebed de ledenlijst door en schreef hij op welke mensen behoeftig waren of juist gezegend waren. Dan bad hij voor ons gezin, niet alleen voor onze drie jonge zoons en onze familie, maar ook voor de leden van de wijk, die ons allen na aan het hart lagen.

Waar dat gepast was, knielde ik soms met Scott om voor leden van onze wijk te bidden. De liefde en hulp van de leden van de wijk of gemeente zijn er voor ons allemaal. Een ieder van ons put bij problemen kracht uit de steun van onze wijkleiders en onze broeders en zusters in het evangelie. Door hun zorgzaamheid voelen we de liefde van onze Heiland en onze Hemelse Vader. In de jaren dat Scott bisschop was, zagen we onze wijk groeien. Maar vooral voelden we dat wonderlijke, bevredigende gevoel van liefde dat je krijgt als je je openstelt voor anderen. Die liefde geeft ons het verlangen om bij de ladder van een ander te gaan staan. En terwijl de leden van onze wijk of gemeente zich uitstrekken, roepen wij ze bemoedigend toe: 'Je kunt het! We geloven in je!' □

MIJN EIGEN BIJBEL

Sonia Bellorin

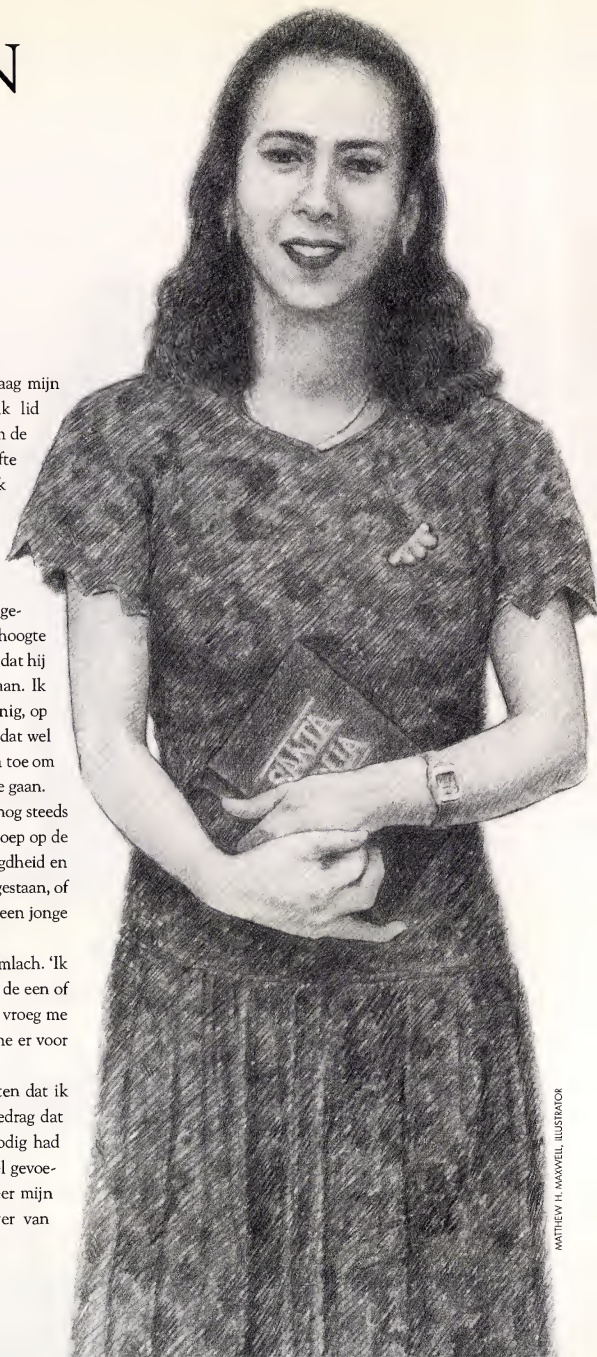
Al als jong meisje in Venezuela wilde ik graag mijn eigen Bijbel hebben. Maar pas toen ik lid werd van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, en sterk de behoefte voelde om de Heiland te leren kennen, beloofde ik mezelf om bij de eerste gelegenheid die ik zou krijgen, een Bijbel te kopen.

De kerk was nieuw in ons gebied, en bestelde boeken konden we alleen krijgen als iemand persoonlijk naar het zendingskantoor ging. Mijn gemeentepresident, een voltijdzending, was op de hoogte van wat ik nodig had. Op een dag vertelde hij me dat hij drie dagen later naar het zendingskantoor zou gaan. Ik legde hem uit dat ik, al kostte de Bijbel maar weinig, op dat moment helemaal geen geld had, maar dat ik dat wel zou hebben voordat hij vertrok, en hij stemde er in toe om onderweg naar het zendingskantoor bij mij langs te gaan.

De dag van zijn reis brak aan. Ik had het geld nog steeds niet, dus knielde ik neer in gebed en deed een beroep op de Heer. Toen ik had gebeden, verdween mijn bezorgdheid en voelde ik een enorme vrede. Nauwelijks was ik opgestaan, of er klopte iemand op de deur. Ik deed open en zag een jonge moeder met een baby in haar armen.

'Ik ben uw achterbuurvrouw', zei ze met een glimlach. 'Ik ken u niet, maar ik zit een beetje omhoog, en om de een of andere reden besloot ik u om hulp te vragen.' Ze vroeg me een poosje op haar baby te passen, en zei dat ze me er voor zou betalen. Ik zei dat ik het wel wilde doen.

Tegen de tijd dat ze terugkwam, had ik besloten dat ik geen geld van haar aan zou nemen. Maar het bedrag dat ze in mijn handen stopte, was precies wat ik nodig had voor de Bijbel. Wat gingen er op dat moment veel gevoelens van liefde door mij heen! Ik wist dat de Heer mijn gebed had beantwoord. Mijn hart stroomde over van dankbaarheid. □

DE STER

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN · AUGUSTUS 1995 · EXTRA UITGAVE

President Gordon B. Hinckley

moedig en sterk

Ouderling Jeffrey R. Holland

van het Quorum der Twaalf Apostelen

Gordon Bitner Hinckley wordt op 13 maart 1995, staande voor het indrukwekkend grote standbeeld van de profeet Joseph Smith in het prachtig gerenoveerde Joseph Smith Memorial Building, formeel aan het publiek en de pers voorgesteld als de vijftiende president van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Tegen het eind van een hartelijk, vaak geestig, maar altijd prettig gesprek over een breed scala van vragen die hem tijdens de persconferentie worden gesteld, vraagt een journalist aan president Hinckley: 'Waarop gaat u zich vooral richten? Wat wordt het thema van uw bediening?'

Instinctief antwoordt hij: 'Voorwaarts gaan. Ja, ons thema zal zijn om voorwaarts te gaan met het grote werk dat is bevorderd door onze voorgangers.'

Dat eenvoudige antwoord – helder, kort, onvoorbereid, inspirerend – zegt veel over onze nieuwe profeet, ziener en openbaarder. 'Voorwaarts!' is een bekende aansporing uit verschillende ker-

kelijke liederen, een muzikale oproep vol vreugde en vastberadenheid. Ook de begrippen 'moed' en 'sterkte' komen er regelmatig in voor.

Zoveel lofzangen, zoveel schriftteksten en toespraken kunnen we aanhalen om de goede eigenschappen van de profeten van God te onderstrepen en te belichten. Maar waarschijnlijk vat geen enkele lofzang beter het wezen samen van president Gordon B. Hinckley dan deze openhartige, optimistische oproep om 'voorwaarts' te gaan.

En president Hinckley is niet alleen optimistisch, maar hij heeft de energie van de jeugd. Sterker nog: volgens de inschatting van allen die hem kennen, of hem bij moeten houden, is president Hinckley de jongste 84-jarige die men zich voor de geest kan halen. Zijn licht verende tred, de ongebreidelde opgewektheid van geest, en zijn allesverslindende lust in hard werken en de vele uren die hij werkt, zouden al bewondering wekken voor een man die half zo oud was. President Gordon B. Hinckley ziet er jeugdig uit, gedraagt

Boven: Gordon B. Hinckley als jonge Aäronisch-priesterschapsdrager. Rechts: Als vijftiende president van de kerk bouwt president Hinckley verder op het fundament van toewijding aan God en de liefde voor de medemens, die de profeten vóór hem, vanouds en hedendaags, hebben gelegd.

TENZU ANDERS AANGEVEN, ZIJN ALLE FOTO'S TER BESCHIKING GESTELD DOOR DE FAMILIE HINCKLEY EN DE AFDELING KERKGESCHIEDENIS.

zich jeugdig, en houdt van de jeugd met al haar potentieel en belofte.

In die eerste verklaring in het openbaar zei hij: 'Wij zijn in het bijzonder trots op onze jongeren. Ik ben van mening dat we nog nooit zo'n sterke generatie jongemannen en jongevrouwen hebben gehad. (...) Omgeven door vernietigende krachten en enorme pressies die hen proberen af te houden van de beproefde deugden, leiden zij een constructief, intellectueel en spiritueel stimulerend leven. Wij hebben geen angsten voor of twijfels over de toekomst van dit werk' (*De Ster*, mei 1995, blz. 4). Hij houdt van

jonge mensen omdat hij in zijn hart een van hen is – zonder enige vorm van angst voor 'de toekomst van dit werk'.

Onlangs zei president Hinckley in Nauvoo (Illinois) tijdens een interview met een verslaggever van niets minder dan de *New York Times*: 'Ik zie overal veel goede mensen, en ze hebben zoveel goeds in zich. En de wereld is goed. Er gebeuren geweldige dingen in deze wereld. Dit is het geweldigste tijdperk in de geschiedenis van de aarde.'

Waar haalt hij dat onbedwingbare optimisme vandaan? Het komt voort uit het fundament van geloof dat onze voorgangers in deze kerk geïnspireerd

Onder: Ergens in de jaren twintig namen Bryant S. en Ada Bitner Hinckley hun kinderen uit kamperen. Op dat uitje is deze foto genomen. Gordon is de tweede van links. **Rechts:** Gordon B. Hinckley (tweede van rechts) als zending in Groot-Brittannië tijdens de crisisjaren. **Rechtsonder:** In het Hyde Park in Londen trok de jonge zending de aandacht als begaafd redenaar.

heeft om 'voorwaarts' te gaan. Ja, de *New York Times* kreeg bij het interview met president Hinckley niet alleen een les in HLD-geschiedenis, maar groot inzicht in de betekenis van het geloof:

'Wij hebben in deze wereld alle redenen om optimistisch te zijn', hield president Hinckley vol. 'Toegegeven, overal om ons heen spelen zich drama's af. Toegegeven, er zijn overal problemen. Maar kijk eens naar Nauvoo. Kijk eens naar wat ze hier in zeven jaar opbouwden en het toen verlieten. (...) Maar wat deden ze? gingen ze erbij liggen om dood te gaan? Nee! Ze gingen aan de slag! Ze trokken de helft van dit werelddeel door, braken de woestijngrond open en lieten die bloeien als

een narcis. Op dat fundament is deze kerk uitgegroeid tot een wereldwijde organisatie die het leven van mensen in meer dan 140 landen ten goede beïnvloedt. Je kunt niet en moet niet bouwen uit pessimisme of cynisme. Je kijkt voorwaarts met optimisme, werkt met geloof, en dan gebeurt er wat.'

Of de verslaggever van de *New York Times* het nu wist of niet, hij kreeg uitspraken te horen die kenmerkend zijn voor president Gordon B. Hinckley: goed verwoord, vol kennis, hoffelijk, vol vertrouwen, en bezielend. En altijd vol geloof in God en in de toekomst.

'Alles komt in orde' is misschien wel de meest herhaalde uitspraak van president Hinckley aan familie, vrienden en

Links: Gordon B. Hinckley werkte meer dan twintig jaar als producent en secretaris van het comité dat verantwoordelijk was voor al het zendings- en public-relations-materiaal van de kerk. Rechts: Halverwege de jaren vijftig was president Hinckley (uiterst rechts) werkzaam als eerste raadgever in een ringpresidium. Hij staat hier met president David O. McKay (midden), die de ring bezocht om de Aäronisch-priesterschapsdragers toe te spreken. Onder: Kort na zijn zending, thuis in East Millcreek.

kennissen. 'Blijf het proberen', zegt hij dan. 'Blijf geloven. Blijf gelukkig. Raak niet ontmoedigd. Alles komt in orde.'

Eerste raadgever Thomas S. Monson, die al meer dan 45 jaar bevriend is met president Hinckley – lang voordat een van hen algemeen autoriteit was – een vriendschap die onverminderd voortduurt, zegt: 'President Hinckley is een profeet met een heldere kijk op alles, een enorm vermogen om hard te werken, en een standvastig geloof in de Heer Jezus Christus. Hij heeft een combinatie van een heldere, gebiedende geest, en een bijzonder teder hart. De kerk, ja, de hele wereld zal worden gezegend door zijn opmerkelijke leiderscapaciteiten.'

James E. Faust, de nieuwe tweede raadgever die al veertig jaar zijn vriend is, zegt het volgende van de man met wie hij voor het eerst kennismakte toen zij beiden een jonge raadgever waren in de presidiums van twee aan elkaar grenzende ringen: 'President Hinckley is zo bekwaam, en heeft zoveel kennis en ervaring op zoveel

gebieden, dat de mensen soms vol ontzag voor hem zijn. Maar hij is een bijzonder vriendelijke en attente man.'

Maar ondanks alle kracht en zelfvertrouwen die hij nu heeft, waren de eerste vooruitzichten voor de eerste zoon van Bryant S. en Ada Bitner Hinckley, die op 23 juni 1910 in Salt Lake City geboren was, niet zo veelbelovend. Gordon was in zijn jeugd niet zo gezond en stevig als andere kinderen. Met twee jaar kreeg hij kinkhoest. De gevolgen daarvan begonnen niet alleen zijn longen te bedreigen, maar ook zijn armen en benen, en zelfs het leven van het kleine kind. Die ziekte zou worden gevolgd door een ernstige ziektegeschiedenis met astma en allergieën, die alle hun tol eisten van de al slechte gezondheid waar de jongen mee worstelde. 'De jongen heeft meer frisse lucht en zonlicht nodig', zei de arts tegen de bezorgde ouders. Daarom werden er onmiddellijk plannen gemaakt om buiten Salt Lake City een boerderijtje te kopen, in East Millcreek, een gebied dat destijds

in vergelijking met het centrum van Salt Lake City echt 'plattelands' was, en letterlijk was wat de jonge Gordon volgens de dokter nodig had.

Op die boerderij kreeg de jonge Gordon in de zomers, weekeinden en vakanties geleidelijk weer zijn gezondheid terug, en leerde hij te werken. En op de een of andere manier bloeide daar, bij de aarde en de natuur, zijn vertrouwen in Gods goede en voorzienige hand net zo op als de honderden fruitbomen en groentezaden die hij zaaide, verzorgde en oogstte.

'Na een dag van hard werken slapen mijn broer, Sherm, en ik onder de sterren in een oude boerenkar', herinnert president Hinckley zich glimla-

chend, maar met een weemoedige blik in de ogen. 'In die heldere nachten lagen we op onze rug en keken we naar de ontelbare sterren aan de hemel. We konden enkele sterrenstelsels en andere sterren onderscheiden die we herkenden uit onze encyclopedie. Elke nacht zochten we de Grote Beer op, de steel en de pan, om de poolster te kunnen vinden.

'Het viel ons al snel op hoe constant deze ster was', herinnert hij zich. 'Naarmate de aarde draaide, leken de andere sterren zich te verplaatsen. Maar de poolster bleef op haar plaats op één lijn met de as van de aarde. Door die jeugdige overpeinzingen kreeg de poolster een bijzondere betekenis voor me. Ik

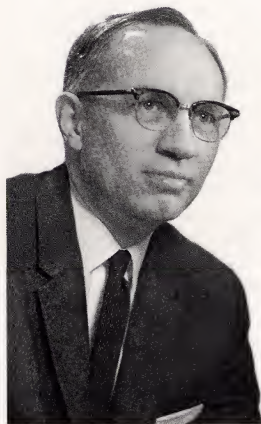
zag er een bestendig element in temidden van verandering. Het was iets waar altijd op gerekend kon worden, iets betrouwbaars, een anker in wat mij verder een bewegend, veranderlijk uitspansel toescheen.'

Richard, zoon van het echtpaar Hinckley, zegt over die jeugdijaren: 'Je kon merken dat hij zelfs in die jonge jaren al blijk begon te geven van die eigenschappen van standvastigheid, onverzettelijkheid en betrouwbaarheid. Dat zijn altijd belangrijke eigenschappen van hem geweest, en ik denk dat hij ze altijd erg heeft gewaardeerd in andere mensen.'

Een deel van die bestendigheid komt uit het erfgoed dat verder gaat en

Links: Gordon B. Hinckley en zijn vrouw, Marjorie, woonden in 1955 de inwijding van de Zwitserse tempel bij. Als lid van het Eerste Presidium zou hij deze tempel in 1992 herinwijden. **Rechts:** Ouderling en zuster Hinckley met hun vijf kinderen kort nadat hij in april 1958 als assistent van de Twaalf was geroepen. **Onder:** Drieënhalf jaar later, op 5 oktober 1961, 51 jaar oud, werd hij geordend als apostel. Bestendig en constant in al zijn taken, is president Hinckley zowel een 'rotsvast' voorbeeld als een poolster voor hen die hem kennen.

verderaf ligt dan die met werk gevulde dagen die hij als jongen in East Millcreek doorbracht. Ira Nathaniel Hinckley, president Hinckley's grootvader, hoorde met zeven jaar van het evangelie. Twee jaar later was hij al wees. Later ging hij eerst naar Nauvoo, waarna hij nog weer later de grote Amerikaanse vlakten overtrok naar de Salt Lake Valley. Onderweg begroef hij zijn knappe, jonge vrouw. Enkele jaren later hertrouwde Ira. Toen hij eenmaal ingeburgerd was, aanvaardde hij een roeping van Brigham Young om de leiding te nemen over de boerderij van de kerk bij Cove Creek (Millard County), in het zuiden van Utah. 'Daar die boerderij zich op enige afstand van andere nederzettingen bevindt', schreef president Young, 'is er een man met een praktische instelling en een gezond verstand nodig voor deze positie. Als u denkt dat u die zending aankunt, dient u te proberen om maandag over een week te vertrekken. [Was getekend:] Uw broeder in het evangelie, Brigham Young.'

Ira's bewonderende kleinzoon zegt: 'Ze gingen waarheen ze gevraagd werden te gaan, en deden wat er van ze gevraagd werd, ongeacht wat dat kostte in de vorm van gemakken, geld, of het leven zelf.' Virginia, dochter van president en zuster Hinckley, voegt daaraan toe: 'Om papa werkelijk te begrijpen, moet u zijn voorouders begrijpen, en de uitwerking die zij hebben gehad op zijn leven en zijn normen. Dat is verweven met alles wat hij ooit heeft gedaan. Het is gewoven de vezel waarmee zijn leven geboren is. Hij heeft daaruit altijd de bestendigheid en de inspiratie gehaald die hij nodig had. En hij heeft altijd geprobeerd zijn dankbaarheid te tonen.'

Daar, in het hart van Millard County, bouwde Ira het historische Cove Fort, en presideerde er een jonge ring van Zion. Daar schiep hij de omstandigheden waarin zijn kinderen, inclusief de vader van president Hinckley, Bryant S. Hinckley, zouden opgroeien.

De broer van president Hinckley, die nu de leider is van de Cove Fort

*Links: In de jaren zestig hield ouderling Hinckley toezicht op de kerk in Azië. Hier kreeg hij bezoek van een Japans gezin. Rechts: President Joseph Fielding Smith leest in het boekje *Waarheid hersteld*, dat werd geschreven door ouderling Hinckley. Uiterst rechts: Ouderling Gordon B. Hinckley en ouderling Thomas S. Monson van het Quorum der Twaalf Apostelen begroeten in april 1972 een predikant uit Arizona.*

Mission, wijst op het erfgoed dat er werd nagelaten door die harde tijden in de westelijke wildernis. Denkend aan de nog bestaande, maar onlangs gerevoerde fort, dat gebouwd is van vulkanisch gesteente gelegd in kalkcement, met muren die meer dan een meter dik zijn, zegt Sherman Hinckley over zijn broer: 'Hij is betrouwbaar. Er is niets kleinzielig aan hem. Hij is zijn hele leven al standvastig in het geloof. Hij lijkt daarin op zijn vader en grootvader, die ook zo waren. Ik zou zeggen dat hij veel op Cove Fort lijkt. Hij is zo standvastig als een rots.'

En iedereen die president Gordon B. Hinckley kent, is het daarmee eens. Rodney H. Brady, een vooraanstaand leider op onderwijskundig, zakelijk en bestuurlijk gebied, heeft als president en leidinggevend functionaris van Bonneville International (de omroep van de kerk) tien jaar onder leiding van de voorzitter, president Gordon B. Hinckley, gewerkt. 'In mijn huidige functie heb ik letterlijk honderden uren met president Hinckley doorgebracht,'

zegt broeder Brady. 'In al die tijd heb ik nog nooit een man meegemaakt die eerlijker was in zijn overwegingen of besluitvaardiger in zijn conclusies. Wanneer het tijd is om een beslissing te nemen, doet hij dat. Maar altijd lettend op beloften die al eerder gedaan zijn. Ik heb nog nooit een man gekend die meer integriteit had dan hij.'

Dergelijke opmerkingen komen overeen met de inschatting van Stanley D. Rees, voormalig president van het zendingsgebied Noord-Duitsland, later president van de Zwitserse temple, en al heel lang een zakenpartner van president Hinckley. 'Ik ken Gordon Hinckley al 59 jaar,' zegt broeder Rees glimlachend. 'Ik ben in dezelfde buurt opgegroeid als hij. Zijn vader, Bryant Hinckley, was mijn ringpresident. Zolang als ik hem ken heb ik hem nooit iets zien doen of zeggen dat op welke wijze dan ook ongepast zou zijn in zijn huidige roeping. Ik zou hem alles wat ik bezat toevertrouwen.'

Van die integriteit zo sterk als Cove Fort, zo standvastig, zo bestendig als de

poolster, zo onverzettelijk als de bergen, maken de dingen die hij gelezen en geleerd heeft net zo goed deel uit als het familie-erfgoed dat hij heeft meegekregen. Zowel zijn vader, Bryant S. Hinckley, als zijn moeder, Ada Bitner Hinckley, waren leerkracht van beroep en hadden voor hun tijd een goede opleiding genoten. Zuster Hinckley was bovendien musicienne en broeder Hinckley een vaardig schrijver van historische stukken. President Hinckley herinnert zich dat hun bescheiden gezinswoning in zijn jeugd een uitnodigende bibliotheek had met een grote eiken tafel, een goede lamp, verscheidene comfortabele zetels, en meer dan duizend boeken die zijn goed opgeleide ouders verzameld hadden. President Hinckley's zoon, Clark, merkt op dat zijn vader zijn kinderen vaak verteld heeft wat een rustige, uitnodigende plek dat was.

'Het schijnt een geweldige studieplek geweest te zijn,' zegt Clark, 'en het weerspiegelde een voorliefde voor goede boeken en voor thuisstudie.' Met

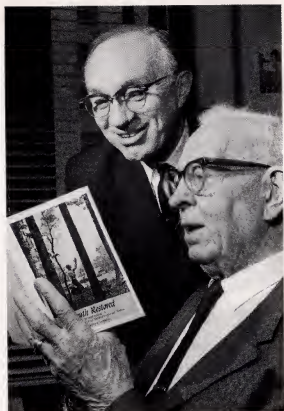

FOTO: MET DANK AAN DESERET NEWS

een glimlach voegt hij daaraan toe: 'Ik denk niet dat papa zijn hele jeugd lezend heeft doorgebracht, maar er bestaat geen twijfel dat hij met uitstekende literatuur in aanraking is gekomen en dat dit een grote uitwerking op hem heeft gehad. Hij heeft het vaak over de "ambiance" van die kamer, een uitnodigende uitstraling die hij nog steeds als herinnering bij zich draagt.'

Toen president Hinckley opgroeide, maakte hij goed gebruik van die voorliefde voor taal en literatuur. Het eerste wat hij aan de universiteit wilde bereken, was het behalen van een graad in de journalistiek. Hij ging naar de University of Utah om zich daarop voor te bereiden. 'Ik had geluk,' herinnert hij zich, 'met de samenloop van omstandigheden die leidde tot het begin van mijn universitaire opleiding. Ik wilde me inschrijven voor een eerstrejaars leergang Engels, maar alles was vol. Omdat echter verschillende studenten zich nog probeerden in te schrijven, moest men een nieuwe groep starten, en blijktbaar was er niemand anders

meer om ons les te geven dan het begaafde hoofd van de vakgroep. Van hem kreeg ik een geweldige inleiding tot de Engelse taal. Ik was gek op hem en al mijn docenten. Ik las Carlyle en Emerson, Milton en Longfellow, Shakespeare en alle anderen. En toen ging ik verder en begon aan Latijn en Grieks. Ik zou het nu niet meer kunnen, maar er is een tijd geweest dat ik de *Ilias* en de *Odyssee* in het oorspronkelijke Grieks had kunnen voorlezen. Ik heb de oude talen tot het einde van mijn studie als bijvak gehouden.'

Mensen die kennismaken met president Hinckley maken altijd een opmerking over zijn begaafde taalgebruik dat de brede en verregaande ontwikkeling van zijn intellect aangeeft. 'President Hinckley is een uiterst begaafd redenaar,' zegt Wendell J. Ashton, zijn voormalige zendingcollega, en al meer dan zestig jaar zijn vriend. 'Ik zal nooit vergeten dat Lord Thompson of Fleet enkele jaren geleden tegen zijn zoon zei: "Die Hinckley is een groot spreker. Hij weet hoe hij mensen moet ontroeren."

Hoewel het tijdens de grote economische malaise was, en er relatief weinig jongemannen een zending vervulden, benaderde bisschop John C. Duncan hem en drong er bij hem op aan om te overwegen op zending te gaan. President Hinckley besprak het met zijn vader – zijn geliefde moeder was drie jaar eerder aan kanker overleden. Het was een moeilijke tijd voor het gezin, zowel financieel als in elk ander opzicht.

'Maar ik herinner me dat mijn vader zei: "We zullen alles doen wat we kunnen om te zorgen dat er in je behoeften voorzien wordt."' herinnert president Hinckley zich met ontroering. 'Vervolgens zeiden hij en mijn broer toe om mij tijdens mijn zending te zullen onderhouden. Toen ontdekten we ineens wat spaargeld dat mijn moeder had nagelaten – kleingeld dat ze had overgehouden van boodschappen, en dat ze had opgespaard. Met dat beetje extra hulp leek het erop dat ik op zending kon gaan.'

Kort daarna vertrok hij naar Engeland. De munten die zijn moeder met

FOTOGRAF: DELI VAN ORDEN, CHURCH NEWS

zoveel zorg had gespaard, beschouwde hij als heilig. 'Ik bewaakte ze met mijn eer', zegt hij ontroerd. Dat respect voor gespaard geld waarvoor opgeofferd was, en zijn herinnering aan een periode van dergelijke ontbering, hebben tot de dag van vandaag nog hun uitwerking op de nauwkeurige, waakzame wijze waarop hij de uitgaven van de kerk overziet. Belangrijk is ook dat de voornaamste decoratie op zijn kantoorkast een ingelijste, piepkleine, antieke munt is – een *lepton*. Een halve duit. Het 'penningske' der weduwe uit Lucas 21:1-4.

Zijn zending naar Groot-Brittannië was een van de ervaringen waardoor hij zo betrouwbaar als een poolster en zo vast als een rotssteen is geworden. Zijn zending zou een grote invloed hebben op bijna alles wat president Gordon B. Hinckley de rest van zijn leven zou doen.

Hij werd eerst gestuurd naar Preston, in Lancashire (waar Heber C. Kimball en anderen bijna honderd jaar daarvoor de pioniers waren geweest

van het eerste zendingsgebied aan de andere kant van de Atlantische oceaan). Ook ouderling Hinckley kreeg de teleurstelling te verwerken waarmee zoveel zendingen geconfronteerd worden wanneer ze zich onder nieuwe omstandigheden in een ander land bevinden. Hij voelde zich lichamelijk niet erg goed. En over zijn eerste straatrede in dat verarmde industriestadje in het noorden van Engeland herinnert hij zich: 'Ik was doodsbang. Ik ging op het podiumpje staan en keek naar de menigte die zich verzameld had. Ze waren op het dieptepunt van de grote economische malaise en waren verschrikkelijk arm. Ze zagen er nogal dreigend en gemeen uit, maar op de een of andere manier worstelde ik me door wat ik te zeggen had heen.'

Terneergeslagen en zonder succes in zijn zendingswerk, schreef Gordon zijn vader een brief en zei: 'Ik ben mijn tijd en uw geld aan het verspillen. Ik zie niet in wat voor nut het heeft om te blijven.' Al gauw kwam er een vriendelijk, maar kort antwoord van zijn vader.

Links: Terwijl ouderling Hugh W. Pinnock van de Zeventig toekijkt, slaat president Hinckley zijn arm om president Spencer W. Kimball heen tijdens de viering van het 150-jarig bestaan van de kerk in Fayette (New York). *Rechts:* Als raadgever van president Kimball, kwam veel van het werk van het Eerste Presidium op de schouders van president Hinckley terecht toen de andere leden van het Presidium ziek waren. Hier is hij in gedachten verzonken tijdens de aprilconferentie van 1983. 'Alles komt in orde' is misschien zijn meest bezigde bemoediging tot anderen. 'Blijf het proberen', zegt hij dan. 'Blijf geloven. Blijf gelukkig. Raak niet ontmoedigd. Alles komt in orde.'

DE KINDERSTER

95E JAARGANG

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

AUGUSTUS 1995

EEN VRUCHTBAAR LAND

Ruth Liljenquist

Toen Jezus geboren werd, woonden de Israëlieten al honderden jaren in Judea. De Heer had hun gezegd, dat ze in 'een goed land' woonden, waarin ze 'aan niets gebrek [zouden hebben]'. (Zie Deuteronomium 8:7,9.)

Toch moesten de inwoners van Judea hard werken om voor zichzelf en hun gezinnen aan de kost te komen. Er waren geen fabrieken en ze hadden maar weinig machines om de dingen te maken die ze nodig hadden om te kunnen overleven. Het maken van aardewerk, het weven van stoffen, vissen en het werk op de boerderij werd allemaal met zelfgemaakt gereedschap gedaan. Er waren drie

belangrijke middelen van bestaan: het verbouwen van tarwe, de produktie van olijfolie en de visvangst.

HET VERBOUWEN VAN TARWE

Er werd veel graan verbouwd. De boeren in Judea gebruikten ploegen die door dieren werden voortgetrokken. Later in het seizoen moesten de boeren de oogst goed in de gaten houden, want de stengels van tarwe en gerst waren heel teer.

Aan het eind van de lente was het tijd om te oogsten. Dan gingen de maaiers het land op en maaiden de tarwestengels af met een houten

sikkel. In het gebogen deel daarvan hadden ze stukken vuursteen vastgezet, die als messen dienden. Als de maaiers de stengels afgemaaid hadden, werden ze door andere mannen gevolgd, die de stengels in bossen bij elkaar bonden. Al die mannen werkten heel snel en daarbij lieten ze vaak tarwestengels vallen en ze kwamen ook niet in de hoekjes van het veld. Dat leek slordig, maar dat deden ze met opzet, zodat de arme mensen de stengels die bleven liggen, konden oprapen. (Zie Leviticus 19:9.)

Daarna werden de bundels tarwe naar de dorsvloer gebracht. Dat was een groot stuk grond waar de aarde

goed was aangestampt. Daar werden de bundels weer losgemaakt en op de vloer uitgespreid. Er werden ossen voor een soort slee gespannen. Op die slee gingen een aantal mensen zitten om die zwaarder te maken. Die sleden werden door de ossen over de tarwestengels heen getrokken, waardoor de stengels in stukjes braken en de korrels losraakten. Daarna werden tarwe en kaf van elkaar gescheiden (kaf is: stengels en bladeren). Dat werd gedaan door de tarwe omhoog te gooien. Het kaf was licht en werd door de wind weggeblazen. De tarwe viel recht omlaag. Als er nog kaf tussen zat, werd dat er met een zeef uitgehaald. Vervolgens werd de tarwe in schuren opgeslagen, totdat de vrouwen er meel van maalden en daar brood van bakten voor hun gezin.

Oogsten was zwaar werk en als er een dag gedorst was, was er feest voor degenen die zo hard gewerkt hadden. Feestdagen waren er om uit te rusten van het werk en om onze Hemelse Vader te bedanken, die hen gezegend had in hun arbeid.

DE PRODUKTIE VAN OLIJFOLIE

Er werden in Judea ook olijven geoogst en er werd olijfolie gemaakt. Eind september waren

de olijven rijp. Werklui sloegen met stokken tegen de takken van de bomen en raapten de olijven van de grond. Die werden dan in een stenen bak tot moes gedrukt onder een ronde molensteen die door dieren of mensen in de rondte werd geduwd. De olijpulp werd in stenen vaten gedaan. Daar bovenop kwam een stenen deksel. Op het deksel werd een houten hefboom geplaatst en die werd weer verzawaard met een zware, platte steen. Zo werd de olie uit de pulp geperst. De olie druppelde uit een gat in de bodem van het vat. Alle vuiltjes die nog in de olie zaten werden eruit gehaald voordat het in flessen op de markt verkocht werd.

Tegenwoordig wordt olijfolie in de keuken gebruikt, maar ook in de kerk gebruiken we olijfolie, en wel voor een heel speciaal doel: voor het zalven en genezen van zieken, net zoals dat in de tijd van de Bijbel gedaan werd.

DE VISVANGST

De visserij was ook een belangrijk middel van bestaan, vooral voor de mensen die dichtbij het Meer van Galilea woonden. Jezus ging vaak naar het Meer van Galilea. Hij heeft er een aantal van zijn apostelen geroepen. Minstens zes apostelen waren visser van beroep.

Als visser moest je sterk en bekwaam zijn. Ze moesten niet alleen hun netten uitgooien en ze weer optrekken als ze zwaar waren van de gevangen vis, maar ze moesten ook kunnen varen, een boot besturen, zorgen dat ze niet in zwaar weer terecht kwamen en ze moesten van tevoren kunnen bepalen waar de meeste vis zat.

Overdag bereidden de vissers zich op de visvangst voor door hun netten en zeilen te repareren, hun boot te inspecteren en eventuele reparaties te verrichten. Je kon het beste 's avonds gaan vissen want de grote scholen vissen zwommen in donker, rustig water.

De vissers voeren het meer op, gooiden hun netten uit en wachtten totdat de netten gevuld waren. Soms duurde dat maar een paar minuten, soms duurde dat de hele nacht. Als de netten gevuld waren, wogen ze heel wat kilo's. De vissers werkten samen om ze in de boot te trekken en ze in het ruim te legen. Als de boten weer aan land kwamen werden de vissen in manden gedaan en naar de markt gebracht, of ze werden gezouten, gedroogd en in boten naar andere landen gebracht om te worden verkocht.

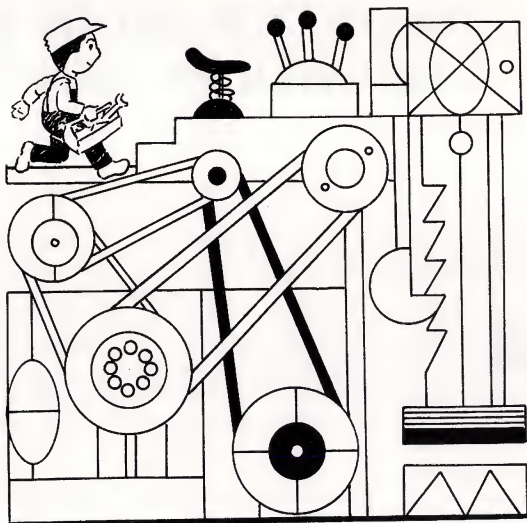
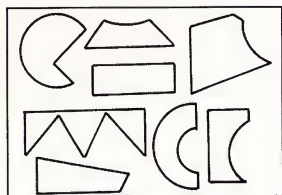
In onze tijd hebben we veel minder tijd nodig om tarwe te oogsten, olie te maken en vis te vangen, en het gaat allemaal ook veel gemakkelijker, maar één ding is nog steeds hetzelfde: onze Hemelse Vader zegent ons met alles wat de aarde voortbrengt, en wij moeten Hem daarvoor bedanken. □

ZOEK DE VORMEN

Roberta L. Fairall

Monteur Jan moet deze vormen vinden om de machine te kunnen repareren. Help hem door de vormen te kleuren als je ze gevonden hebt.

GETALLEN IN DE SCHRIFTEN

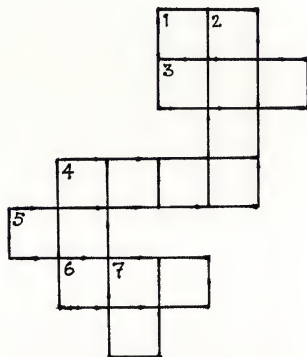
Vul de vierkantjes in zoals je dat met een kruiswoordpuzzel zou doen, maar gebruik nummers in plaats van letters. Er wordt een tekstverwijzing gegeven als de vraag een beetje moeilijk is.

Horizontaal

- Hoeveel boeken heeft het Boek van Mormon?
- Hoeveel jaren na het bezoek van Jezus bleven de Nephieten rechtvaardig? (4 Nephi 1:22, 24.)
- Hoeveel jonge mannen hebben samen met Helaman gevochten? (Alma 56:5.)
- Hoeveel dagen en nachten heeft het geregend toen Noach in de ark zat? (Genesis 7:12,17.)
- Hoeveel jaar hebben de Israëlieten in Egypte gewoond voordat Mozes ze meenam? (Exodus 12:40.)

Verticaal

- Hoeveel apostelen heeft Jezus geroepen toen Hij zijn eerste bediening begon?
- Hoeveel mensen heeft Jezus te eten gegeven met vijf broden en twee vissen? (Matteüs 14:16-17,21.)
- Het aantal mensen dat in de Wateren van Mormon gedoopt werd. (Mosiah 18:16.)
- Het aantal boeken in het Oude Testament.

Antwoorden:
 Horizontaal: (1) 12, (2) 5, (3) 200, (4) 40, (5) 40, (6) 430.
 Verticaal: (1) 12, (2) 5, (3) 200, (4) 40, (5) 40, (6) 430.

IK GELOOF DAT DE SCHRIFTEN HET WOORD VAN GOD ZIJN

Karen Lofgreen

'Onderzoek de Schriften (. . .) want zij zijn het, welke van Mij getuigen.' (Johannes 5:39.)

Omdat onze Hemelse Vader en Jezus van je houden, hebben zij jou de Schriften gegeven. Daarin kan je over het evangelie lezen en leren hoe je een goed leven kunt leiden. Als we in de Schriften lezen, komen we te weten wat onze Hemelse Vader van ons verwacht, wat Hij zal doen als wij Hem gehoorzamen en wat er zal gebeuren als we niet gehoorzaam zijn. Er zijn vier boeken die door de leden van de kerk gezien worden als heilige schriftuur: de Bijbel, het Boek van Mormon, de Leer en Verbonden en de Parel van grote waarde. De geïnspireerde uitspraken van onze levende profeten worden ook als schriftuur beschouwd. (Zie het negende geloofsartikel.)

Het woord *Bijbel* betekent: 'heilig boek'. De Bijbel heeft twee delen: het Oude Testament en het Nieuwe Testament. In het Oude Testament wordt de komst van onze Heiland Jezus Christus voorspeld en er staat in hoe de Heer met de mensheid omging, voordat Hij op aarde kwam. In het Nieuwe Testament staan verhalen over het leven van Jezus op aarde en over de apostelen die Hij heeft uitgekozen om in die tijd leiding te geven aan zijn kerk.

Het Boek van Mormon gaat over een aantal volken die heel vroeger naar Amerika zijn geleid en over het bezoek van de Heiland, kort na zijn opstanding.

De Leer en Verbonden bevat openbaringen die in deze tijd door de profeet Joseph Smith en andere profeten ontvangen zijn voor De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. In dit boek kunnen we lezen over de beginselen en de verordeningen van het evangelie, zoals de doop (LV 20:72–74), het avondmaal (LV 20:75–79), en over de wet van tiende (LV 119:3–4).

In de Parel van grote waarde kunnen we lezen over ons voorsterfelijk bestaan, over de schepping, over het doel van het leven en over de laatste dagen. De geschiedenis

van Joseph Smith en de geloofsartikelen staan ook in de Parel van grote waarde.

In de Schriften die wij hebben staan een paar spannende verhalen en het mooiste van alles is, dat ze ook nog echt gebeurd zijn!

Instructies

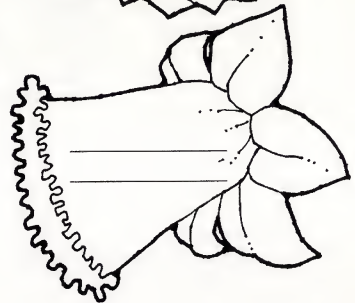
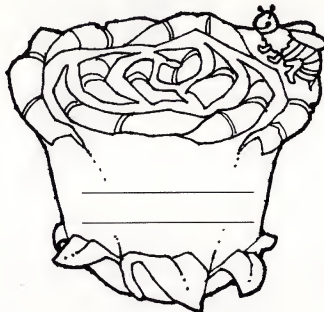
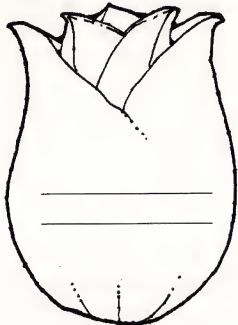
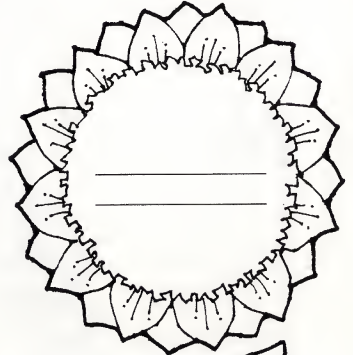
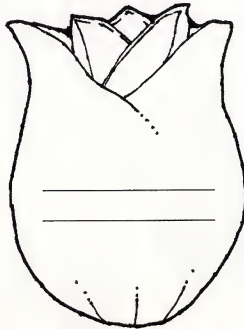
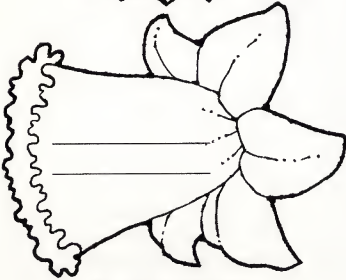
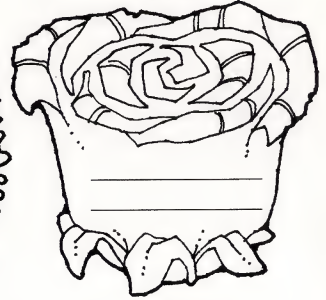
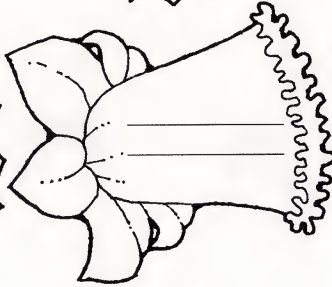
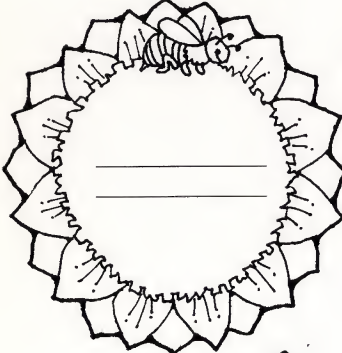
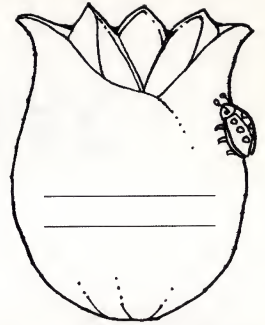
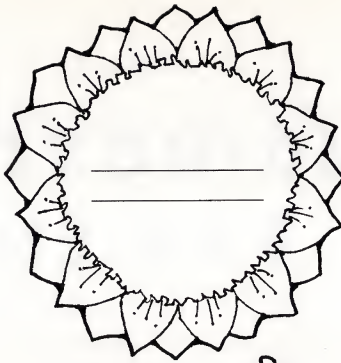
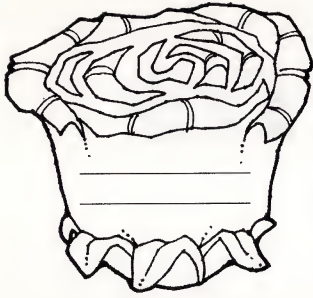
Om te zorgen dat je iedere dag in de Schriften leest, kun je een tekstenboekje maken. Als je een mooie tekst tegenkomt, bedenk je een woord dat er goed bij past. Dat woord zal jou helpen om je die tekst te herinneren. Schrijf dat woord en de tekstverwijzing op een bloem (bijvoorbeeld: Avondmaal, LV 20:75–79) en dan kleur je de bloem. Als je op alle bloemen iets hebt geschreven en ze allemaal gekleurd hebt, knip je ze uit. Maak stengels van opgerold papier of van rietjes en plak die op de achterkant van de bloemen. Versier een lege fles of een bakje en zet de bloemen erin. Ontwerp je eigen bloemen en iedere keer als je in de Schriften leest kan je er een bloem bijmaken.

Ideeën voor de participatieperiode

1. *Zeg de naam van een van de boeken in de standaardwerken en laat de kinderen uitzoeken bij welk standaardwerk het hoort: bij het Oude Testament, het Nieuwe Testament, het Boek van Mormon, de Leer en Verbonden of de Parel van grote waarde.*

2. *Leg een heleboel boeken op een tafel (een kookboek, een schoolboek, een bibliotheekboek of andere boeken van de kerk). Leg er ook de Schriften bij. Laat de kinderen zeggen waarom ieder boek belangrijk is en wat we uit ieder van die boeken kunnen leren. Bespreek de overeenkomsten en de verschillen tussen de Schriften en de andere boeken.*

3. *Laat de kinderen voor hun 'Geloofsartikelenboek' (zie Participatieperiode, De Kinderster, februari 1995, blz. 12) een tekening maken ter illustratie van de volgende woorden: Schriften, Bijbel, Boek van Mormon, Leer en Verbonden, Parel van grote waarde. (Voor een omschrijving: zie de tekst hierboven.)* □

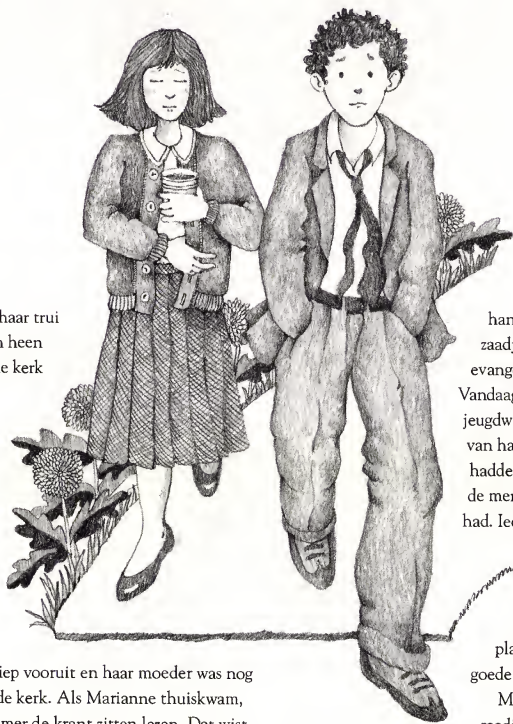
ZENDINGSSAAD ZAAIEN

Gayelynn Watson

Marianne trok haar trui strak om zich heen toen ze uit de kerk naar huis liep. Ze hield van de herfst. Het was buiten lekker fris, de bladeren aan de bomen waren prachtig oranje en geel geworden en het zonlicht werd weerkaatst door de sneeuw op de top van de bergen.

Haar oudere broer liep vooruit en haar moeder was nog in de mediatheek van de kerk. Als Marianne thuiskwam, zou haar vader in de kamer de krant zitten lezen. Dat wist ze al van tevoren. Dat deed haar vader al zolang ze het zich kon herinneren.

Ze zuchtte en ze keek naar het plastic bakje in haar

hand. Jezus had het vaak over zaadjes als Hij iets over het evangelie wilde vertellen.

Vandaag had ze samen met haar jeugdwerkleidster en de kinderen van haar klas zaadjes gezaaid. Ze hadden gepraat over wat Alma de mensen over geloof geleerd had. Iedere keer als Marianne naar haar plantje zou kijken zou ze eraan denken dat Jezus wilde dat ze zijn woorden in haar hart plantte en dat ze altijd het goede zou kiezen.

Maar nu moest ze aan andere zaadjes denken: de zaadjes van het zendingswerk. Daarover hadden ze het een paar weken geleden in het jeugdwerk gehad. De jeugdwerk-presidente had verteld over de zaadjes die we zaaien als we

praten met mensen die geen lid van de kerk zijn.

Haar vader was geen lid van de kerk en ze wilde zo graag dat hij een getuigenis kreeg en dat ze hem daarbij kon helpen. Ze dacht na over wat ze zei en wat ze deed als ze bij elkaar waren. Soms vergat ze wel eens om vlug te gehoorzamen en soms maakte ze ruzie met haar grote broer. Toch deed ze haar best om een goed voorbeeld te zijn en ze bad altijd voor haar vader. Vandaag vroeg ze zich af of ze misschien nog iets meer kon doen. Ze besloot dat ze dat aan haar moeder zou vragen.

De volgende dag trok

Marianne na school haar warmste trui aan en ze liep de voortuin in om haar moeder te helpen met het planten van tulpebollen. De zon scheen warm op haar rug, maar op haar gezicht en haar handen voelde ze de kou van de herfst. Haar moeder neuriede onder het graven van de kuiltjes. Marianne deed er de bollen in en gooidde er de donkere aarde weer overheen.

‘Ben ik even blij dat je me kwam helpen’, zei mama met een glimlach. ‘Als deze bloemen in de lente uitkomen zijn ze twee keer zo mooi, omdat we ze samen geplant hebben.’

Marianne glimlachte ook en toen schraapte ze haar keel. ‘Mam, weet je nog wat we een paar weken geleden in het jeugdwerk gedaan hebben?’

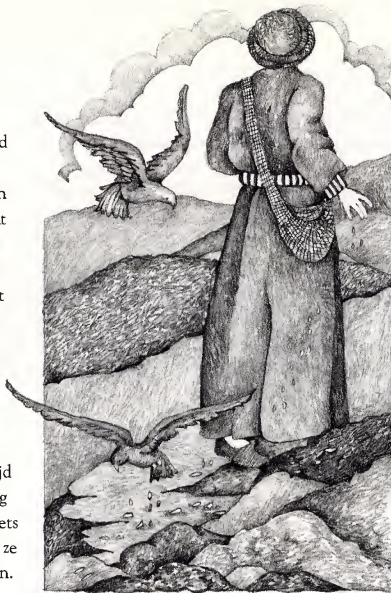
‘Ging het over zendingswerk?’

‘Ja, we hebben het erover gehad dat we het goede voorbeeld moesten geven aan vrienden die geen lid van de kerk zijn en we hebben het erover gehad hoe we over ons getuigenis konden vertellen.’

‘Het is heel goed om dat te doen.’

‘Nou, ik vroeg me af of er nog iets anders is wat ik kan doen ... voor papa, weet je wel? Dat hij ook lid van de kerk wordt.’

Mama dacht even na. ‘Ik denk dat we alles doen wat we kunnen.’

ILLUSTRATOR: SHAINA MOONEY KAWASAKI

‘Nou, wanneer laat hij zich dan dopen?’

‘We moeten geduld hebben, Marianne. Het duurt soms een tijdje.’

Marianne zat er mee. Ze had er een sterk getuigenis van dat de kerk waar was. Als zij dat aan papa kon vertellen en het hem liet zien, waarom zag haar vader dat dan niet? Ze trok rimpeltjes in haar neus en keek haar moeder vragend aan.

Mama glimlachte. ‘Marianne, loop even naar mijn kamer en haal mijn Schriften. We zullen eens kijken of we daarin een antwoord kunnen vinden.’

Daar had Marianne maar een

minuutje voor nodig. Ze gaf de versleten bruine boeken aan haar moeder en ging op de rand van het terras zitten.

Haar moeder veegde de modder van haar handen en sloeg zorgvuldig de bladeren om. Ze gaf het boek aan Marianne en zei: ‘Lees dit eens voor: Matteüs 13:3-8.’

‘En Hij sprak tot hen vele dingen in gelijkenissen en zeide: Zie, een zaaier ging uit om te zaaien. En bij het zaaien viel een deel langs de weg en vogels kwamen en aten het op. Een ander deel viel op de steenachtige plaatsen, waar het niet veel aarde had, en terstond schoot het op, omdat het geen diepe aarde had; maar toen de zon opkwam, verschroefde het en omdat het geen wortel had, verdorde het. Een ander deel viel op de dorrens en de dorrens kwamen op en verstikten het. Een ander deel viel in goede aarde en het gaf vrucht (...)’

‘Wat is volgens jou de betekenis van deze gelijkenis?’ vroeg mama.

‘Nou, er staat dat niet al het zaad goed opkwam. Een gedeelte kwam niet in goede grond terecht, een ander gedeelte werd verstikt door het onkruid en sommige zaadjes werden door de vogels opgegeten.’ Ze was even stil en vroeg toen bezorgd: ‘Denkt u dat ons zaad niet zal opkomen? Denkt u dat papa nooit bij de kerk zal komen?’ Er kwamen tranen in haar ogen.

'Nee Marianne, ik denk wel dat papa lid van de kerk zal worden. Ik weet alleen niet wanneer. Weet je, het zaad dat wij zaaien is belangrijk, maar de grond waarin het terecht komt, ook. Je vaders hart moet klaar zijn om het te ontvangen. Dat moet hij zelf doen, niemand anders kan dat voor hem doen en niemand kan hem dwingen.'

'Maar papa is zo'n ontzettend goede man!'

'Ja, dat is zo. Hij is geweldig.' Terwijl mama verder ging met de tuin dacht ze even na. Ze groef weer een kuiltje en deed er een tulpebol in. 'Kijk nu eens naar de bollen die

we hier in de grond stoppen. Nu zullen ze nog niet uitkomen. Hoe goed we ook voor die bollen zorgen, ze moeten de hele winter in de aarde blijven liggen om in de lente te gaan bloeien. Begrijp je dat?'

Marianne dacht eventjes na. 'Ik denk van wel. Wij moeten het goede voorbeeld geven, we moeten ons getuigenis geven en we moeten van papa houden. En dan moeten we wachten totdat de zaadjes zover zijn dat ze kunnen gaan ontkiemen. Klopt dat?'

'Ja, dat klopt. En terwijl we daarop wachten zullen we hem blijven ondersteunen als het hoofd van ons gezin.'

'En we kunnen in ieder geval blijven bidden.'

'Ja, lieve schat, we blijven altijd bidden. Voel je je nu wat beter?'

'Ja mam, veel beter.'

'Goed zo. Ik denk dat we hier zo'n beetje klaar zijn.

Laten we de boel opruimen en lekker eten gaan koken voor als papa straks van zijn werk komt.'

Toen Marianne bijna klaar was met het dekken van de tafel, kwam papa de straat inrijden. Ze holde hem tegemoet en gaf hem een dikke knuffel. 'Ha, pap!'

'Hallo, schat van me! Wat hebben mijn twee liefste meisjes uitgevoerd?'

Marianne pakte hem bij de hand, gaf hem een kus op zijn wang en zei: 'O, we hebben alleen maar wat gezaaid.' □

OUDERLING VAUGHN J. FEATHERSTONE

(Naar een interview met ouderling Vaughn J. Featherstone)

Rebecca M. Taylor

Toen ik jong was had mijn vader een ernstig alcoholprobleem. Daarom was hij vaak niet thuis. Mijn moeder moest hele dagen werken om de kost voor ons te verdienen en ik deed veel in het huishouden voor haar.

Mijn moeder leerde me hoe ik de vloer moest schrobben en hoe ik onze kleren moest wassen in een oude wasmachine. In die tijd moesten we onze kleren nog door een wringer halen die op de wasmachine stond. We moesten daarbij voorzichtig zijn dat onze vingers er niet tussen kwamen, want dat was heel gevaarlijk. We wisten onze kleren altijd twee keer en we spoelden ze ook twee keer uit. Als ik ze dan aan de waslijn hing, hoopte ik altijd dat onze was net zo wit was als die van de burens.

In die tijd was mijn moeder geen lid van de kerk en ze liet het aan ons over of wij wel of niet naar de kerk gingen. Ik besloot om te gaan. Ik streek mijn kleren en poetste mijn schoenen ter voorbereiding op de zondag.

Toen ik ongeveer elf was, kwamen er op een zaterdagavond veel familieleden van mijn moeder uit de stad om bij ons te eten. Dat gebeurde zelden en daarom was ze de hele dag met het eten bezig. Ze braadde het vlees en ze kookte alle groenten die erbij hoorden, ze maakte aardappelpuree, saus, salades, warme broodjes en een dessert. Ze stond de hele dag in de keuken en al gauw stond er een hele stapel afwas.

Na het eten bracht iedereen wat er over was naar de keuken en daarna gingen ze in de huiskamer met elkaar

zitten praten. Ik weet nog goed dat ik toen de keuken weer inging en dacht: *Mama werkt al de hele week en nu moet ze vanavond laat, als iedereen weg is, de afwas nog doen.* Toen dacht ik: *Dat zal ik wel voor haar doen.*

In die tijd hadden we geen afwas-machine; ik was de afwasmachine, of iemand anders. Ik liet de gootsteen vollopen en begon af te wassen. Ik stond daar drie uur lang alle borden af te wassen en ik heb toen geleerd dat het beter is ze meteen schoon te maken, voordat de etensresten hard worden!

Eindelijk was ik aan het laatste bord toe; ik droogde het af, veegde het aanrecht schoon en schrobde de vloer. Ik hoorde onze familieleden de deur uit gaan en ik hoorde dat mama ze gedag zei.

De keukendeur ging open en mijn moeder kwam binnen. Ze stond stil, keek om zich heen en toen naar mij. Ik kan de uitdrukking op haar gezicht niet beschrijven. Ik denk dat het eerst verbazing was, toen blijdschap en daarna was het geloof ik meer dan blijdschap. Het was een gevoel van liefde en trots en nog iets, wat ik niet goed kon peilen. Haar ogen straalden. Ik heb mij toen voorgenoemen andere mensen zoveel mogelijk aan het stralen te maken.

Mijn moeder knuffelde en bedankte me en ik ging tevreden en gelukkig naar bed, want ik wist dat zij niet tot twee uur 's nachts aan de afwas hoefde te staan.

Ik heb geleerd dat een van de beste dingen die we kunnen doen is: onze ouders en broers en zusjes van dienst proberen te zijn. Het is gemakkelijk om aardig te zijn

ILLUSTRATOR: RICK GRAHAM

voor mensen buiten ons gezin. Daar zullen we waarschijnlijk nooit onaardig tegen zijn. Toch moeten we de mensen thuis eigenlijk ook nooit kwetsen. Wij moeten van hen juist het meeste houden en voor hen juist het meeste doen.

Kinderen kunnen leren hoe ze licht kunnen brengen

in de ogen van hun ouders en van de andere gezinsleden. Als je naar de kerk gaat, als je bidt en de Schriften bestudeert en als je je kamer netjes en schoon houdt, dan zul je merken dat je ouders daar blij mee zijn en dat ze stralen als je in hun buurt bent. Door de dingen die je doet houden ze nog meer van je. □

NIELS' BEDANKJE

Clare Mishica

'Wie ga je bedanken?'
'Dat is een verrassing.' Niels pakte een geel potlood, tekende een ronde zon en kleurde die. Toen tekende hij met viltstift een rood huis met twee blauwe ramen en een deur.

Jessica keek ernaar. 'Ik weet voor wie die tekening is. Voor papa.'

'Nee,' zei Niels met een glimlach. Hij tekende zijn zwarte kat Pepper en hun schommel die aan een tak van de dikke eikeboom hing.

'Ik wil wedden dat die tekening voor mams is,' zei Jessica.

'Nee hoor.' Niels pakte een blauw potlood. Hij kleurde vogels in de lucht en de vijver naast hun huis.

'Ik ben klaar,' zei Jessica en ze deed de brief in een envelop. 'Nu moet

ILLUSTRATOR: JULIE YOUNG

Wat ben jij aan het doen?' vroeg Niels aan zijn grote zus Jessica.

'Ik schrijf een brief aan oma om haar te bedanken voor mijn verjaardagscadeau.'

'Ik wil ook een brief schrijven.'

'Jij kan nog niet schrijven,' zei Jessica. 'Trouwens, bedankjes schrijf je altijd aan mensen van wie je een cadeau hebt gekregen en jij bent niet jarig geweest.'

'O,' zei Niels. Hij duwde zijn tong tegen de binnenkant van zijn wang. Toen grinnikte hij. 'Ik weet al iemand die ik kan bedanken. Ik ben zo terug.'

Een minuutje later was Niels terug. Hij legde potloden, viltstiften en een groot vel papier op tafel.

'Wat ga jij nou doen?' Jessica schoof zuchtend een stukje op.

'Ik ga een bedanktekening maken. Ik kan niet schrijven, maar ik kan wel tekenen.'

oma's adres er nog op en dan ga ik hem op de post doen.'

'Ik ben ook klaar,' zei Niels terwijl hij een kikker kleurde die bij de vijver zat.

'Wedden dat die tekening voor je juf is,' zei Jessica.

'Mis,' zei Niels. 'Hij is voor iemand die me iedere dag van alles geeft. Het is een bedanktekening voor mijn Hemelse Vader.'

Jessica glimlachte. 'Je hebt gelijk, Niels. Hij geeft ons allerlei cadeautjes.'

'Denk je dat Hij deze tekening mooi vindt?'

'Dat weet ik wel zeker. Iedereen vindt het fijn om bedankjes te krijgen.'

Niels lachte. 'Help jij me om die tekening voor mijn Hemelse Vader op te hangen? Dan loop ik met jou naar de brievenbus.' □

Op de omslag:

Sheri Lynn Boyer Doty, *Tijd voor een verhaaltje.*

HAGOTH

Vijfduizend vierhonderd Nephitische mannen met vrouwen en kinderen verlieten Zarahemla en reisden naar het noorden. Alma 63:4

Eén van hen, hij heette Hagoth, bouwde een groot schip en liet het te water in de westelijke zee. Alma 63:5

Veel Nephieten namen eten mee en andere dingen die ze nodig zouden hebben en zeilden met zijn schip naar het noorden. Alma 63:6

Hagoth bouwde nog meer schepen om mensen mee te nemen naar het noordelijke land. Zijn eerste schip kwam terug en vervoerde nog meer mensen naar het noorden. Alma 63:7

Nog een schip voer uit; geen van de schepen kwam terug. De Nephieten wisten niet wat er mee gebeurd was. Alma 63:8

MET DANK AAN CHURCH NEWS

In het briefje stond: 'Beste Gordon. Ik heb je brief [van die en die datum] ontvangen. Ik heb maar één voorstel. Denk niet meer aan jezelf en ga aan het werk. Liefs, je vader.'

President Hinckley zegt over dat moment: 'Ik dacht na over dat antwoord, en las de volgende ochtend tijdens onze schriftstudie deze geweldige uitspraak van de Heer: "Want ieder, die zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen; maar ieder, die zijn leven verliezen zal om Mijnenwil en om des evangelies wil, die zal het behouden" (Marcus 8:35).

'Die eenvoudige uitspraak, die belofte, raakte mij. Ik knielde en sloot een verbond met de Heer dat ik zou proberen niet meer aan mijzelf te denken en dat ik aan het werk zou gaan. Ik beschouw die dag als de beslissende dag in mijn leven. Al het goede dat mij sindsdien is overkomen, kan ik toeschrijven aan de beslissing die ik toen genomen heb.'

De jonge ouderling Hinckley had zich nog maar pas op het werk in Lan-

cashire geworpen, toen hij een brief kreeg waarin hij geroepen werd om naar Londen te gaan als assistent van ouderling Joseph F. Merrill, lid van de Raad der Twaalf Apostelen en president van de Europese Zending.

'We hebben in die tijd in Londen niet veel mensen gedoopt,' herinnert zendingscollaga Wendell J. Ashton zich, 'maar ouderling Hinckley was geweldig bij die straatredes op Speaker's Corner in Hyde Park. Ik kan u verzekeren dat we leerden om voor de vuist weg te spreken. En ouderling Hinckley was de beste. Ik heb altijd gemeend dat hij in Londen in Hyde Park enorme ervaring uit de eerste hand opdeed in wat hij de rest van zijn leven zo vaardig zou doen: de kerk verdedigen en moedig haar waarheden verkondigen. Hij was er toen al goed in en hij is er nog steeds goed in.'

Al gauw was de jonge ouderling Hinckley terug in Salt Lake City. Hij was moe, te mager, en (ironisch genoeg, gezien wat er in zijn leven nog in het verschiet lag) wilde 'nooit meer

Links: In 1982 leidde president Hinckley Ronald Reagan, president van de Verenigde Staten, rond in het welzijnscentrum van de kerk in Ogden (Utah). Ouderling Thomas S. Monson van het Quorum der Twaalf stond hem bij. **Rechts:** President en zuster Hinckley voor de Mexico-Stad-tempel, die hij in 1983 inwijdde. **Onder:** President en zuster Hinckley vinden een jonge boom in het natuurpark Yellowstone, waarvan in 1988 een groot deel in vlammen was opgegaan. President Hinckley plant graag bomen en struiken; hij heeft er door de jaren heen honderden geplant.

FOTOGRAAF: GERRY AWANT, CHURCH NEWS

reizen'. Zijn zendingspresident had van tevoren een afspraak voor hem gemaakt met het Eerste Presidium om te spreken over enkele moeilijkheden in de Europese Zending. Daarvoor ging hij naar het bestuursgebouw van de kerk voor een vergadering met president Heber J. Grant en zijn twee raadgevers, J. Reuben Clark jr. en David O. McKay. 'President Grant zei mij dat ze een kwartier voor me hadden uitgetrokken in hun agenda. Ik begon te

praten, zij stelden vragen, en ik verliet de kamer een uur en een kwartier later. Enkele dagen daarna belde president McKay me en vroeg of ik voor de kerk wilde werken als secretaris van het pas georganiseerde Comité voor radio, publiciteit en zendingslectuur.'

Dat was het begin van een zestigjarige loopbaan (met uitzondering van een pauze van twee jaar tijdens de Tweede Wereldoorlog) in de hoofdzetel van de kerk, eerst als werknemer en

President Ezra Taft Benson wordt op zijn 90ste verjaardag gefeliciteerd door zijn raadgevers en hun vrouw (vlnr): zuster Frances Monson, president Thomas S. Monson, president Gordon B. Hinckley, zuster Marjorie Hinckley, president Benson, en zuster Flora Benson.

FOTO - MFT DANK AAN DESRET NEWS

later als algemeen autoriteit. Ouderling Neal A. Maxwell van het Quorum der Twaalf Apostelen, die al heel lang met hem werkt, zegt daarover: 'President Hinckley's ongebruikelijk rijke ervaring in het bestuur van de kerk is een opmerkelijke combinatie van geschiedenis en herinneringen. Zijn kennis van "hoe het was" en nu van "hoe het is", heeft hem erop voorbereid een bijdrage te leveren aan "hoe het zal worden".' Het bestuursgebouw van de kerk, waar de jonge zendeling dat eerste indrukwekkende verslag uitbracht aan het Eerste Presidium, is hetzelfde gebouw waarin hij nu, zestig jaar later, de kerk presideert.

De jonge Gordon B. Hinckley was niet alleen behulpzaam, maar maakte ook een goede indruk op de vele leiders van de kerk die hij hielp met hun werk. Ze vonden hem allen pienter, ontvankelijk en hardwerkend. Maar er had in die tijd waarschijnlijk niemand een nauwere band met hem, en er had niemand meer invloed op hem, dan president Stephen L. Richards.

Toen ouderling Hinckley voor het eerst kwam werken in de hoofdzetel van de kerk, was ouderling Stephen L. Richards, destijds van het Quorum der Twaalf Apostelen, voorzitter van het Comité voor radio, publiciteit en zendingslectuur, waaraan Gordon als secretaris was toegewezen. Toen ouderling Richards later eerste raadgever van president David O. McKay werd in het Eerste Presidium van de kerk, bleef Gordon aan zijn zijde als secretaris van het Zendingscomité, waar president Richards voorzitter van was.

'Stephen L. Richards had een enorme, goede uitwerking op mijn leven', zegt president Hinckley, met plezier aan hem terugdenkend. 'Het was een sterke, vriendelijke man die bijzonder aardig voor me was.'

Blijkbaar was het wederzijds, want op 22 december 1953 schreef president Richards het volgende aan zijn jonge assistent:

'Beste Gordon, mijn allerbeste wensen voor een gelukkig kerstfeest voor jou en je gezin. Ik kan je niet vertellen hoezeer ik de omgang en samenwerking met jou waardeer. Ik zie niet hoe ik mijn eigen taak kan uitvoeren zonder de efficiënte hulp die je me daarbij zo bereidwillig geeft. Ik ben er zeker van dat de Heer je ervoor zal zegenen, want je levert een grote bijdrage aan dit heilige werk. In dankbaarheid en toewijding, je broeder en vriend, [was getekend:] Stephen L. Richards.'

In zijn hele loopbaan heeft president Hinckley blijk gegeven van opmerkelijke gaven van inzicht en verstand die hem van groot nut zijn geweest. 'Maar het verstandigste wat hij ooit in zijn leven heeft gedaan,' zegt president Boyd K. Packer, waarnemend president van het Quorum der Twaalf Apostelen, met een glimlach, 'was met Marjorie Pay trouwen. Je kent hem pas goed wanneer je haar kent – de lieve, leidende, geduldige invloed die zij op hem heeft gehad, en op haar kinderen.'

'Marjorie was gewoon een leuk meisje toen wij opgroeiden,' herinnert Ramona H. Hinckley's jongere zuster, Ramona H. Sullivan, zich, 'en ze woonde aan de overkant van de straat.

En ze was erg knap. Wat ik me het beste kan herinneren van Marge in die jonge jaren, is hoe beschaafd en indrukwekkend ze als jong meisje al overkwam bij voordrachten en opvoeringen in de vergaderingen en activiteiten van onze oude wijk 1. Alle andere kinderen stonden dan op en mompelden iets, maar Marjorie was gewoon professioneel. Ze was welbespraakt en maakte alle goede bewegingen. Ik herinner me haar uit die tijd vanwege haar mooie voordrachten.'

Hoewel ze pas echt met elkaar uitgingen toen hij eenmaal terug was van zijn zending, was het een van die leesbeurten die ze op jonge leeftijd gaf, waardoor Marjorie Pay voor het eerst zijn aandacht trok. 'Ik zag haar voor het eerst in het jeugdwerk', zegt president Hinckley lachend. 'Ze had een voordracht. Ik weet niet wat er met me gebeurde, maar ik ben het nooit vergeten. Toen werd ze wat ouder, en werd een prachtige jonge vrouw, en ik was zo verstandig om met haar te trouwen.'

De Hinckleys trouwden op 29 april 1937. Ze kregen drie dochters en twee zonen: Kathleen H. Barnes, Richard Gordon, Virginia H. Pearce, Clark Bryant en Jane H. Dudley. Sindsdien is de hechte familie verder uitgebreid met 25 kleinkinderen en 13 achterkleinkinderen.

'Mijn man heeft altijd onderwezen door zijn voorbeeld', zegt zuster Hinckley met duidelijke bewondering. 'Ons hele huwelijk lang heb ik hem de kinderen geen enkele keer een preek horen geven. Ze wisten gewoon

Hoewel zij vaak in de openbaarheid komen, zorgen president en zuster Hinckley dat de band met hun kinderen en kleinkinderen sterk blijft. *Links:* President Hinckley schikt de vlinderdas van een van zijn kleinzoons voorafgaand aan een huwelijksreceptie. *Rechts:* President Hinckley met drie van zijn kleinkinderen. *Onder:* Zuster Hinckley, die door een van haar dochters wordt omgeschreven als de 'hoofd-cheerleader' van de familie, geniet van pianospel.

wat hij van hen verwachtte door hem te observeren.'

'Nu we het daar toch over hebben,' vervolgt ze, 'hij is altijd voor iedereen een voorbeeld geweest. In alle jaren dat ik hem ken, heb ik hem nooit iets zeggen of doen dat een apostel niet waardig is. Maar begrijp me niet verkeerd,' lacht ze, 'hij gedraagt zich beslist niet als een heilig boontje. Hij heeft een geweldig gevoel voor humor. Maar hij is nog nooit over de schreef gegaan. Ik vind hem geweldig!'

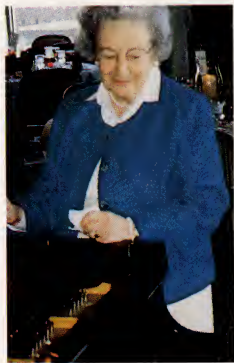
Het is dan ook niet verbazend dat president Hinckley en de kinderen vinden dat zuster Hinckley ook geweldig is. 'Mam is volkomen zonder bedrog,' zegt de oudste dochter, Kathleen. 'Zij is absoluut rein. Ze is een vriendin voor iedereen en kan de mensen niet genoeg loven, of het nu gaat om de melkman, de postbode of de vuilnisman – iedereen.'

De jongste dochter, Jane, herinnert zich haar als hun grootste supporter. 'Ze wist altijd wat we deden en waarin we geïnteresseerd waren, en ze weet nu

datzelfde van al haar kleinkinderen. Ze vond het heerlijk wanneer we na school eindelijk thuis waren, en ze kon niet wachten tot de zomervakantie. Andere moeders waren alleen maar blij wanneer in de herfst de school weer begon, maar mama niet – die hilde dan! Ze had *verdriet* omdat we haar weer verlieten.'

Hartelijk lachend herinnert zoon Richard zich een keer dat hij voor de een of andere straf op de basisschool moest nablijven. Zuster Hinckley zag elke dag uit naar de tijd dat de kinderen uit school kwamen, en ze voelde zich dan ook onmiddellijk eenzaam toen haar zoon niet met de anderen kwam binnenlopen. Voordat iemand doorhad wat er gebeurde, stond ze ineens voor het klaslokaal van de jonge gestrafte, en zei tegen een stomverbaasde leerkracht: 'U kunt de hele dag met deze jongen doen wat u wilt, maar na drie uur 's middags is hij van mij.'

President Hinckley heeft zijn vrouw bij veel belangrijke opdrachten mee op reis kunnen nemen over de hele

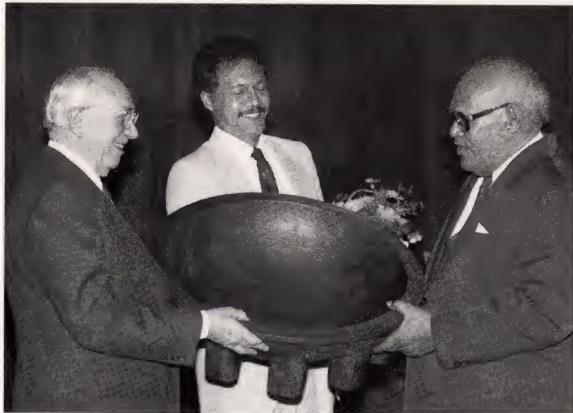

FOTOGRAF: EDDON K. JINSCHIEN

Links: Tijdens hun bezoek aan Nieuw-Zeeland in november 1989, poseerden president en zuster Hinckley met kinderen in traditionele Maori-kleding. **Rechts:** De edelachtbare Tofilau E. Alesana, minister-president van Samoa, overhandigt president Hinckley in 1990 een ceremoniële schaal. Een van zijn medewerkers heeft over president Hinckley gezegd: 'In de geschiedenis van de kerk heeft niemand zover gereisd naar zoveel plekken in de wereld met slechts één doel voor ogen: het evangelie te verkondigen, de heiligen tot zegen te zijn en ze te verheffen, en de verlossing van de doden tot stand te brengen.'

FOTOGRAF: PEGGY JELINGHAUSEN

wereld. Wanneer hij dat deed, bracht zuster Hinckley altijd iets mee voor de kinderen. Kathy herinnert zich daarover: 'Ze schreef boeiende brieven en gaf de hele familie een volledig verslag wanneer ze weer terug was. Ze vertelde over de bezienswaardigheden, de geluiden, souvenirs – alles. Ze maakte er een hele voorstelling van!

'Ik herinner me bijvoorbeeld de prachtige, levendige beschrijving die ze gaf van de gebeurtenissen bij de inwijding van de Seoul-tempel. Dat ooggetuigenverslag omvatte een beschrijving van de klederdrachten die de Koreaanse zusters droegen toen mama en papa de tempel met de andere functionarissen en genodigden verlieten. Ze beleefde het allemaal opnieuw – en hielp ons om het ook te beleven – met haar enthousiaste, opgewekte verhaal over elk aspect van die belevenis, en vooral over de prachtige uitdossing en verschijning van de vrouwen. Middenin die boeiende beschrijving keek mijn vader op en zei: "Welke klederdrachten?" Dat is nou

het verschil tussen mijn moeder en mijn vader.'

Gedurende al die jaren van werken en reizen voor de kerk, heeft president Hinckley ook veel gelegenheden gehad om de heiligen te zegenen – letterlijk hen te zegenen, met de handen op hun hoofd – in landen nabij en veraf.

In september 1972 vroeg de pasgeordende president Harold B. Lee ouderling Hinckley, die toen lid was van het Quorum der Twaalf Apostelen, om hem te vergezellen op een historische reis naar Europa en het Midden-Oosten. Het zou de eerste keer in zo'n tweeduizend jaar zijn dat een president van de kerk het Heilige Land zou bezoeken.

'Tijdens die reis werd president Lee erg ziek', herinnert president Hinckley zich. 'Op een avond belde zuster Lee heel laat nog naar onze kamer en vroeg of ik haar man wilde zalven. President Edwin Q. Cannon van het zendingsgebied Zwitserland vergezelde ons die reis, en ik vroeg hem of hij mij wilde bijstaan bij het zalven van de president.

We zalfden hem en gingen vervolgens naar bed, ons ernstig zorgen makend over de gezondheid van president Lee.

'Tijdens de nacht begon president Lee te hoesten. Het was een diepzittende, verschrikkelijke hoest. En het hield maar niet op. Daar we aangrenzende kamers hadden, kon ik hem horen hoesten. Hij bleef maar hoesten. Uiteindelijk hield het op en ging ik slapen, dankbaar dat hij enige verlichting had gekregen.

'De volgende dag zei broeder Lee er helemaal niets over, maar de dag daarna zei hij tegen mij: "We moesten naar het land van wonderen gaan om getuige te zijn van een wonder in onszelf!" Vervolgens vertelde hij me dat hij bij de ergste hoestbui een grote bloedprop had opgehoest. Slechts iets meer dan een jaar later overleed hij aan wat een longembolie genoemd werd.'

Een van de moeilijkste momenten in het leven van Gordon B. Hinckley kwam ongetwijfeld toen president Spencer W. Kimball hem in de zomer van 1981 riep als raadgever in het Eerste Presidium. Hoewel alle leden van het Eerste Presidium in verschillende mate te lijden hadden onder een verslechterende gezondheid, was het presidium nog steeds 'compleet' met president Kimball, president N. Eldon Tanner en president Marion G. Romney nog in functie. Niettemin vroeg president Kimball op een moment van duidelijke openbaring en inspiratie, en van goede gezondheid, ouderling Hinckley om zich bij het Eerste Presidium te voegen als 'raadgever in het Eerste Presidium' – een extra raadge-

ver, waarvoor nauwelijks een precedent te vinden was in de kerkgeschiedenis.

'Toen ik president Kimballs roeping aanvaardde om mij bij hen te voegen, wist ik niet precies hoe ik zou functioneren of wat mijn plaats zou zijn, en misschien wisten zij dat destijds ook niet', zegt president Hinckley. 'Maar de omstandigheden vereisten hulp, en ik was volledig bereid die te geven. Ik wist niet of het enkele dagen zou duren of een paar maanden.'

Later bleek dat president Gordon B. Hinckley het Eerste Presidium van de kerk nooit meer zou verlaten. In 1982 overleed president Tanner, waarop president Romney eerste raadgever werd, en president Hinckley ondersteund werd als tweede raadgever.

'Dat was een zware, overweldigende taak', herinnert hij zich. 'Het was soms een bijna angstaanjagende last. Maar uiteraard raadpleegde ik wel onze broeders van de Twaalf.'

'Ik herinner me een keer dat ik voor de Heer op de knieën ging en om hulp vroeg bij die uiterst moeilijke situatie. En in gedachten hoorde ik deze geruststellende woorden: "Wees stil, en weet, dat Ik God ben" (Leer en Verbonden 101:16). Ik wist weer dat dit zijn werk was, en dat Hij niet zou toestaan dat het zou falen, dat we alleen maar ons uiterste best hoefden te doen, en dat het werk voort zou gaan zonder op enige wijze gehinderd te worden.'

Alles komt in orde. Blijf het proberen. Blijf geloven. Wees gelukkig. Raak niet ontmoedigd. Alles komt in orde.

Die, en andere soortgelijke, ervaringen hebben president Hinckley opge-

leid voor de heilige taak die hij nu heeft. 'President Hinckley kan alles', zegt zijn vriend B. Z. 'Bud' Kastler, een gepensioneerde, vooraanstaande figuur uit de zakenwereld en de politiek. 'Ik vergelijk hem met generaal George Patton [van de Verenigde Staten], die een groot voorstander was van de grote oorlogstradities, maar zich aanpaste aan veranderende militaire omstandigheden. President Hinckley is een traditionele, toegewijde man die ons de veranderende omstandigheden van de 21ste eeuw in zal leiden.'

Misschien is er wel nooit iemand president van de kerk geworden die zo goed voorbereid was op die taak. Door zestig jaar werk in het bestuur van de kerk heeft hij vanaf Heber J. Grant tot en met Howard W. Hunter elke president van de kerk persoonlijk gekend – acht hedendaagse profeten – en is hij door hen onderricht, en heeft hij in de een of andere positie met hen samengewerkt. Zoals een van zijn kennissen zegt: 'In de geschiedenis van de kerk heeft niemand zover gereisd naar zoveel plekken in de wereld met slechts één doel voor ogen: het evangelie te verkondigen, de heiligen tot zegen te zijn en ze te verheffen, en de verlossing van de doden tot stand te brengen.'

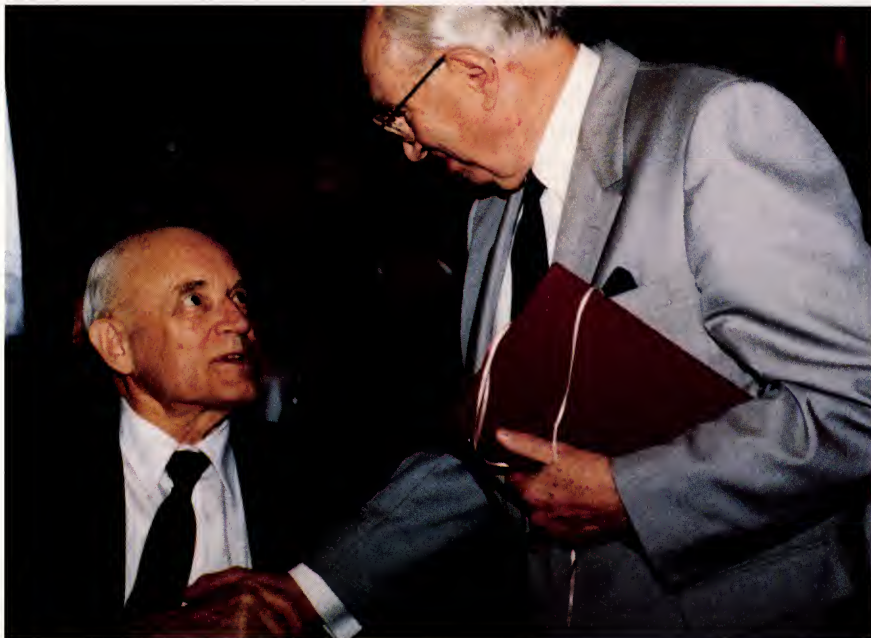
Nog niet zolang geleden heeft president Hinckley het volgende tegen de hele kerk gezegd over zijn herinneringen aan de heldere nachten in zijn jeugd: 'We zien de poolster niet vaak meer. We wonen in verstedelijkte gebieden, waar de stadslichten invloed hebben op ons zicht op het reusachtige

President Hinckley begroet president Howard W. Hunter, die toen president van het Quorum der Twaalf was, tijdens de viering van president Hinckley's 80ste verjaardag. Vijf jaar later, op 12 maart 1995, zou president Hinckley president van de kerk worden.

hemelgewelf. Maar de poolster staat al eeuwenlang op zijn plaats, waarbij zijn constante een gids en anker is' (De Ster, juli 1989.)

Datzelfde kan gezegd worden van president Gordon B. Hinckley nu hij het heilige ambt op zich neemt waarvoor hij geroepen is: profeet, ziener, openbaarder, presiderende hogepriester en president van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste

Dagen. Net als de profeten die hem zijn voorgedaan, en de zekerheid van het evangelie van Jezus Christus dat hen geleid heeft, staat hij op de plek die hem is aangewezen. Hij is moedig en sterk. Zijn bestendigheid, dienstbetoon en geloof – zo vast als een rotssteen – zijn een anker voor ons allen. het beste wat wij dus kunnen doen om hem te steunen in zijn functie, is 'voorwaarts' te gaan! □

FOTOGRAFIE: TOM SMART, DESERT NEWS

President Gordon B. Hinckley en zijn raadgevers, president Thomas S. Monson en president James E. Faust, begroeten de leden van het Quorum der Twaalf tijdens zijn eerste algemene conferentie als president van de kerk. Toen hem tijdens een persconferentie werd gevraagd wat het thema van zijn bediening zou zijn, zei president Hinckley: 'Voorwaarts gaan. Ja, ons thema zal zijn om voorwaarts te gaan met het grote werk dat is bevorderd door onze voorgangers.'

‘MEER LEED OVER ZONDE’

‘Wilt gij nu niet tot Mij wederkeren en u van uw zonden bekeren en tot inkeer worden gebracht, opdat Ik u moge genezen?’ (3 Nephi 9:13.)

Meer dan 2500 jaar geleden beschreef de profeet Nephi in welke toestand je je bevindt als je de last van je zonden op je voelt drukken:

‘O, ellendig mens die ik ben! Ja, mijn hart is bedroefd wegens de zwaarte van mijn vlees; mijn ziel treukt wegens mijn ongerechtigheden.’ (2 Nephi 4:17)

Nephi wist echter ook dat er nog hoop was. Hij wist dat je vreugde en vrede kunt ervaren door de verzoening van Jezus Christus:

‘Mijn hart [klaagt] wegens mijn zonden; toch weet ik, in Wie ik mijn vertrouwen heb gesteld....

Verheug u, o mijn hart en roep de Here aan en zeg: O Here, ik zal U immer loven, ja, mijn ziel zal zich in U, mijn God en de Rots mijner zaligheid, verheugen. (2 Nephi 4:19, 30)

VERDRIET OVER ZONDEN LEIDT TOT BEKERING

Onze Hemelse Vader wist dat we in zonde zouden vervallen en daarom heeft Hij ons de gave van bekering gegeven. Het verdriet dat we voelen als we inzien dat we Gods wetten hebben overtreden, maakt dat we ons gaan bekeren. Dat verdriet kan gevoelens van verwarring, schaamte, spijt en zelfs hevige pijn met zich meebrengen. Dat soort verdriet pijnigt ons ‘met die onrust die [ons] tot bekering zal brengen’ (Alma 42:29), ‘want de droefheid naar Gods wil brengt onberouwelijken inkeer tot heil’ (2 Korintiërs 7:10).

President Gordon B. Hinckley heeft gezegd: ‘Bekering is een daad die verdriet, godvruchtig verdriet, berouw, herstel en een goed voornemen inhoudt. Het houdt in dat je God in je gebed smeekt om vergeving en dat je oprecht en eerlijk belooft het beter te zullen doen.’ (Ensign, september 1994, blz. 76.)

Hoe dichter we ons bij onze Hemelse Vader bevinden, des te meer zullen we dat soort verdriet voelen. Naarmate we meer naar het gezelschap van Heilige Geest streven en volgens het evangelie proberen te leven, zullen we duidelijker zien wat de gevolgen van zonde zijn, en dat laatste houdt ook in dat we de Heilige Geest niet bij ons hebben. Een zuster heeft dit beginsel begrepen toen zij ernstig bad om richting in haar leven. Ze vertelde: ‘Toen ik zat te bidden voelde ik verdriet over een heleboel ‘kleine’

overtredingen die ik over het hoofd had gezien of die ik had weggere-deneerd. Ik begreep toen dat deze kleine dingen me ervan hadden weerhouden om zo dicht bij mijn Hemelse Vader te zijn als ik graag wilde.’

BEKERING BRENGT VREUGDE

Als we ons bekeren laten we niet alleen de zonde na, maar we wenden ons ook tot Jezus Christus, omdat we zijn reinigende en genezende kracht nodig hebben. President Howard W. Hunter heeft van ons gevraagd en van al degenen ‘die een overtreding hebben begaan of die gekwetst zijn’ om terug te komen. ‘De weg van bekering moge dan moeilijk zijn, maar leidt de mens naar omhoog en tot de volmaakte vergiffenis.’ (De Ster, januari 1995, blz. 7.)

In het Boek van Mormon staat dat Alma’s bekering hem ‘omhoog’ bracht toen hij zich herinnerde wat zijn vader hem had geleerd over de verzoening van Christus. ‘En o, hoe groot was mijn vreugde en welk een wondervol licht zag ik; ja, mijn ziel was vervuld van vreugde, juist zo buitengewoon groot als mijn smart was geweest!’ (Alma 36:20)

De vrede, de hoop en de vreugde die Alma ondervond kunnen wij ook ervaren als wij gebruik maken van de verzoening en vergeving van Christus.

- Wat hebben verdriet over onze zonden en bekering met elkaar te maken?
- Waarom voelen we ons vredig, gelukkig en hoopvol als we de verzoening van Jezus Christus begrijpen en aanvaarden? □

ILLUSTRATOR: LAVON THORNTON

OUDERLING JEFFREY R. HOLLAND

van het Quorum der Twaalf Apostelen

Don L. Searle

Wie kennismaat met ouderling Jeffrey R. Holland van het Quorum der Twaalf Apostelen heeft er een hartelijke, persoonlijke, levenslustige vriend bij. Maar om hem echt te *kennen*, moet je zijn wortels kennen.

GEHOORZAME JONGEN

Hij groeide op in St. George (Utah), in een huis dat zijn vader en moeder letterlijk met hun eigen handen hadden gebouwd. Via zijn moeder, Alice, stamt hij af van HLD-pioniers die de harde grond van het zuiden van Utah bewerkten om in hun levensonderhoud te voorzien. Onder hen zijn Richard Bentley, de eerste burge-meester van St. George; William Snow en Robert Gardner, de eerste kolonisten van het nabij gelegen Pine Valley; en William Carter, de man die als eerste een ploeg zette in zowel de Salt Lake Valley als de St. George Valley.

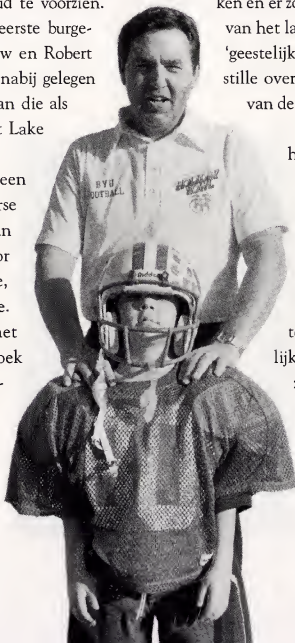
Jeffrey Hollands vader, Frank, was een ander soort pionier. Frank, een Ierse bekeerling, ging op zijn tiende van school af. Maar hij leerde ijverig door en werd accountant in St. George, waar hij ook bestuursfuncties vervulde. Mensen die hem kenden, hebben het nog steeds over zijn liefde voor het Boek van Mormon en over zijn zondags-schoollessen. Hij was de soort vader die meehielp om een honkbalcompetitie voor lagere scholen te organiseren toen zijn zoon klaagde dat er geen honkbalteams voor jongens van zijn leeftijd waren.

En zo hebben de drie nog levende kinderen van Frank D. en Alice Bentley Holland (Dennis, Jeffrey en Debbie) van twee kanten een erfgoed om trots op te zijn. (Scott Bentley Holland, die tussen Jeffrey en Debbie kwam, is als baby overleden.)

Debbie Holland Miller zegt dat hun moeder de belichaming was van het ideaal 'dat je constant geeft zonder aan jezelf te denken, zonder te denken of te verwachten dat je iets terugkrijgt. Jeff is ook zo.' Zowel Dennis als Jeffrey hebben de Ierse charme en scherpzinnigheid van hun vader, zegt ze. 'Ze hebben het vermogen om iets alledaags te pakken en er zo'n verhaal van te maken dat je dubbel ligt van het lachen.' En Jeffrey heeft een karakteristieke 'geestelijke uitbundigheid' die plaats maakt voor stille overpeinzing als zijn gedachten op de dingen van de eeuwigheid gericht zijn.

Zij die ouderling Holland kennen, zijn het erover eens dat zijn persoonlijkheid een unieke mengeling is van scherpzinnigheid, hartelijkheid, onzelfzuchtigheid en spiritualiteit. President James E. Faust van het Eerste Presidium, die al heel lang met hem bevriend is, zegt dat ouderling Holland 'een diepgaande spiritualiteit bezit in combinatie met een uitzonderlijke gevoeligheid', waardoor hij dingen kan zien of voelen die anderen niet opmerken. Hij is een leraar in hart en nieren,

Met zoon David tijdens de Holiday Bowl-wedstrijden van het footballteam van BYU in 1980.

iemand 'die constant mensen opbouwt en verheft en mensen naar zich toetrekt. Hij heeft het geweldige vermogen om de mensen het gevoel te geven dat ze zijn beste vrienden zijn.'

Daarnaast, zegt president Faust, 'heeft ouderling Holland zuster Holland. Zij is de perfecte partner voor hem. Ze zijn een voorbeeldig stel.'

Wat hun relatie misschien nog het meeste onderscheidt, is de manier waarop ze elkaar hebben gevormd en opgebouwd in hun gemeenschappelijke leven.

Jeffrey Roy Holland werd op 3 december 1940 geboren. Hij gedijde uitstekend in het landelijke, rustige St. George. 'Ik heb een idyllische jeugd gehad,' zegt hij.

Hoewel zijn gezin altijd eerst kwam, besteedde Frank Holland veel tijd en energie aan zijn werk en de gemeen-

schap. Ouderling Holland herinnert zich dat zijn moeder het anker van het gezin was. Haar liefde was een constante factor in zijn jonge leven, een sturende kracht die hem altijd het verlangen gaf aan haar verwachtingen van hem te voldoen.

Het was een gehoorzame jongen, zegt Alice Holland. Toen hij tiener was, liet ze hem naar een feestje gaan op voorwaarde dat hij om tien uur weer thuis zou zijn. Toen hij later die avond op de klok keek en besefte dat hij nog maar een kwartier had om thuis te komen, is hij van het ene naar het andere eind van St. George gerend. 'Hij is nooit lastig geweest,' zegt Alice. 'Hij ging altijd naar de kerk en deed altijd zijn priesterschapstaken.'

En hij was vriendelijk. Kleine kinderen vonden

De jonge Jeffrey Holland (boven) groeide in een kleine gemeenschap op en deed in zijn tienerjaren (rechts) graag aan sport.

hem aardig omdat hij lief voor ze was. Toen hij bij een benzinestation werkte (daarvoor was hij krantenjongen en boodschappeninpakker geweest), wilden de mensen dat hij de wagen voltankte en de ruiten schoonwaste. Zijn vriendelijkheid kwam van binnenuit. 'Ik heb altijd van mensen gehouden, en ik denk dat ik toen iedereen in St. George wel kende,' zegt hij.

Jeff Holland was een natuurlijk leider, zegt Karl Brooks, hoofd van Dixie College en voormalig burgemeester van St. George. 'Jeff was in een positie om zijn groep van de kerk af of naar de kerk toe te leiden, en hij heeft ze er altijd naartoe geleid.'

Hoewel sommige jongelui dachten dat het evangelie naleven betekende dat je geen plezier kon hebben, 'bewees Jeffrey Holland dat het een het andere niet hoeft uit te sluiten. Hij vond veel dingen leuk. Hij was constant bezig,' zegt broeder Brooks. 'Als er een wedstrijd was, was hij er ook, als speler of als toeschouwer.'

'In mijn jeugd draaide mijn wereld om sport,' zegt ouderling Holland peinzend. 'Er kon geen team gevormd worden, of ik speelde erin.' Hij zat in de teams van Dixie College die in 1958 de football- en honkbalkampioenschappen van de staat wonnen, en hij blonk uit in American football, basketbal, atletiek en honkbal. Na zijn zending was hij mede-aanvoerder van het Dixie College basketbalteam dat dat jaar kampioen werd.

Een voordeel van zijn talrijke sportactiviteiten op school was dat hij in de nabijheid was van het meisje dat later zijn vrouw zou worden. Patricia Terry was cheerleader voor de sportteams van de school. Haar ouders, Maeser en Marilla Terry, waren vlak voordat zij naar het voortgezet onderwijs ging, naar St. George verhuisd. Ze gingen twee jaar met elkaar om voordat Jeff op zending ging.

ONDERWIJZER VAN NATURE

Hoewel hij actief in de kerk was en het seminarie leuk vond, was het volgens ouderling Holland aan Pats geloof te danken dat zijn voornemen om op zending te gaan vaste vorm kreeg; in die tijd was nog niet zo duidelijk gesteld dat iedere jongeman die de

Frank en Alice Holland (vooraan) poseren medio jaren '70 met hun drie nog in leven zijnde kinderen: Jeffrey (links), Debbie en Dennis.

gedragsnormen naleeft, ook behoorde te gaan. Pats ouders zeggen dat ze als kind al een sterk geloof had. Ouderling Holland merkt daarover op: 'Haar geloof was altijd al uitzonderlijk zuiver, krachtig en sterk.' Toen ze met elkaar omgingen, wist Pat zeker, nog voor hij dat zelf wist, dat hij op zending zou gaan.

Hij beschouwt zijn zending in het zendingsgebied Engeland als 'het grote geestelijke keerpunt in mijn leven – het begin van mijn beginnen' aan een rijpingsproces in het evangelie. Als zending onder president T. Bowring Woodbury kreeg hij ervaring en diepgang. En met de komst van een nieuwe zendingspresident (ouderling Marion D. Hanks van de Zeventig) veranderde ouderling Hollands toekomst voorgoed.

'President Hanks bracht mij liefde voor de Schriften bij, vooral voor het Boek van Mormon,' zegt ouderling Holland. 'Hij heeft een verstrekkende invloed op mijn leven gehad.' Vóór zijn zending was ouderling Holland van plan geweest arts te worden. Maar, zo legt hij uit, 'toen ik van zending terugkwam, had ik het idee dat God wilde dat ik het onderwijs inging.'

'Jeffrey Holland is van nature een onderwijzer,' zegt ouderling Hanks, nu emeritus lid van de Zeventig. 'Hij is een heer, een academicus en een diplomaat – maar in al die dingen is hij een onderwijzer.'

Als zendingspresident zag ouderling Hanks enkele uitzonderlijke kwaliteiten in de jonge ouderling Holland en hij liet hem deel uitmaken van een rondreizend begeleidingsteam. Hun opdracht was de andere zendingen te helpen discipelen van Jezus Christus te worden. Ouderling Hanks

zegt dat Jeffrey Holland 'opbloede in dit discipelschap, dat toen al Jezus Christus als middelpunt had', en hij gaf met inzet gehoor aan de oproep van de zendingspresident om uit het Boek van Mormon te onderwijzen. Ouderling Hanks zegt dat ouderling Hollands voorliefde voor dat boek en zijn vermogen om eruit te onderrichten in de loop der jaren alleen maar zijn toegenomen.

Toen hun zoon er nog op zending was, werden ook Frank en Alice Holland naar Engeland op zending geroepen. Alice herinnert zich lachend dat haar zoon beweerde dat hij de enige zending was die ooit aan het begin en aan het einde van zijn zending afscheid van zijn ouders nam. Zij waren nog steeds op zending toen Jeff en Pat op 7 juni 1963 in de St. George-tempel trouwden. (Frank Holland heeft nog de geboorte van de kinderen van zijn tweede zoon meegeemaakt, maar overleed in 1977 op 66-jarige leeftijd.)

Net als zoveel andere jonge getrouwde studenten hadden Jeff en Pat het in hun tijd aan de Brigham Young University niet breed. Toen hij in 1965 bijna klaar was met zijn studie Engels, stond Jeff niet te springen om in dit vak les te gaan geven. Toen kreeg hij de kans om als deeltijdleerkracht godsdienst aan de BYU te onderwijzen terwijl hij aan zijn doctoraal godsdienstonderwijs werkte. Hij beschouwde het als een antwoord op gebed en vond het een voorrecht om na zijn doctoraal in 1966 als instituutleerkracht voor de kerkelijke onderwijsinstellingen te gaan werken.

Na een jaar les te hebben gegeven in verschillende instituutklassen in Hayward (Californië) werd hij benoemd tot instituutdirecteur in Seattle. De president van de Seattle-tempel, Brent Nash, die in die periode als ringpresident geroepen werd, zegt dat Jeffrey Holland veel jongelui wist te bereiken die anders aan de universiteit onzichtbaar gebleven waren. 'De jongelui voelden zich tor hem aangetrokken. Als hij ze voor het instituut wist te interesseren, werden ze door het evangelie veranderd.'

Het was een periode waarin ongefundeerde uitlatingen over de kerk voor de nodige verdeeldheid op de universiteit zorgden, maar mede door het vermogen van de jonge instituutdirecteur om vrienden te maken en mensen te bereiken, werd de vijandigheid onder de studenten en organisaties van andere kerken weggenomen. Hij werd een veelgevraagd

spreker op haardvuuravonden en andere kerkelijke bijeenkomsten, en vaak sprak zijn vrouw dan ook.

Maar met uitzicht op een lange loopbaan in het onderwijs besefte Jeff dat hij verder moest leren en een doctorsgraad moest halen. Jaren daarvoor, toen hij nog aan de BYU studeerde, had hij een catalogus van Yale University opengelegd en de indruk gehad dat hij daar ooit terecht zou komen. Een van Yale afkomstige hoogleraar aan de University of Washington beval hem aan voor de American Studies van Yale, en de familie Holland verhuisde in 1970 naar New Haven (Connecticut).

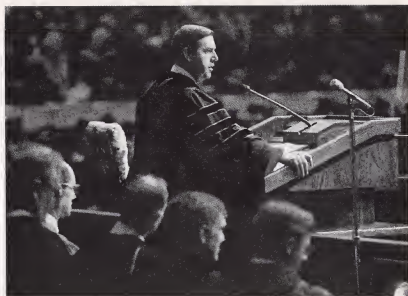
LEREN DIENEN

De eerste jaren van hun huwelijk waren voor Jeff en Pat Holland een tijd om te leren wat het betekende in de kerk werkzaam te zijn.

In hun studentenwijk aan de BYU was zij ZHV-presidente geweest. In Seattle was hij bisschop van de alleenstaandenwijk geweest. Niet lang na hun verhuizing naar New Haven werd hij als lid van het ringpresidium geroepen. Pat werd weer als ZHV-presidente geroepen.

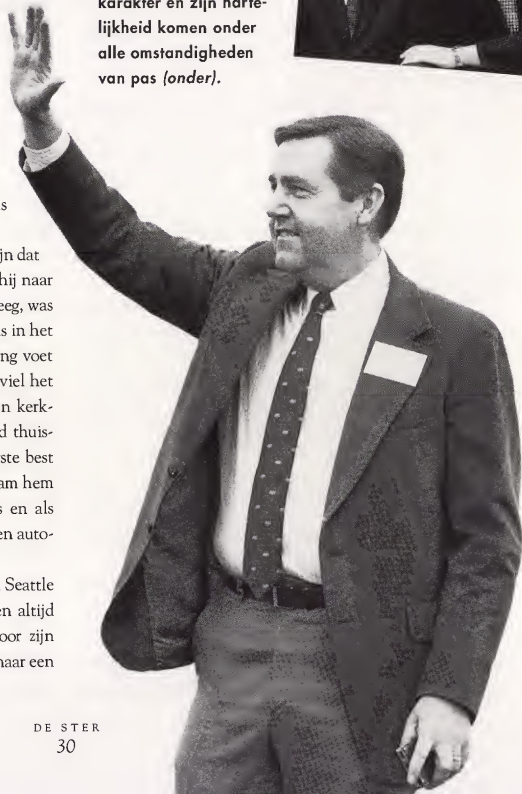
Ouderling Holland zegt er nu van overtuigd te zijn dat zijn roeping in de kerk ook een reden was waarom hij naar New England moest komen. 'Wat ik daar in feite kreeg, was een opleiding in kerkelijk bestuur' – een stoomcursus in het leiden van de kerk in gebieden waar ze nog niet lang voet aan de grond had. Bij een bezoek aan Connecticut viel het Maeser Terry op dat hoewel zijn schoonzoon bij zijn kerkwerk 'heel veel kilometers maakte en dan uitgeteld thuiskwam', Jeffrey Holland nooit minder dan zijn uiterste best in zijn roeping deed. De ervaring die hij opdeed kwam hem later goed van pas in twee andere ringpresidiums en als regionaal vertegenwoordiger voordat hij als algemeen autoriteit geroepen werd.

Maar zij die de familie Holland in die vijf jaar in Seattle en New Haven kenden, zeggen dat het gezinsleven altijd hoge prioriteit kreeg. Jeff Holland maakte tijd voor zijn kinderen, zelfs als dat betekende dat hij ze meenam naar een bijeenkomst of activiteit.

FOTOGRAF: MARK A. PHILBRICK, BYU

Beelden uit het leven van Jeffrey Holland in de jaren '80: aan het hoofd van een grote universiteit (boven) en met president Spencer W. Kimball (rechts). Zijn extraverte karakter en zijn hartelijkheid komen onder alle omstandigheden van pas (onder).

FOTOGRAF: MARK A. PHILBRICK, BYU

Matthew Holland werd in 1966 geboren, Mary Alice in 1969, en David Frank (die pas een zending in Tsjechië heeft vervuld) in 1973. Matt, die nu aan de Duke University aan zijn doctoraal werkt, weet nog dat geestelijke opvoeding een alledaags onderdeel van het gezinsleven was. Toen hij twaalf was, had hij bij een uitstapje zijn eerste ervaring met persoonlijke openbaring.

Ze waren op de weg terug na een verkenningstocht over landweggetjes en wisten bij een onverwachte splitsing niet meer welke kant ze op moesten. Het begon al laat te worden, en ze wisten dat ze straks in het donker door onbekend gebied moesten. Jeffrey, die dit als een leermoment aangreep, vroeg zijn zoon om om leiding te bidden. Daarna vroeg hij hem wat hij voelde, en Matt antwoordde dat hij sterk de indruk had dat ze naar links moesten. Zijn vader zei dat hij hetzelfde gevoel had, en ze reden naar links. Na tien minuten bleek dat de weg doodliep, en dus reden ze terug en namen ze de andere weg.

Matt dacht een tijdje na en vroeg zijn vader toen waarom ze zo'n antwoord op gebed hadden gekregen. Zijn vader antwoordde dat het al bijna donker was geworden, en dat dit zonder twijfel de snelste manier was waarop de Heer hun iets duidelijk kon maken – in dit geval welke kant *verkeerd* was. Hoewel ze die weg niet kenden en ze soms moeilijk vooruit kwamen, konden ze vol vertrouwen doorrijden, omdat ze ondanks de duisternis wisten dat dit de goede weg was.

INVLOED BREIDT ZICH UIT

Toen het gezin in de herfst van 1972 New Haven verliet en naar Utah terugging, begon Jeffrey aan een nieuwe levensfase. Hij had nog maar een paar maanden lesgegeven aan het instituut in Salt Lake toen hij geroepen werd als hoofd van de nieuwe afdeling OOV van de Melchizedekse priesterschap. In die positie werkte hij samen met ouderling James E. Faust, ouderling L. Tom Perry en ouderling Marion D. Hanks, die opmerkt dat door het werk van Jeffrey Holland de programma's van de kerk zich in toenemende mate ook op de alleenstaande volwassenen gingen richten.

In 1974 werd hij benoemd als voorzitter van de faculteit voor godsdienstonderwijs aan de BYU. Als jonge voorzitter

(jong qua leeftijd en nieuw aan de faculteit) had hij veel profijt van zijn diplomatie, die hij aanwendde om een sterke, centrale rol voor godsdienst aan de universiteit te bepleiten.

In 1976 werd hij als commissaris van onderwijs van de kerk benoemd. En toen, in 1980, werd hij bij het Eerste Presidium ontboden, waar hij te horen kreeg dat hij Dallin H. Oaks als president van BYU zou opvolgen. Zijn verbouwereerde antwoord: 'President Kimball, u maakt een grapje!' Waarop president Kimball fintsjes opmerkte: 'Broeder Holland, in deze kamer maken we niet zoveel grapjes.'

De BYU 'is mij dierbaar', zegt ouderling Holland, vanwege de geest die hij daar altijd gevoeld heeft en de rol die de universiteit in zijn leven gespeeld heeft. Als faculteitsvoorzitter en later als president vond hij het heerlijk om de studenten van dienst te zijn.

Zoals altijd stond zuster Holland hem in die jaren aan de BYU terzijde en leverde ze haar eigen unieke bijdrage. 'Pat is een enorm liefdevol persoon', zegt haar echtgenoot. 'Haar hele leven geeft en geeft en geeft ze – tijd en liefde.' Over haar werkzaamheden aan de BYU zegt zuster Holland: 'Het was voor mij een voorrecht om van zoveel mensen te houden.' Zij en haar man kwamen bekend te staan om de manier waarop ze, samen en individueel, naar buiten traden. Dat deden ze onder andere op studentenbijeenkomsten (die van de studenten de naam 'De Jeff en Pat Show' meekregen), waarop ze aan groepen van duizenden studenten advies gaven, over ervaringen vertelden en liefde gaven, haast alsof het gezellige onderonsjes waren.

'GOED VAN DICHTBIJ'

Hun toewijding was niet alleen maar podiumgedrag, zegt Bruce C. Hafen, bestuursfunctionaris aan de BYU die in St. George is opgegroeid en de familie Holland al bijna zijn hele leven kent. Sommigen vragen zich misschien af of ze 'van dichtbij en onder druk net zo goed zijn als voor het voetlicht, en het antwoord is ja'.

Ook al waren ze bijna publiek bezit, het gezin wist zich binnen hun woning op de universiteitscampus toch een afgeschermd plekje te creëren. Het was belangrijk, zegt zuster Holland, om het gezinsleven zo normaal mogelijk te

houden. Ze probeerde altijd te voorkomen dat ze twee avonden achter elkaar weg was. Omdat gezin en thuis zo belangrijk in haar leven zijn, was het een geloofsdaad dat ze een roeping als raadgeefster in het algemeen presidium jongevrouwen aanvaardde terwijl haar man president van de universiteit was. 'We moesten op onze Hemelse Vader vertrouwen', zegt ze, Hij alleen kon de zekerheid geven dat ze aan al haar verplichtingen kon voldoen. Ze zegt dat het haar nooit gelukt was zonder de steun van haar man en kinderen.

In al die jaren hadden de kinderen in het gezin Holland het gevoel dat hun vader er voor hun was wanneer ze hem nodig hadden. Mary Alice (nu gehuwd met Lee McCann en moeder van de twee kleinkinderen van broeder en zuster Holland) voelde zich niet geremd om hem te bellen wanneer ze ergens mee zat of iets nodig had. Als een van zijn kinderen een toneelstuk, uitvoering of andere belangrijke activiteit had, was hij er.

Hij is de soort vader, zegt Mary, die vader-dochteractiviteiten bedacht waarvan hij wist dat zij ze leuk zou vinden, ook al had hij zelf misschien een andere voorkeur. Hij gaf haar in haar jeugd een sterke ondergrond door haar te laten inzien wat een eer het is om vrouw te zijn en wat een voorrecht het zou zijn om moeder te worden.

David weet nog dat zijn vader altijd bereid was om offers voor zijn kinderen te brengen. Op een keer liet Jeffrey Holland BYU een paar dagen voor wat het was en ging hij met zijn jongere zoon naar het zuiden van Utah. Later, toen het gezin zich voorbereide op een verhuizing toen ouderling Holland als algemeen autoriteit geroepen was, reed hij bijna twee maanden lang elke dag een uur om om David op zijn nieuwe school naar footballtraining te brengen.

Matt zegt dat zijn beste jeugdherinnering het avondeten is. 'Elke avond was een soort gezinsavond met gelach, complimentjes, interessante conversaties, getuigenis, onderwijs, en uitingen van genegenheid. Je kon zien dat papa zich altijd het gelukkigste voelde als hij bij zijn gezin was.'

Jeffrey Holland had in zijn BYU-jaren, toen hij zo voor het voetlicht stond, die steun van zijn gezin hard nodig. Uit hoofde van zijn positie had hij zitting in verschillende educatieve comités. Hij nam het initiatief voor grootschalige campagnes, zoals een inzamelingsactie voor de universiteit

die honderd miljoen dollar opleverde. Hij deelde in de sportieve triomfen van de universiteit en leidde deze in goede banen. Als president verduurde hij de heftige protesten tegen de bouw van het BYU Jerusalem Center; mettertijd dwong hij echter bij vele tegenstanders respect af. Bij dit project werkte hij ook nauw samen met ouderling Faust en president Howard W. Hunter, toen president van het Quorum der Twaalf Apostelen. Die 'verkwikkende omgang' met president Hunter beschouwt hij nog steeds als een bijzondere zegen in zijn leven.

'MIJN GROOTSTE VREUGDE'

Die omgang werd nog nauwer en zegenrijker toen ouderling Holland op 1 april 1989 geroepen werd als lid van het Eerste Quorum der Zeventig.

Dennis Holland was een van de mensen die niet verbaasd stonden toen zijn broer als lid van de Twaalf geroepen werd. 'Het enige wat Jeff ooit wilde, was voor de klas staan en studenten het evangelie onderwijzen. Ik was er altijd zeker van dat de Heer ook een dergelijke bestemming voor hem had, maar dat zijn klaslokaal en het aantal toehoorders grootschaliger zouden zijn dan Jeff voor ogen had.'

De gebeurtenissen op 23 juni 1994 overrompelden ouderling Holland volkomen. Niets wees erop dat president Hunters uitnodiging voor een gesprek om half acht 's ochtends de voorbode van iets was, maar tegen de middag was ouderling Holland geroepen als lid van het Quorum der Twaalf, door president Hunter aan het quorum voorgesteld, en door de president geëndend.

Ten tijde van zijn roeping stond hij versteld van de energie waarmee president Hunter de aangelegenheden van die ochtend trefzeker en vlot afhandelde. Het was duidelijk 'dat de Heer een wonder had verricht in het leven van Howard W. Hunter', zegt ouderling Holland. Hij voelde hoe de Geest tot hem getuigde dat president Hunter kracht had ontvangen om de kerk te leiden. 'Ik zag de hand des Heren op hem rusten.'

Mary McCann is ervan overtuigd dat haar vaders gerichtheid op de rol en zending van Jezus Christus en zijn 'volkomen toewijding' aan de Heer hem in zijn nieuwe

(Boven) Jeffrey Holland met zijn vrouw Pat en hun oudste zoon Matthew medio jaren '60.

(Links) Als president van BYU spreekt hij de studenten toe, samen met zijn vrouw; **(onder)** met zijn gezin in 1989: Matthew, Pat en Mary (zitten); David en Jeffrey (staand).

FOTOGRAF: MARK A. PHILBRICK, BYU

roeping zullen helpen. Ze zegt dat de sterke wederzijdse afhankelijkheid tussen haar ouders beiden vitaliseert en bij de dagelijkse problemen zeker een bron van kracht zal zijn.

Matt Holland merkt op dat de relatie van zijn ouders gekenmerkt wordt door respect. 'Mijn moeder geeft mijn vader als priesterschapsleider haar volledige, onvoorwaardelijke trouw, en mijn vader vraagt mijn moeder voortdurend om raad en inzicht.'

Ouderling Holland zegt dat de geestelijke ontvankelijkheid van zijn vrouw, samen met haar intelligentie, haar diepgeworteld geloof en haar liefde, belangrijke zegeningen in zijn leven zijn. 'Het is heerlijk om met haar getrouwd te zijn.'

Het is waar dat ze elkaar emotioneel en intellectueel sterken en voeden, zegt zuster Holland. Maar ze voegt daaraan toe dat haar man er al lang aan gewend is om in geloof te leven. Hij straalt een krachtige, verheffende invloed uit waarmee hij de moedelozen laat zien dat er dankzij de Heiland hoop is. Hij ziet anderen door de bril van de naastenliefde. 'Hij *geloof* – hij gelooft in mensen, hij gelooft in God, hij gelooft dat onze Vader het beste met ons voor heeft.'

Op stillere momenten, na de maalstroom van gebeurtenissen die op zijn ordening volgde, kwam er voor ouderling Holland een periode van zelfonderzoek. Deze periode duurde enige tijd voort, deels door zijn 'onuitsprekelijk respect' voor het ambt waartoe hij was geordend. In deze roeping, zegt hij peinzend, wordt er van je verwacht dat je als lid van de Twaalf 'een getuige bent van de Heer Jezus Christus, van alles wat Hij betekent, van alles wat Hij is en van alles wat zijn kerk vertegenwoordigt. Dat is een overweldigende verantwoordelijkheid.' Het wekt een intens verlangen op 'om te leven volgens de verwachting die de hele christelijke wereld van de titel "apostel" heeft, om nooit iets te doen wat in de ogen van anderen afbreuk aan dat ambt doet.'

Naar zijn zeggen is de arbeid in het ambt waartoe hij geordend is, een levenslang raffineringproces. Hij begint eraan met dit voornemen: 'Ik beloof alles wat ik heb en kan in te zetten om te kunnen getuigen van de goddelijkheid van het leven van de Heiland en van de herstelling van het evangelie. Mijn grote vreugde en mijn plechtige taak is van Jezus Christus te getuigen, waarheen ik ook ga en bij wie ik ook ben, mijn hele leven lang.' □

NAAR ONZE KLEI

Kay Lynn Wakefield

TEKENING: MARIELA MONTEROSO G., 9 JAAR, COSTA RICA;
SILHOUET: PHYLUS LUCH

Kinderen kunnen ons leren wat liefde is als we de tijd nemen om naar ze te luisteren.

'Heb ik je genoeg gezegd hoeveel ik van je houd, lieve zoon van me?' vroeg ik me in stilte af. Op de intensive care-afdeling van het ziekenhuis baden mijn man en ik voor het leven van ons oudste kind Joel.

Ik hield zijn dunne, koude handje vast, luisterde naar de apparaten die hem in leven hielden en huilde bij de gedachte dat ik misschien niet genoeg had gedaan om hem mijn liefde te laten zien. Wat ik nog het meeste wilde, was nog één keer 'ik hou van je' tegen hem zeggen.

Sinds hij weer uit het ziekenhuis is, heb ik ik weet niet hoe vaak mijn liefde voor Joel uitgesproken. De leden

van ons gezin tonen hun genegenheid voor elkaar nu vaker en spontaner – zowel in woord als in daad. We proberen geen gelegenheid voorbij te laten gaan om onze liefde uit te drukken.

Joels confrontatie met de dood herinnerde ons eraan dat het leven kort is en dat we geen enkele kans mogen missen om onze kinderen te laten zien hoeveel we van ze houden – vooral omdat kinderen zo'n blijdschap en geborgenheid putten uit de wetenschap dat er van ze gehouden wordt.

De Heiland, ons voorbeeld in alles, toonde gedurende zijn bediening

N E N L U I S T E R E N

onder de Nephieten in het land Overvloed zijn liefde voor kinderen. 'Hij nam hun kinderen één voor één, en zegende hen, en bad voor hen tot de Vader.

'En toen Hij dit had gedaan, weende Hij' (3 Nephi 17:21-22).

Helaas vormt de liefde van de Heiland een schril contrast met de behandeling die sommige kinderen krijgen. Te veel kinderen kennen alleen

maar pijn, strijd en frustratie. Voor hen is de onbezorgde jeugd snel voorbij.

Een van de problemen voor ons als ouders is dat het leven zo snel aan ons voorbijraast dat we gemakkelijk vergeten hoe belangrijk het is even af te remmen en de wereld door kinderen te bekijken. We weten dat kinderen zondeloos ter wereld komen – vol van liefde en de Geest van Christus (zie Moroni 8:12).

Ze kunnen ons veel leren, vooral over liefde, als we ons er maar voor openstellen.

Zuster Michaelene P. Grassli, voormalig algemeen presidente van het jeugdwerk, heeft gezegd: 'Als we meer zouden luisteren, zouden we ontdekken hoe we met [onze kinderen] succes kunnen hebben. Zij zullen eerder geneigd zijn om naar ons te luisteren wanneer ze weten dat er naar hen ook geluisterd wordt en dat ze begrepen worden. Luister met uw hart' (*De Ster*, oktober 1994, blz. 42).

Ongeveer 150 jeugdwerkkinderen uit de hele wereld werd onlangs door kerkleiders gevraagd hoe ze wisten dat hun ouders van hen hielden. Bijna alle kinderen noemden de bewijzen van ouderlijke liefde die met tijd, hulpvaardigheid en genegenheid gekocht worden. Slechts een paar noemden dure cadeaus. Een kind verwoordde het antwoord van vele jeugdwerkkinderen: 'Omdat m'n ouders me onderwijzen. Ze lezen de Schriften met me zodat ik leer wie Jezus is.'

De tien jaar oude Benjamin Durand uit Toulouse in Frankrijk zegt dat hij weet dat z'n ouders van hem houden omdat ze gezinsavond houden. 'Ze lezen me voor uit de Schriften en andere boeken, en ze spelen basketbal, voetbal en rugby met me.'

Vanessa Warcollier (9) weet dat haar ouders van haar houden omdat ze dat vaak zeggen. 'Ze zijn lief voor me, ze helpen me en ze knuffelen me', zegt ze.

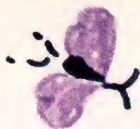
'Ik weet dat mijn ouders van mij houden omdat ze goed voor me zorgen', voegt Lauri-Anne Cuvelier (11) daaraan toe.

De elfjarige Emmanuele Di Mauro en de achtjarige Mariella Louisa Puglise uit Catania (Italië) weten dat er van ze gehouden wordt omdat hun ouders tijd voor hen maken. 'We spelen samen', zegt Louisa. 'Ze laten zien dat ze van me houden', zegt Emmanuele, 'en ze zitten altijd naast me.'

Sheila Peón Prendes (10) uit Gijón (Spanje) zegt: 'Ik weet dat mijn ouders van me houden omdat ze voor me zorgen, me eten geven, met me spelen, me dingen leren, me meenemen naar de kerk en me uit de Schriften voorlezen.'

Haar zevenjarig broertje

Omar zegt: 'Ze helpen me met m'n huiswerk. Ze geven me knuffels en kusjes. Als ik me niet goed gedraag, zeggen zij hoe het wel moet.' Julio Inocencio (7) uit Cuernavaca (Mexico) vindt het niet raar dat zijn ouders van hem houden. 'Toen zij klein waren, hielden hun ouders toch ook van hen?', zegt hij.

Raul Valladares Pérez (10) zegt: 'Ik weet dat ze van me houden omdat ze me helpen als ik iets moeilijk vind. Ze geven me veel liefde en respect.' En de tienjarige Israel Ramfriz zegt dat hij weet dat zijn ouders van hem houden 'omdat ze me weer een fijn gevoel geven als ik verdrietig ben. En als ik iets verkeers doe, houden ze toch van me.'

Carlos Tirado (10), die in Hartford (Connecticut) naar de Spaanse gemeente gaat, weet dat zijn ouders van hem houden omdat 'we samen bidden'. Sheri Guisinger (9) uit Kent (Washington) weet dat ook omdat 'ze dat in hun getuigenis tegen me zeggen'.

De elfjarige Jamie Crozier uit Jerome (Idaho) schrijft de liefde van haar ouders toe aan het feit dat zij 'het accepteren als ik dingen doe die eigenlijk niet goed zijn, en me dan laten zien wat ik verkeerd heb gedaan'.

Lars Christiansen, een jongen van negen

in diezelfde wijk, weet dat zijn ouders van hem houden omdat 'mijn hart dat zegt'.

Kinderen weten dat we van ze houden als we ze als kinderen van God behandelen en de dingen doen die God van ouders verwacht.

'Gij zult niet toestaan, dat uw kinderen hongereg of naakt gaan; evenmin zult gij toestaan, dat zij de wetten van God overtreden, met elkaar vechten en twisten en de duivel dienen (...)

'Maar gij zult hun leren om in de wegen der waarheid en ingetogenheid te wandelen; gij zult hun leren elkander lief te hebben en elkander te dienen' (Mosiah 4:14-15; cursivering toegevoegd).

Kinderen leren liefhebben en dienen van hun ouders. Als er zoons en dochters aan ons zijn toevertrouwd, hebben wij een heilige plicht, 'Wij zijn immers diegenen die God heeft aangewezen om de kinderen van deze tijd met liefde en het vuur van het geloof te omringen en hen het begrip bij te brengen van wie zij werkelijk zijn' (M. Russell Ballard, *De Ster*, oktober 1994, blz. 40).

Als we willen weten hoe we die heilige taken het beste kunnen vervullen, hoeven we alleen maar naar onze dierbare kleinen te luisteren. □

PAK HET MOMENT

Claudia Eliason

Mary van vijf vroeg: 'Als ik me als een cocon oprol, word ik dan ook een vlinder?' Wat een prachtig moment om haar iets te leren over cocons, poppen en de metamorfose van een rups in een vlinder. Als het er de tijd en de plaats voor is, zou het geweldig zijn om de vraag van dit kind te beantwoorden door een rups te vangen en te kijken hoe die in de komende weken verandert.

In ons drukke bestaan lijkt het vaak moeilijk, zo niet onmogelijk, om kostbare leermomenten met onze kinderen vast te pakken. Maar als we die kansen benutten, zal dat bij onze kinderen een onstilbare nieuwsgierigheid en leergierigheid opwekken. Hier zijn een paar tips waarmee ik leermomenten met mijn kinderen heb kunnen benutten.

Luister gericht naar kinderen. Gebruik onderwijl hun vragen en opmerkingen als een springplank naar ontdekkingen en oplossingen. Onderzoekende vragen als 'Wat eten mieren?', 'Waarom slijpt een krekkel in de herfst langzamer dan in de zomer?' en 'Hield Nephi van Laman en Lemuel?' hebben tot interessante feiten en nieuwe inzichten geleid.

Als je goed luistert naar wat kinderen vragen en zeggen, kun je ook informatie aandragen die ze begrijpen. Een kind ging een keer met zijn klas naar een melkveehouderij en zag hoe de koeien machinaal gemolken werden. Toen de groep weer wegging, trok hij de boer aan z'n arm en vroeg: 'Hoe weet je nou wanneer de koe vol is?' De wijze boer liep terug en maakte bij een van de koeien de slangen los; toen melkte hij die met de hand zodat de kinderen konden zien dat de melk uit de koe kwam.

Ongeacht de leeftijd van de kinderen, als ouders of andere volwassenen echt goed naar ze luisteren en dan met

ze praten, en hun vragen en commentaar met nieuwe inzichten beantwoorden, zullen kinderen meer gaan begrijpen en een verlangen krijgen om meer te weten te komen en dingen uit te zoeken.

Stimuleer hun denken, probleemoplossend vermogen en bedachtzaamheid. Een mogelijkheid daartoe is het stellen van open vragen, zoals 'Wat vind je van ...?', 'Wat zal er volgens jou gebeuren als ...?', 'Heb je al gedacht aan ...?' en 'Wat zou jij doen als ...?'.

Een andere manier is om boeken aan te bieden over onderwerpen die het kind interesseren. Toen onze negenjarige bijvoorbeeld over een aardbeving had gehoord, vroeg hij zich af wat de schaal van Richter was. Boeken over dit onderwerp zoeken en uitpluizen beantwoordde niet alleen de vraag maar leidde ook tot een beter begrip van aardbevingen.

Grijp de momenten als ze zich aandienen. Vragen worden vergeten, inzichten veranderen, belangstelling zakt weg en de wil tot onderzoek en overdenking verdwijnt als leermomenten worden uitgesteld.

Magnifieke kansen om belangrijke beginselen te leren en te benadrukken doen zich elke dag voor, maar het kost tijd om deze momenten aan te grijpen. Het kost tijd om een verhaal uit de Schriften te overdenken en te bespreken, tijd om bij een wandeling te stoppen en te kijken wat er onder een steen ligt, en tijd om een kind de foto's van z'n overgrootvader te laten zien. Maar die tijd en moeite zijn het in alle eeuwigheid waard als we zien hoe onze kinderen meer inzicht krijgen in het evangelie van Jezus Christus en de wereld waarin ze leven. □

'Eén taal' in Papoea-Nieuw-Guinea

Michael R. Morris

Toen de verkenning van Papoea-Nieuw-Guinea door de Europeanen serieus begon, zullen de negentiende-eeuwse ontdekkingsreizigers wellicht hebben gedacht dat ze op afstammelingen waren gestuit van de bouwers van de Toren van Babel. Want op de eilanden in de Stille Oceaan die samen deze natie vormen, worden ongeveer 850 talen gesproken – bijna een derde van het totale aantal ter wereld.

Tot aan deze eeuw waren de vele stammen die in Papoea-Nieuw-Guinea woonden, van elkaar gescheiden door hoge bergen, onbegaanbaar terrein, dichte tropische regenwouden, diepe bergdalen en bochtige rivieren. Van elkaar geïsoleerd ontwikkelden en behielden de stammen hun eigen taal.

Maar tegenwoordig is de Geest een verenigende kracht aan het worden onder talloze bewoners van Papoea-Nieuw-Guinea. Het herstelde evangelie wordt verbreid over deze eilanden der zee, en de mensen beginnen gehoor te geven aan de oproep van de Heer in deze laatste dagen om te zamen te luisteren (zie Leer en Verbonden 1:1).

Papoea-Nieuw-Guinea bestaat uit de oostelijke helft van het eiland Nieuw-Guinea en een meer dan duizend kilometer lange keten van tropische eilanden die onder meer de Solo-

mon-eilanden en de Bismarck-archipel omvat. Het ligt ten noorden van Australië en net ten zuiden van de evenaar. Er wonen vier miljoen mensen.

Vroege Portugese ontdekkingsreizigers hebben hun ontdekking 'Eiland van de Papoea's' genoemd, naar het Maleise woord 'papoewa' ('kroeshaar') – verwijzend naar het donkere, wollige haar van de Melanesische bewoners van het eiland. Later noemden de Nederlanders het eiland Nieuw-Guinea, omdat het zo leek op het Afrikaanse land Guinea. Toen het land in 1975 onafhankelijk werd, werden de twee namen gecombineerd.

Evenals de ontdekkingsreizigers van toen ondervonden de eerste heiligen der laatste dagen die als zending Papoea-Nieuw-Guinea bezochten, in de jaren zestig en de jaren zeventig, dikwijls achterdocht. Verkeerde informatie over de kerk is overvloedig aanwezig onder de grotendeels christelijke bevolking van het land, en in sommige streken is er tegenstand. Maar de bewoners van Papoea-Nieuw-Guinea zijn vriendelijk, gul en gevoelig voor geestelijke zaken; voor velen heeft nieuwsgierigheid naar de kerk de weg tot bekering geplaveid. Het ledental van de kerk is sinds 1987 verdubbeld tot meer dan drieduizend leden.

Het ledental van de kerk groeit in Papoea-Nieuw-Guinea, nu meer mensen het evangelie aannemen, traditionele hindernissen overwinnen en aan een leven van dienstverlening beginnen. De meeste leden, zoals deze leerlingen van de zondagsschool (links) wonen in de hoofdstad Port Moresby. De tiener Rose Amburo (onder) woont aan de andere kant van het eiland in de gemeente Pongpog.

Seminariëleerkracht Robert Gandia (links) wacht, met zijn zoons Trevor en Joe, op zijn leerlingen in het kerkgebouw van de gemeente Kuriva (uiterst rechts). Veel van zijn leerlingen hebben een voltijdzending vervuld in hun geboorteland. In 1980 was Auda Dauri (rechts) uit Port Moresby de eerste volwassene uit Papoea-Nieuw-Guinea die werd gedoopt.

De meeste heiligen der laatste dagen in Papoea-Nieuw-Guinea wonen in Port Moresby, een uitgestrekte stad met een bevolking van 170000 mensen, afkomstig uit vele van de culturen en stammen van dit land. De kerk heeft ook gemeenten in verschillende grotere steden aan de noordkust van Nieuw-Guinea, op het eiland Daru, in Rabaul op het eiland New Britain en in enkele dorpen, waaronder Kuriva en het naburige Aroa, dat in een kokosplantage ligt. De zendingen hebben de bevolkingsrijke en vruchtbare bergdalen nog niet bereikt, waar een derde van de bevolking van Papoea-Nieuw-Guinea woont. Maar de mensen die in

de bergen wonen, en die tot de jaren dertig maar weinig contact hadden met de buitenwereld, beginnen al om zendingen te vragen.

'GEOVOELENS VAN DE GEEST'

In 1992 was Nathan Siriga werkzaam op het provinciaal planbureau. Hij had niet erg vleiende geruchten over de kerk vernomen, die de ronde deden in zijn woonplaats Popondetta, aan de noordkust. 'Het was mijn verantwoordelijkheid om ze te onderzoeken en er verslag van te doen', vertelt hij. 'Als deze geruchten waar waren, wilde ik, als regeringsmedewerker, de kerk tegenhouden.'

Nathan Siriga ging met zijn vragen naar een collega in rijksdienst, Benson

Ariembo, die tweede raadgever was in het presidium van het zendingsgebied Papoea-Nieuw-Guinea. Broeder Siriga geeft toe dat zijn belangstelling voor de kerk niet uitsluitend ambtshalve was. 'Al vijftien jaar was ik op zoek naar de waarheid', zegt hij. 'Van de ene vraag kwam de andere. Na vijf minuten kwam ik er achter dat de heiligen der laatste dagen meer dan ik wisten over het leven na de dood en over de wederkomst van Jezus Christus.'

Nadat hij verscheidene maanden het Boek van Mormon en de Leer en Verbonden had bestudeerd, besloot broeder Siriga zich te laten dopen. De avond voor zijn doop bad hij over de vraag of de leerstellingen waar waren. Die nacht droomde hij dat hij was omringd door in het wit geklede mensen

die voor hem baden. 'Ik stond midden tussen hen in,' vertelt hij, 'vervuld van vreugde, biddend en huilend tegelijk. Ik voelde me of ik midden in de hemelse gemeenschap was.'

Broeder Siriga, die nu tweede raadgever is in de gemeente Popondetta, doet veel moeite om anderen zijn getuigenis van het evangelie te geven en vervelende geruchten over de kerk te laten verdwijnen. 'Ik had nog nooit de gevoelens van de Geest ervaren zoals nu, wanneer ik bij andere leden ben, of in de avondmaalsdienst,' zegt hij. 'We hebben de plicht en verantwoordelijkheid om ons volk over de kerk te vertellen.'

Veel heiligen der laatste dagen in Papoea-Nieuw-Guinea hebben het evangelie aangenomen vanwege dromen of influisteringen van de Geest, vertelt president Joseph J. Grigg, de eerste president van het drie jaar oude zendingsgebied Papoea-Nieuw-Guinea. 'De Heer bereidt hen er op voor, en ze nemen het evangelie zonder aarzeling aan. De leden hebben een getuigenis, en spreken dat ook regelmatig uit.'

FAMILIEBANDEN

Ook familiebanden dragen bij tot de groei van de kerk in Papoea-Nieuw-Guinea. *Wantoks* (van het Engelse 'one talk': één taal) zijn mensen uit hetzelfde dorp, vaak familie en vrienden, die dezelfde taal spreken. Familieleden wonen gewoonlijk bij elkaar in de buurt en maken gebruik van dezelfde hulpbronnen. Ten gevolge hiervan vormen steden in Papoea-Nieuw-Guinea dikwijls een verzameling taalkundige en culturele enclaves.

De sterke familiebanden bleken, samen met een manier van leven waarbij men vaak verhuist, zowel een hinderpaal als een zegen te zijn voor de groei van de kerk. Terwijl de meeste gemeenten de afgelopen jaren gestaag zijn gegroeid, is de aanwezigheid op zondag in de steden wisselvallig, omdat de mensen vaak voor lange bezoeken naar de dorpen reizen waar ze vandaan komen. Maar het geregeld heen en weer gaan van mensen naar en van de steden heeft, gecombineerd met het nationale tijdverdrif van bij elkaar zitten praten, de belangstelling voor het evangelie helpen opwekken in gebieden waar de kerk nog gemeenten moet vestigen.

In veel dorpen vragen de mensen om zendelingen, maar tot nu toe is de kleine groep voltijdzendingen geconcentreerd in de 'middelpunten van kracht' die de kerk ontwikkelt in de dichter bevolkte gebieden. In deze gebieden worden de leden onderricht doordat ze de leer van het evangelie bestuderen en werkzaam zijn in roepingen in de kerk. Maar in enkele dorpen is de belangstelling voor het evangelie zo groot, dat ook daar gemeenten gevestigd zijn.

John Oii bracht het dorpje Kuriva, waar zijn voorouders vandaan kwamen, in aanraking met het evangelie in september 1986, toen hij terugkwam uit Port Moresby om zijn zoon te begraven, die door een slangebeet was gestorven. Gedurende de traditionele periode van rouw, die twee maanden duurt, vertelde broeder Oii verhalen over Joseph Smith en de engel Moroni. Zo veel mensen in het dorp hadden daar belangstelling voor, dat broeder Oii zen-

delingen vroeg om de gretige toehoorders te onderwijzen, terwijl hij als tolk optrad.

In maart 1987 waren reeds veertig mensen in Kuriva gedoopt, en was er een kleine gemeente georganiseerd. In dezelfde maand wijdde ouderling James E. Faust van het Quorum der Twaalf Apostelen het kerkgebouw in dat de leden van ter plaatse aanwezig materiaal hadden gebouwd. Het bestond uit één lokaal met een rieten dak. Sinds 1987 is het aantal leden in de gemeente meer dan vier maal zo groot geworden. Geholpen door het seminariaal hebben vijftien jongemannen zich voorbereid voor een zending. De meesten van hen zijn op zending geweest in Papoea-Nieuw-Guinea.

'DE STEEN ROLT VERDER'

'De steen rolt verder en wordt nog steeds groter,' zegt broeder Robert Gandia, seminarieleerkracht in Kuriva. Bij broeder Gandia's klas met 26 leerlingen komen vaak nog volwassenen die hun kennis van het evangelie graag willen vergroten. Jongevrouwen leren anderen graag Engels, of vertalen de lessen voor hun 'oudere moeders' die geen Engels spreken.

'Het is geweldig om hier met de jeugd van de kerk samen te werken,' zegt broeder Gandia. 'Ik geniet er van om hun les te geven. Ze zijn van groot belang voor de kerk, en het zijn de leiders van morgen. Onze leerlingen zijn goed, ze reageren op de lessen en de bestuderen de Schriften. De Geest werkt op hen in.'

Net als ongeveer 85 procent van zijn landgenoten leeft broeder

Leden van de gemeente Port Moresby: Kuwa Omai en Kerea Jane met hun kinderen Raino, Elizabeth, Sandra en Jodina. 'We zijn gelukkig door in de kerk werkzaam te zijn', zegt broeder Omai. Met de zeilen gestreken liggen boomstamkano's (rechts) langs de natuurlijke eilandhaven van Daru.

Gandia van wat het land opbrengt. Wanneer hij niet tuiniert, vist of jaagt, helpt hij zijn broeders en zusters en onderwijst hij zijn gezin en seminarieleerlingen in het evangelie.

'We zitten hier niet werkeloos', zegt hij. 'Het evangelie laat de mensen het belang begrijpen van werk en opoffering.' Het leven in het dorp mag dan wel eenvoudig en bescheiden zijn, maar kennis van het evangelie en werkzaamheid in de kerk vullen het met een hoog doel.

De groei van de kerk in Papoea-Nieuw-Guinea is een schifting, zoals ook in andere delen van de wereld. Sommige leden volharden, sommige niet. Maar dankzij de toename in ledental en leiderschap, vinden velen die de weg kwijt zijn geraakt het evangelie terug.

Als antwoord op de vraag naar het evangelie in 1990, begonnen zendelingen het evangelie te verkondigen op het eilandje Daru, ten westen van Port Moresby in de Golf van Papoea. Drie maanden later was er al een gemeente met meer dan 150 leden. Ondanks het aanvankelijke succes van de zendelingen liep de activiteit terug, toen de gemeente organisatorische problemen had en toen een aantal leden terug gingen

naar hun dorpen op het nabijgelegen hoofdeiland.

Het aantal leden van de gemeente is nu al groter dan 300, en de activiteit is toegenomen doordat de leiders van de gemeente, met hulp van zendelingehtparen, de minder-actieve leden er weer bij weten te betrekken. De groeiende gemeente, die een kerkgebouw inwijdde in februari 1993, trekt steeds meer de aandacht van het naburige hoofdeiland.

'Op het hoofdeiland tegenover Daru vragen de mensen uit tien dorpen al om zendelingen', zegt de vroegere gemeentepresident Charles Garry. 'De mensen leren van onze leden, die naar hun dorpen teruggaan. Dan komen ze hier naar de kerk, ze luisteren en raken bijzonder geïnteresseerd. Onze leerstellingen zijn nieuw voor hen, en ze stellen hun hart er voor open. Ze willen dat de kerk sneller naar hun dorp komt.'

'EEN KERK WAAR JE KUNT LEREN'

De meeste inwoners van Papoea-Nieuw-Guinea spreken verschillende talen, maar velen kunnen niet lezen of schrijven. Ongeveer de helft van de kinderen begint met de basisschool, maar slechts 15 procent volgt voortgezet onderwijs. Niettemin vindt een toenemend aantal jonge mensen zijn weg naar de twee universiteiten in dit land, of naar de kleine hogescholen die in de meeste provincies te vinden zijn.

'We zijn blij met alle leermogelijkheden die het evangelie ons biedt', zegt Esther Kairi, die lesgeeft aan een seminarieklass en een klas waar de leden kunnen leren lezen en schrijven, in de gemeente Gerehu in Port Moresby. De leden zijn vooral dankbaar voor programma's zoals de evangelie-leescursus, waardoor ze kunnen leren lezen en schrijven.

Boven: Mary Jill Hiari (midden), ZHV-presidente van de gemeente Popondetta, begroet glimlachend zuster Betty Harris uit Utah (rechts), die met haar man, Warren, op zending is in Nieuw-Guinea. Sioni Kuri en Ori Sou, seminarieleerkrachten in de gemeente Aroa Plantation (links) zingen lofzangen samen met hun leerlingen.

De eerste boeken die Doreen Huena wilde lezen nadat zij en haar man, Wincelas Huena, in 1990 lid van de kerk waren geworden, waren het Boek van Mormon en de Bijbel. Bij haar doop voelde ze geestelijke vrede en het sterke verlangen om zelf de Schriften te bestuderen.

'Ik vastte en bad dat ik in staat zou zijn het Boek van Mormon en de Bijbel te lezen', vertelt zuster Huena, die raadgeefster is in het jeugdwerkpresidium

van Popondetta. Maar omdat ze slechts een jaar naar school was geweest, 'was het moeilijk om de woorden van de Heer te lezen en te begrijpen.' Door gebed en volharding, en met hulp van de zendelingen, leerde ze al snel de Schriften lezen en begrijpen.

Edna Amburo had in het begin ook moeite met het lezen van het Boek van Mormon – niet alleen omdat ze het moeilijk te begrijpen vond, maar ook omdat haar vriendinnen tegen haar

hadden gezegd dat ze 'in het vuur zou komen' als ze het zou lezen. 'Al mijn vriendinnen zeiden dat ik het boek moest verbranden,' zegt ze, 'maar ik besloot het niet te verbranden, omdat ik wist dat het Boek van Mormon het woord van God was.'

Edna werd in 1990 gedoopt. Korte tijd later werd ze geroepen om seminarieleerlingen in het Boek van Mormon te onderwijzen.

'Ik zei: "Hoe moet ik lesgeven? Ik ben

geen ontwikkelde vrouw. Ik spreek niet goed Engels en ik schrijf niet goed. Ik ben in de vijfde klas van school gegaan”.

De gemeenteleden en de voltijdzendingen moedigden zuster Amburo aan de Heer om hulp te vragen. Ze nam die raad ter harte. Twee weken vastte en bad ze onder tranen dat de Heer haar zou helpen een doeltreffende leerkracht te worden.

‘Ik vond Moroni 10:4-5 en paste het toe’, zegt ze. ‘Ik zag dat het waar was. Ik kreeg vrede in mijn hart. Ik kreeg vreugde. En ik was blij dat ik les mocht geven in het seminarie. Ik houd echt van het Boek van Mormon. Ik begrijp het nu.’

Zuster Amburo schrijft haar geestelijke en intellectuele groei toe aan de hulp van haar Hemelse Vader. Naast haar taak als leerkracht in het seminarie geeft ze les in de zondagsschool en is ze raadgeefster in het ZHV-presidium van de gemeente Popondetta.

‘Stap voor stap kwam ik verder. De kerk heeft me enorm geholpen. Het is een kerk waar je kunt leren.’

‘DE HEER ZEGENT ONS’

Het leven van de heiligen der laatste dagen in Papoea-Nieuw-Guinea vormt een schril contrast met de primitieve leefwijze van hun voorouders en van sommige eilandbewoners nu nog. Een stralend gezicht, zondagse kleding en dienst aan het evangelie getuigen van de kracht van het evangelie tot geestelijke wedergeboorte.

Christelijke missionarissen die honderd jaar geleden kwamen, hielpen het volk voor te bereiden op het herstelde evangelie. De meeste inwoners van

Papoea-Nieuw-Guinea beschouwen zich als christenen, maar binnen de stamcultuur en in de dorpen blijven denkbeelden en praktijken bestaan die in tegenspraak zijn met het evangelie.

Voor veel mensen – gewoonlijk omringd door vijandige en achterdochtige burenen die een andere taal spreken – is het idee ‘heb uw naaste lief’ nog nieuw. Wantoks die elkaar in het dorp beschermen, hebben er geen moeite mee om te stelen van een vijandige stam of van een vreemdeling in een stad waar de banen schaars zijn, de werkloosheid groot, en waar de eenheid van het dorpsleven verloren is gegaan.

Het herstelde evangelie helpt echter een geestelijke eensgezindheid op te bouwen onder de leden van de kerk in de steden. Het versterkt ook de bestaande banden in de dorpen. ‘Ik vond altijd dat ik eenzaam was’, zegt Loka Hui, eerste raadgever in het gemeentepresidium van Popondetta. ‘Maar toen ik lid werd van de kerk, wist ik dat ik hier een gezin had gevonden dat van me houdt en om anderen geeft. Van de zendingen en de leden leerde ik wat liefde is. Ik weet dat ik hoor bij het gezin van Jezus Christus.’

‘Eenvoudige mensen bouwen de kerk op en leggen er hier het fundament voor’, zegt Vaiba Rome, president van het district Port Moresby. ‘We hebben onze zwakheden, maar de Heer zegent ons. De kerk biedt de programma’s en de kennis aan die onze mensen nodig hebben om boven de tradities uit te stijgen die hun vooruitgang zo lang in de weg hebben gestaan’, zegt hij. ‘Ik zie dat we in de toekomst nog veel meer werk te doen hebben, maar ik zie ook veel succes. We ontvangen de

kracht die we nodig hebben om samen vooruit te gaan.’

President Rome is in vele roepingen in de kerk werkzaam geweest sinds hij en zijn vrouw, Mauveri, in 1981 tot de eerste bekeerlingen in Papoea-Nieuw-Guinea behoorden. In 1984 reisden ze naar de Nieuw-Zeeland-tempel als eerste echtpaar uit Papoea-Nieuw-Guinea dat werd verzegeld, en in 1991 leidden ze een groep van 138 leden naar de Sydney-tempel (Australië).

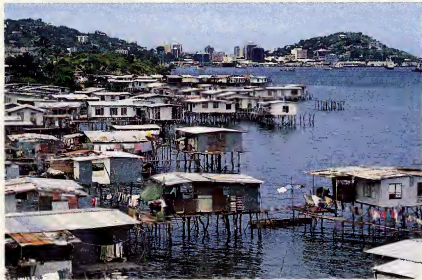
‘De leden beseffen hoe belangrijk het evangelie voor hun gezin is’, zegt hij. ‘De mannen maken vooruitgang, nemen verantwoordelijkheid op zich en zorgen voor hun vrouw en kinderen. De vrouwen worden erkend, goed behandeld en gerespecteerd. Ze zijn trots op hun man, en wij zijn trots op onze vrouw en onze kinderen. Zij vormen een belangrijk deel van onze kerk. We bemerken dat de vrouwen in de kerk meer erkenning ondervinden dan bij andere organisaties in Papoea-Nieuw-Guinea.’

De heiligen der laatste dagen in Papoea-Nieuw-Guinea vertrouwen erop dat de kerk vooruit zal gaan, ondanks de uitdagingen die gevormd worden door analfabetisme, tradities en af en toe tegenstand. Ze verwachten zelfs dat de hindernissen die de hoeveelheid talen in hun land opwerpt, zullen worden geslecht. Uiteindelijk is de stem van de Geest voor allen te verstaan. Voor hen die naar die stem hebben geluisterd en er gehoor aan gegeven, is de taal van het geloof één. Ze zijn, zoals Paulus zie, ‘geen vreemdelingen en bijwoners meer, maar medeburgers der heiligen’ (Efeziërs 2:19) – één en hart, één van geest en met ‘één taal’. □

Greg K. Olson, *Christus die het dochtertje van Jairo tot leven wekt.*

Met groot geloof verzocht Jairo, overste van de synagoge, Jezus om zijn dochter die 'zojuist [was] gestorven' (Matteüs 9:18) haar leven terug te geven. Maar Jezus sprak: 'Zij is niet gestorven, maar zij slaapt. En [de omstanders] lachten Hem uit [...]. Maar Hij vatte haar hand en riep, zeggende: Kind, sta op! En haar geest keerde terug en zij stond dadelijk op' (Lucas 8:52-55).

Bijna een derde van alle talen die er op de wereld te vinden zijn, worden in Papoea-Nieuw-Guinea gesproken. Maar het herstelde evangelie is bezig deze eilanden te verenigen. De mensen beginnen te zamen te luisteren. Zie “Eén taal” in Papoea-Nieuw-Guinea’, blz. 40.

INDONESIË

PAPOEA-NIEUW-GUINEA

Bismarck-
archipel

Rabaul

Popondetta

Solomon-
eilanden

• Daru
Port Moresby

95988 120
DUTCH